

**Informacja o działalności
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w Krakowie
w 2016 r.**

Kraków, 2017 r.

Spis treści

A. Działalność pozaorzecznicza Sądu	9
I. Współpraca zagraniczna Sądu	9
II. Szkolenia i konferencje własne	9
III. Konferencje i szkolenia zewnętrzne Sędziów i referendarzy	12
IV. Narady, zebrania i szkolenia wydziałowe	16
V. Szkolenia pracowników	20
VI. Główne zadania techniczno-organizacyjne	24
B. Działalność orzecznicza Sądu	25
I. Wpływ i załatwienia spraw	25
II. Postępowanie mediacyjne	30
III. Postępowanie uproszczone	30
IV. Prawo pomocy	31
V. Uchybienia w działalności organów administracji publicznej	40
VI. Wybrane zagadnienia orzecznicze	41
1. Wydział I	41
2. Wydział II	54
3. Wydział III	106
C. Wykres i tabela	119

Informacja o działalności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie w 2016 r.

W 2016 r. zakres właściwości miejscowej Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie określony był przepisami § 1 pkt 5 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie utworzenia wojewódzkich sądów administracyjnych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz.U. nr 72, poz. 652) w brzmieniu nadanym Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 sierpnia 2004 r. (Dz.U. nr 187, poz. 1927) oraz art. 13 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t. jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 718).

Zgodnie z tymi regulacjami WSA w Krakowie rozpatrywał sprawy z zakresu działania organów administracji publicznej mających siedzibę na obszarze województwa małopolskiego.

Sąd w Krakowie – stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie przekazania rozpoznawania innym wojewódzkim sądom administracyjnym niektórych spraw z zakresu działania Kierownika Urzędu Do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (Dz.U. nr 72, poz. 653) rozpatrywał również sprawy dotyczące działania tego organu, a wszczynane przez osoby zamieszkałe na terenie województwa małopolskiego.

Od 10 października 2008 r., zgodnie z Rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 28 sierpnia 2008 r. w sprawie przekazania rozpoznawania innym wojewódzkim sądom administracyjnym niektórych spraw z zakresu działania ministra właściwego do spraw finansów publicznych, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Dz.U. nr 163, poz. 1016), Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie rozpoznaje sprawy z zakresu objętego ww. rozporządzeniem

inicjowane przez skarżących mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w województwie małopolskim.

Ponadto Sąd na podstawie Rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie przekazania rozpoznawania innym wojewódzkim sądom administracyjnym niektórych spraw z zakresu działania Głównego Inspektora Transportu Drogowego (Dz.U. nr 89, poz. 506), rozpoznaje sprawy dotyczące nałożenia kar pieniężnych, o których mowa w art. 92 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, wnoszone przez podmioty zamieszkałe lub mające swoją siedzibę na terenie województwa małopolskiego.

Na koniec grudnia 2016 r. w WSA w Krakowie zatrudnionych było 38 sędziów, przy liczbie planowanych etatów orzeczniczych wynoszącej 41. W toku pozostawała procedura obsadzania dwóch stanowisk sędziowskich.

Z początkiem roku, w dniu 4 stycznia 2016 r., w stan spoczynku przeszedł sędzia WSA w Krakowie Tadeusz Wołek.

W kwietniu 2016 r. nominację na sędziego WSA w Krakowie otrzymała Pani Małgorzata Łoboz.

W dniu 13 kwietnia 2016 r. prof. UJ Nina Półtorak została powołana na stanowisko sędziego Sądu UE, w związku z czym zrzekła się stanowiska sędziego WSA w Krakowie.

W dniu 10 października 2016 r. w Pałacu Prezydenckim w Warszawie Sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie Wojciech Jakimowicz odebrał akt powołania do pełnienia urzędu Sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Sędziowie WSA w Krakowie Dorota Dąbek, Iwona Niżnik-Dobosz, Mariusz Kotulski, Kazimierz Bandarzewski, Krystyna Daniel, Paweł Dąbek i Hanna Knysiak-Sudyka są jednocześnie pracownikami naukowo-dydaktycznymi uczelni krakowskich.

Pełne zatrudnienie – 5 osób – występowało na stanowiskach referendarzy sądowych.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. liczba zatrudnionych w Sądzie urzędników i innych pracowników wynosiła 105 osób (w tym 4 osoby były zatrudnione na zastępstwo, 9 osób na umowy czasowe, 1 osoba na okres próbny).

W tej liczbie mieści się, zgodnie z planem zatrudnienia, 24 asystentów sędziów (22 etaty).

A. Działalność pozaorzecznicza Sądu

I. Współpraca zagraniczna Sądu

1. 11 czerwca 2016 r. w siedzibie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie gościli sędziowie z Mongolii. Podczas spotkania z Kierownictwem Sądu przedstawiono wzajemnie zasady funkcjonowania sądów administracyjnych w Polsce i w Mongolii. Zapoznano Gości z budynkami Sądu oraz najważniejszymi zabytkami Krakowa. Pobyt sędziów mongolskich w dniach 10-12 czerwca 2016 r. w Krakowie był częścią składową programu Krajowej Rady Sądownictwa oraz NSA.

2. W dniach 2-4 listopada 2016 r. w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Krakowie złożyła wizytę delegacja sędziów Stołecznego Sądu Administracyjnego i Sądu Pracy w Budapeszcie na czele z Panią Prezes tego Sądu Dr Marią Kopinją. Podczas spotkania z sędziami WSA goście poinformowali sędziów o zasadach organizacji i funkcjonowania węgierskiego sądownictwa administracyjnego, a Prezes WSA w Krakowie przedstawił gościom strukturę organizacyjną, zasady funkcjonowania oraz zagadnienia orzecznictwa sądów administracyjnych w Polsce. Goście zapoznali się z siedzibą WSA w Krakowie i funkcjonowaniem sekretariatów Sądu. Zwiedzili także niektóre zabytki Krakowa.

II. Szkolenia i konferencje własne

1. W dniach 11-13 października 2016 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie zorganizował konferencję szkoleniową sędziów orzekających w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Krakowie. Przedmiotem konferencji były zagadnienia materialnoprawne i procesowe związane z orzecznictwem sądów administracyjnych. Podczas konferencji zostały wygłoszone następujące wykłady:

- „*Nadużycie publicznego prawa podmiotowego dostępu do informacji publicznej*” Prof. dr hab. Wojciech Jakimowicz
Sędzia NSA
- „*Adekwatność ochrony prawa do informacji publicznej do charakteru i istoty tego prawa w polskim porządku prawnym*” Prof. dr hab. Wojciech Jakimowicz
Sędzia NSA

- „Otwarta, efektywna i niezależna administracja Unii Europejskiej” Dr hab. Kazimierz Bandarzewski
Sędzia WSA w Krakowie
- „Pełnomocnictwo w postępowaniu sądowoadministracyjnym.” Dr hab. Kazimierz Bandarzewski
Sędzia WSA w Krakowie
- „Instytucje mające służyć przyspieszeniu i uproszczeniu postępowania sądowego.” Prof. dr hab. Hanna Knysiak-Sudyka
Sędzia WSA w Krakowie
- „Opodatkowanie umowy pożyczki w orzecznictwie sądów” Józef Gach
Sędzia NSA w stanie spoczynku
- „Nadużycia prawa podatkowego” Bogusław Wolas
Wiceprezes WSA w Krakowie
- „Bieżące problemy orzecznictwa Wydziału II” Dr Mariusz Kotulski
Sędzia WSA w Krakowie
- „Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci – wybrane zagadnienia” Barbara Pasternak
Sędzia WSA w Krakowie

2. W dniach 24-26 października 2016 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie wspólnie i z udziałem Izby Gospodarczej Naczelnego Sądu Administracyjnego zorganizował w Krakowie Ogólnopolską konferencję sędziów orzekających w sądach administracyjnych w sprawach gospodarczych. W konferencji wzięło udział 95 osób.

Podczas konferencji zostały wygłoszone następujące wykłady:

- „Autokontrola orzeczeń w postępowaniu sądowoadministracyjnym” Prof. dr hab. Andrzej Skoczylas
Sędzia NSA
- „Orzecznictwo Izby Gospodarczej Naczelnego Sądu Administracyjnego w zakresie stosowania preferencyjnej stawki podatku akcyzowego w obrocie olejami opałowymi w świetle orzecznictwa” Barbara Stukan-Pytlowany
Sędzia NSA
Przewodnicząca Wydziału I
Izby Gospodarczej NSA

*Trybunału Konstytucyjnego
i Trybunału Sprawiedliwości Unii
Europejskiej”*

- „Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej - nowe kompetencje i nowe wyzwania dla orzecznictwa sądów administracyjnych”

Prof. UJ dr hab. Nina Półtorak

- „Istota tzw. merytorycznych kompetencji orzeczniczych sądów administracyjnych określonych w art. 145a§1 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.”

Prof. dr hab. Wojciech Jakimowicz

Sędzia NSA

- „Sankcje administracyjne w postępowaniu sądowoadministracyjnym a gwarancje prawa do sądu (uwagi na tle orzecznictwa ETPCZ, TSUE i TK)”

Prof. UJ dr hab. Dorota Dąbek

Sędzia WSA w Krakowie

- „O zbiegu postępowań w sprawach regulowanych ustawą o grach hazardowych oraz ustawą o grach i zakładach wzajemnych”

Wojciech Kręcisz

Sędzia NSA

3. W dniach 7 marca 2016 r. i 14 marca 2016 r. w siedzibie Sądu odbyło się szkolenie dla wszystkich zainteresowanych sędziów i pracowników WSA w Krakowie w zakresie użytkowania w pracy Sądu nowej wersji programu LEX ONLINE.
4. W dniu 17 maja 2016 r. w Krakowie odbyło się ogólnopolskie szkolenie dla asystentów sędziego „Warunki formalne pism wszczynających postępowanie”. Łącznie z asystentami sędziego z WSA w Krakowie w szkoleniu uczestniczyło 62 osoby.

5. W dniach 19 i 20 grudnia 2016 r. wszyscy pracownicy administracji biurowej i asystenci sędziów wzięli udział w wewnętrznym szkoleniu z zakresu bezpieczeństwa systemów informatycznych w pracy administracji sądowej.

III. Konferencje i szkolenia zewnętrzne Sędziów i referendarzy sądowych

Sędziowie orzekający w WSA w Krakowie uczestniczyli w roku 2016 w 39 następujących konferencjach i szkoleniach zewnętrznych organizowanych przez inne Sądy, uczelnie i inne instytucje:

1. W dniach 11-13 stycznia 2016 r. w konferencji przewodniczących wydziałów orzeczniczych sądów administracyjnych i przewodniczących wydziałów informacji sądowej NSA i sądów wojewódzkich z WSA w Krakowie uczestniczyli:
Prezes Andrzej Irla, Wiceprezes Bogusław Wolas (Przewodniczący Wydz. I), SNSA Joanna Tuszyńska (Przewodnicząca Wydz. II), SNSA Krystyna Kutzner (Przewodnicząca Wydz. III), SNSA Anna Szkodzińska (Przewodnicząca WIS).
2. W dniach 18-19 stycznia 2016 r. w Warszawie w konferencji „Granice niezawisłości sędziów i niezależności sądów?” zorganizowanej przez Krajową Radę Sądownictwa uczestniczył Prezes Andrzej Irla.
3. W dniu 22 stycznia 2016 r. w Poznaniu w naradzie Prezesów wojewódzkich sądów administracyjnych uczestniczył Prezes Andrzej Irla.
4. W dniu 11 lutego 2016 r. w Krakowie w Auli Collegium Novum UJ w ogólnopolskiej konferencji naukowej MEDIA-KULTURA-DIALOG poświęconej pamięci abpa Józefa Życińskiego – Metropolity Lubelskiego i Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Jagiellońskiego w piątą rocznicę śmierci uczestniczył Prezes Andrzej Irla.
5. W dniach 24-26 lutego 2016 r. w VIII konferencji szkoleniowej kierowników sekretariatów wydziałów orzeczniczych i wydziałów informacji sądowej w sądach administracyjnych zorganizowanej przez NSA wzięły udział kierowniczki sekretariatów orzeczniczych i wydziału informacji sądowej WSA w Krakowie.
6. W dniach 9-10 marca 2016 r. w seminarium z zakresu konfliktu norm w sprawie stosowania praw podstawowych zorganizowanym w Neapolu przez

Europejską Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości brała udział SWSA Ewa Michna.

7. W dniach 12-17 marca 2016 r. w Konferencji szkoleniowej zorganizowanej w Rzymie dla sędziów sądów administracyjnych przez Zrzeszenie Prawników Polskich Oddział w Katowicach, uczestniczyli sędziowie WSA w Krakowie: Janusz Bociąga, Maria Zawadzka, Barbara Pasternak, Agnieszka Nawara-Dubiel, Beata Łomnicka, Maja Chodacka. W ramach programu tej konferencji, odbyły się spotkania min. z sędziami Sądu Apelacyjnego w Rzymie i sędziami Trybunału Administracyjnego.
8. W dniu 8 kwietnia 2016 r. w siedzibie Sądu Najwyższego w dorocznym spotkaniu Zarządu Głównego Polskiej Sekcji Międzynarodowej Komisji Prawników, związanym z wręczeniem nagród w Konkursie Sędziego Europejski, uczestniczył Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
9. W dniach 12-13 kwietnia 2016 r. w naradzie Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Jabłonie uczestniczył Prezes WSA w Krakowie.
10. W dniach 21-22 kwietnia 2016 r. w seminarium z zakresu podatków bezpośrednich w Unii Europejskiej zorganizowanym w Salonikach przez Europejską Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości brała udział SWSA Urszula Zięba.
11. W dniach 15-17 maja 2016 r. w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Jednostka wobec działań administracji publicznej” zorganizowanej w Arłamowie przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego brał udział SWSA Mariusz Kotulski.
12. W dniach 30 maja - 1 czerwca 2016 r. w konferencji szkoleniowej zorganizowanej w Jachrance przez WSA w Warszawie z udziałem sędziów NSA uczestniczyły: SWSA Bożenna Blitek i SWSA Maria Zawadzka.
13. W dniach 5-8 czerwca 2016 r. w konferencji szkoleniowej zorganizowanej w Dźwirzynie przez WSA w Szczecinie wspólnie z Izbą Ogólnoadministracyjną NSA dla sędziów orzekających w sprawach ogólnoadministracyjnych uczestniczyły: SWSA Aldona Gąsecka-Duda i SWSA Renata Czełuśniak.
14. W dniach 5-7 czerwca 2016 r. w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Stanowienie i stosowanie prawa podatkowego w Polsce. Wpływ orzecznictwa na prawo podatkowe” zorganizowanej w Zamościu przez Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Marii Curie –Skłodowskiej w Lublinie, WSA w Lublinie

- i Izbę Skarbową w Lublinie uczestniczyli sędzowie WSA w Krakowie: Urszula Zięba, Ewa Michna, Stanisław Grzeszek, Jarosław Wisniewski.
15. W dniach 20-22 czerwca 2016 r. w Konferencji Sędziów Izby Finansowej NSA oraz sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych orzekających w sprawach podatkowych zorganizowanej w Gniewie przez WSA w Gdańsku uczestniczyli sędzowie WSA w Krakowie: Bogusław Wolas - Wiceprezes, Agnieszka Jakimowicz, Paweł Dąbek.
 16. W dniu 14 czerwca 2016 r. w spotkaniu w siedzibie NSA zorganizowanym w związku z wizytą w Polsce delegacji sędziów Republiki Mongolii uczestniczył Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
 17. W dniu 15 czerwca 2016 r. w zorganizowanej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wraz z Centrum Ochrony Danych Osobowych i Zarządzania Informacją konferencji naukowej „Dylematy wynikające z realizacji prawa dostępu do informacji publicznej i ochrony danych osobowych“ uczestniczył Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
 18. W dniu 24 czerwca 2016 r. w Wilanowie w seminarium naukowym „Definicja nieruchomości ziemskiej w dwudziestoleciu międzywojennym“ uczestniczył Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
 19. W dniu 12 września 2016 r. w debacie „Trybunał Konstytucyjny jako współtwórca polskiej kultury prawnej“ zorganizowanej na Uniwersytecie Jagiellońskim przez Wydział Prawa i Administracji UJ – Katedrę Prawa Konstytucyjnego brał udział Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
 20. W dniach 19-21 września 2016 r. w Zjeździe Katedr Prawa Administracyjnego i Katedr Postępowania Administracyjnego zorganizowanym w Zakopanem przez Wydział Prawa i Administracji UJ brał udział Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
 21. W dniu 26 września 2016 r. w konferencji „Udział sędziego w debacie publicznej” zorganizowanej w Warszawie przez Stowarzyszenie Sędziów Polskich „IUSTITIA” wzięła udział SWSA Maria Zawadzka.
 22. W dniach 26-27 września 2016 r. w konferencji szkoleniowej zorganizowanej w Warszawie przez Izbę Finansową NSA, dot. problematyki unikania opodatkowania uczestniczyli: Wiceprezes WSA w Krakowie Bogusław Wolas, SWSA Agnieszka Jakimowicz, SWSA Maja Chodacka.

23. W dniu 27 września 2016 r. w konferencji zorganizowanej w Warszawie przez Fundację Court Watch Polska „Obywatelski Monitoring Sądów 2015/2016“ brał udział Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
24. W dniu 1 października 2016 r. w inauguracji 653. Roku Akademickiego 2016/2017 Uniwersytetu Jagiellońskiego brał udział Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
25. W dniach 3-5 października 2016 r. w konferencji zorganizowanej w Jachrance przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie brały udział: SWSA Maria Zawadzka, SWSA Urszula Zięba.
26. W dniach 10-11 października 2016 r. w naradzie Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Ciechocinku brał udział Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
27. W dniach 9-14 października 2016 r. w Trewirze (Niemcy) w zorganizowanym przez Europejską Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości szkoleniu pt. „Prawo administracyjne i sądownictwo administracyjne w historycznym i europejskim porównaniu” uczestniczyła SWSA Urszula Zięba.
28. W dniach 17-18 października 2016 r. w spotkaniu we Wrocławiu czesko-polskiej grupy roboczej sędziów sądów administracyjnych brali udział: SWSA Dorota Dąbek, SWSA Mariusz Kotulski.
29. W dniach 7-9 listopada 2016 r. w Konferencji szkoleniowej zorganizowanej w Bukowienie Tatrzańskiej przez WSA w Kielcach uczestniczyli sędziowie WSA w Krakowie: Janusz Bociąga, Inga Gołowska, Renata Czełuśniak.
30. W dniach 14-16 listopada 2016 r. w Józefowie w Konferencji sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego uczestniczył Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
31. W dniach 17-18 listopada 2016 r. w Konferencji „Economy, Tax & Crime” zorganizowanej w Toruniu przez Ośrodek Studiów Fiskalnych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika uczestniczyli: SWSA Urszula Zięba, SWSA Ewa Michna, SWSA Stanisław Grzeszek.
32. W dniu 23 listopada 2016 r. w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej zorganizowanej w Łodzi przez Katedrę Prawa Administracyjnego i Nauki Administracji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego uczestniczyli SWSA Iwona Niżnik-Dobosz, SWSA Kazimierz Bandarzewski, SWSA Mariusz Kotulski i Starszy Asystent Sędziego Ewelina Dziuban.

33. W dniach 25 listopada 2016 r. w Krakowie w Krajowym Zjeździe Adwokatury uczestniczył Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
34. W dniu 28 listopada 2016 r. w siedzibie NSA w spotkaniu przewodniczących wydziałów informacji sądowej sądów administracyjnych uczestniczyła SNSA Anna Szkodzińska- Przewodnicząca Wydziału Informacji Sądowej WSA w Krakowie.
35. W dniu 30 listopada 2016 r. w szkoleniu przeprowadzonym przez Prof. dr hab. Jana Pawła Tarno „Zmiany w postępowaniu sądowoadministracyjnym wprowadzonym w 2015 r. a pozycja procesowa profesjonalnego pełnomocnika procesowego” zorganizowanym w Warszawie przez Ośrodek Edukacyjny FORUM uczestniczyły: SWSA Maja Chodacka i SWSA Maria Zawadzka.
36. W dniach 5-16 grudnia 2016 r. Sędzia WSA w Krakowie Dorota Dąbek odbywała staż w Federalnym Sądzie Administracyjnym w Lipsku.
37. W dniu 7 grudnia 2016 r. w Ogólnopolskiej konferencji naukowej „Wdrożenie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych – aspekty proceduralne” zorganizowanej w Warszawie uczestniczył Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla.
38. W dniu 12 grudnia 2016 r. w spotkaniu Radców Prawnych w ramach Małopolskiego Forum Prawników Administracji Publicznej uczestniczył Prezes WSA w Krakowie Andrzej Irla. W trakcie spotkania Pan Prezes przedstawił uczestnikom Forum aktualną problematykę orzecznictwa WSA w Krakowie.

IV. Narady, zebrania i szkolenia wydziałowe (w wydziałach orzeczniczych Sądu)

1. W wydziale I WSA w Krakowie odbyło się 6 narad sędziów: 21 marca 2016 r., 27 kwietnia 2016 r., 3 sierpnia 2016 r., 30 września 2016 r. 28 listopada 2016 r., 15 grudnia 2016 r.

Narada w dniu 21 marca 2016 r. poświęcona została omówieniu przesłanego przez Biuro Orzecznictwa NSA opracowania pt. „Problemy wynikające z unijnej zasady autonomii proceduralnej w orzecznictwie sądów administracyjnych” oraz „Moc dowodowa dokumentów zagranicznych”.

Przedmiotem narady w dniu 27 kwietnia 2016r. było omówienie dwóch opracowań nadesłanych przez Biuro Orzecznictwa NSA: „Zwrotu środków pochodzących z funduszy UE rozdysponowanych w latach 2004-2013 w orzecznictwie sądów administracyjnych” oraz „Stosowanie Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (EKPC) oraz Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (KPP UE) przez sądy administracyjne”. W dalszej części zebrania omówiono wyrok NSA z 20 stycznia 2016r. sygn. akt: I GSK 669/145 ze szczególnym uwzględnieniem wytycznych zawartych w tym orzeczeniu. W trakcie zebrania Przewodniczący Wydziału I przypomniał o zasadach łączenia spraw wynikających z art. 111 ppsa oraz zwrócił uwagę na treść art. 141 § 4 ppsa.

Następna część zebrania poświęcona była omówieniu problemom prawnym w kilkunastu sprawach.

Z kolei przedmiotem narady w dniu 3 sierpnia 2016 r. było pismo Biura Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego dotyczące problematyki warunków skutecznego zaskarżenia przewlekłego prowadzenia postępowania przed organami podatkowymi.

Na naradzie w dniu 30 września 2016 r. omówiono orzecznictwo sądów administracyjnych odnoszące się do zagadnienia statusu prawopodatkowego komorników sądowych w podatku VAT.

Zebranie Sędziów Wydziału I, które miało miejsce w dniu 28 listopada 2016r. odbyło się z udziałem Prezesa WSA w Krakowie SNSA Andrzeja Irli, który przedstawił obecnym bieżące problemy Sądu ze szczególnym uwzględnieniem danych statystycznych dotyczących wpływu spraw do Sądu z podziałem na poszczególne wydziały orzecznicze. Ponadto Prezes WSA przedstawił stan zaległości w poszczególnych wydziałach oraz wysokość obciążeń sędziów w nich orzekających. Z uwagi na znaczną dysproporcję w stanie zaległości oraz w wpływie nowych spraw w roku 2016r. do Wydziału I i Wydziału III, co pociągnęło za sobą niższe obciążenie orzecznicze w Wydziale I, Pan Prezes omówił z obecnymi propozycję czasowej zmiany zakresu czynności sędziów orzekających w Wydziale I poprzez wprowadzenie w ich przypadku obowiązku orzekania w wymiarze jednej sesji w miesiącu w sprawach należących do Wydziału III tj.: sprawach o symbolu 6300 prawo celne, 6110 podatek od towarów i usług z tytułu importu, 6037 transport drogowy i przewozy (kary pieniężne) i 6042 gry losowe i zakłady wzajemne.

Podczas narady w dniu 15 grudnia 2016r. omówiono bieżące sprawy Wydziału I, w tym w szczególności nowy zakres czynności, obowiązujący sędziów tego wydziału od dnia 1 stycznia 2017r. W dalszej kolejności szczegółowo omówiono problematykę poruszoną w opracowaniu sporządzonym w Biurze Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego, zatytułowanym: „Skarga na niezgodność z prawem Unii Europejskiej prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego „.

W drugiej części narady jej uczestnicy omówili notatkę Biura Orzecznictwa NSA dotyczącą wątpliwości w orzecznictwie sądów administracyjnych związanych z kwestią ustalenia momentu wyznaczającego początek biegu pięcioletniego terminu, o którym mowa w art. 10 ust.1 pkt.8 u.p.d.o.f., z punktu widzenia byłych małżonków w sprawach nabycia nieruchomości w wyniku podziału majątku. Część sędziów uczestniczących w zebraniu opowiedziała się za sposobem obliczania tego terminu stosownie do wykładni zaprezentowanej w m.in. w wyroku NSA z dnia 27 stycznia 2016r. II FSK 2319/13 oraz wyroku WSA w Krakowie z dnia 15 września 2015r. sygn. akt I SA/Kr 1193/15. Druga grupa sędziów opowiedziała się z kolei zdecydowanie za wykładnią art.10 ust.1 pkt.8 u.p.d.o.f., którą przedstawił NSA w wyroku z dnia 8 grudnia 2011r. sygn. akt II FSK 1101/10. W tym zakresie w szczególności zwrócono uwagę, na okoliczność, iż skoro w trakcie trwania wspólności majątkowej łącznej nie można wyodrębnić udziałów, które małżonkowie posiadali w chwili jej nabycia w małżeństwie, to nie można konsekwentnie przyjąć, że 5-letni termin biegnie od daty nabycia nieruchomości czy to w drodze spadku czy to w drodze podziału majątku dorobkowego byłych małżonków. Mając na uwadze istotność przedmiotowego zagadnienia, brak spójności w orzecznictwie sądów administracyjnych w odniesieniu do przedmiotowego zagadnienia, a także podział zdań jaki zarysował się w trakcie wewnątrzwydziałowej dyskusji, obecni w naradzie sędziowie zgodzili się, iż pożądanym byłoby rozstrzygnięcie wskazanego problemu w drodze uchwały NSA.

2. W wydziale II WSA w Krakowie odbyły się 2 narady sędziów: 08 stycznia 2016 r., 4 kwietnia 2016 r.,

Na naradzie w dniu 8 stycznia 2016 r. obecny Pan Prezes podsumował wyniki pracy Sądu w 2015 r.

Omówione zostały wyniki pracy nadzorczej Przewodniczącej Wydziału, w szczególności dotyczące zasadności odraczania, należytego przygotowania rozpraw, terminowości podejmowania czynności w sprawach. Przedyskutowano też zasady łączenia i rozdzielania spraw.

W dalszej kolejności omówiono opracowanie Biura Orzecznictwa NSA „Warunki usytuowania budynku na działce budowlanej przewidziane w §12 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2012r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1422) w orzecznictwie sądowoadministracyjnym”.

Podczas narady w dniu 9 marca 2016 r. poruszono następujące zagadnienia:

- „Moc dowodowa dokumentu zagranicznego w postępowaniu sądowoadministracyjnym”,
- „Problemy wynikające z unijnej zasady autonomii proceduralnej w orzecznictwie sądów administracyjnych”,
- „Analiza orzecznictwa sądów administracyjnych w związku z decyzjami o czasowym odebraniu zwierzęcia na podstawie art. 7 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt”.

Na koniec przedstawiono wyniki pracy nadzorczej Przewodniczącej Wydziału.

Przedmiotem narady w dniu 4 kwietnia 2016 r. było przesłane przez Biuro Orzecznictwa NSA opracowanie „Wymagania dotyczące nowej zabudowy ustalone w decyzji o warunkach zabudowy, na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 w związku z ust. 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2015 r. poz. 199, ze zm.).

Ponadto mówiono zagadnienia związane z opracowaniem „Postępowanie w sprawie decyzji środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

Na naradzie 13 grudnia 2016 r. omówiono stan spraw w Wydziale, wyniki pracy w roku 2016 r. Ponadto Sędzia Anna Szkodzińska przedstawiła problematykę omawianą na naradzie Przewodniczących WIS, w której uczestniczyła.

3. W wydziale III WSA w Krakowie odbyło się 5 narad sędziów: 15 lutego 2016 r., 7 marca 2016 r., 4 kwietnia 2016 r., 6 czerwca 2016 r. 14 czerwca 2016 r.

Podczas narady w dniu 15 lutego 2016 r. Przewodnicząca Wydziału przedstawiła problemy orzecznictwa omawiane na Konferencji Prezesów i Przewodniczących Wydziałów w Jachrance w dniach 11-13 stycznia 2016 r.

Przedmiotem narady w dniu 7 marca 2016 r. były zagadnienia dotyczące opłaty od zażaleń oraz skarga do sądu administracyjnego zgodnie z art. 493§1 Kodeksu wyborczego.

Na naradzie w dniu 4 kwietnia 2016 r. omówiono skargi kasacyjne od wyroków wydziału. Przewodnicząca Wydziału poinformowała o Zarządzeniu Prezesa WSA w Krakowie Nr 12/2016 dotyczącym obowiązku przeprowadzenia przez sędziów oceny starszych asystentów i asystentów sędziów.

Podczas narady w dniu 6 czerwca 2016 r. omówiono problematykę ustanowienia kuratora zgodnie z art. 79§2 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Podczas narady w dniu 14 czerwca 2016 r. omówiono zagadnienia związane z problematyką gier hazardowych - art. 89 ustawy o grach hazardowych - kogo uznać za osobę zarządzającą grę na automatach poza kasynem gry w świetle tego artykułu.

Łącznie w wydziałach orzeczniczych Sądu w 2016 r. odbyło się 15 narad i szkoleń związanych tematycznie z bieżącym orzecznictwem WSA w Krakowie.

V. Szkolenia pracowników:

W 2016 r. w 27 specjalistycznych szkoleniach zewnętrznych wzięło udział 29 pracowników administracji sądowej, w tym:

1. W dniach 24-26 lutego 2016 r. w VIII konferencji szkoleniowej kierowników sekretariatów wydziałów orzeczniczych i wydziałów informacji sądowej w sądach administracyjnych w Serocku uczestniczyły Panie: Małgorzata Konopka – Kierownik Sekretariatu Wydziału I, Aleksandra Kowalska wz. Kierownika Sekretariatu Wydziału II, Joanna Tkaczyk Kierownik Sekretariatu Wydziału III, Dorota Frejek Kierownik Sekretariatu WIS.
2. W dniu 29 stycznia 2016 r. w Krakowie w szkoleniu „Obowiązkowe sprawozdanie z udzielonych zamówień publicznych za rok 2015 – weryfikacja prawidłowości wydatkowania środków do 30 tys. Euro. Zmiany systemowe w roku 2016”. uczestniczył Główny Specjalista Mariusz Kawa.

3. W dniu 12 lutego 2016 r. w zorganizowanym przez Centrum Promocji i Szkolenia SYSTEM szkoleniu „ Podatek dochodowy od osób fizycznych w 2016, obowiązki płatnika podatku z uwzględnieniem zmian w drukach PIT, pobór zaliczek, akcja wymiarowa za 2015, interpretacje Ministra Finansów” uczestniczyła p. Alicja Filipek-Jarocka – Starszy Specjalista.
4. W dniu 19 lutego 2016 r. w siedzibie Archiwum Narodowego w Krakowie w szkoleniu z zakresu brakowania dokumentacji niearchiwalnej wzięła udział p. Katarzyna Nusbaumer – Archiwista w WSA w Krakowie.
5. W dniu 23 lutego 2016 r. w siedzibie Archiwum Narodowego w Krakowie w szkoleniu z zakresu przekazywania materiałów archiwalnych do Archiwum Narodowego w Krakowie wzięła udział p. Katarzyna Nusbaumer – Archiwista w WSA w Krakowie.
6. W dniu 24 lutego 2016 r. w Krakowie w szkoleniu organizowanym przez Centrum Doradztwa i Kształcenia Nowe Przetargi.pl „Wdrożenie Dyrektywy 2014/24/UE oraz 2014/25/UE do Prawa zamówień publicznych – wybrane zagadnienia związane z najnowszymi zmianami” uczestniczył p. Mariusz Kawa.
7. W dniu 25 lutego 2016 r. w Krakowie w szkoleniu „Jakie informacje należy udostępniać w BIP? Aspekty prawne i praktyczne” uczestniczyli pracownicy Wydziału Informacji Sądowej: Cezary Świdnicki – Zastępca Kierownika Sekretariatu WIS i Patryk Jawor – Sekretarz Sądowy.
8. W dniu 15 kwietnia 2016 r. w szkoleniu zorganizowanym przez Ośrodek Szkoleń i Informacji „Effect” w Krakowie dot. „Jak prowadzić książkę obiektu budowlanego i prawidłowo użytkować nieruchomości?” uczestniczył p. Piotr Paździor – Inspektor.
9. W dniach 19-22 kwietnia 2016 r. w XIII Konferencji Stowarzyszenia Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości uczestniczyła Katarzyna Nusbaumer – Archiwista w WSA w Krakowie, członek Zarządu Stowarzyszenia Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości- Pełnomocnik Zarządu ds. archiwów sądów administracyjnych.
10. W dniach 26-27 kwietnia 2016 r. w Krakowie w szkoleniu organizowanym przez Centrum Doradztwa i Kształcenia Nowe Przetargi.pl „ Nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych kwiecień 2016 – szkolenie

- przygotowujące do wejścia w życie nowych przepisów” uczestniczył p. Mariusz Kawa.
11. W dniu 25 kwietnia 2016 r. w Warszawie w szkoleniu asystentów sędziów w sądach administracyjnych uczestniczyły: Starszy asystent sędziego – Natalia Handzel i Starszy asystent sędziego Anna Kopeć.
 12. W dniu 19 maja 2016 r. w Krakowie w szkoleniu sieciowo-serwerowym uczestniczył Administrator systemu informatycznego-Główny Specjalista Piotr Rynduch.
 13. W dniu 13 czerwca 2016 r. w Warszawie w szkoleniu asystentów sędziów w sądach administracyjnych uczestniczyły: Starszy asystent sędziego – Patrycja Krawczyk i Starszy asystent sędziego Katarzyna Myślińska.
 14. W dniach 22-24 czerwca 2016 r. w kursie Administratora Bezpieczeństwa Informacji uczestniczył Administrator systemu informatycznego-Główny Specjalista Piotr Rynduch.
 15. W dniach 16-17 czerwca 2016 r. w szkoleniu „Bezbledny przetarg po nowelizacji 2016- krok po kr. dla praktyków“ uczestniczył p. Mariusz Kawa.
 16. W dniu 26 sierpnia 2016 r. w szkoleniu „Ochrona danych osobowych w kadrach i księgowości po nowelizacji ustawy wraz z wzorami wymaganej prawem dokumentacji” uczestniczyła p. Alicja Filipek-Jarocka.
 17. W dniu 6 września 2016 r. w szkoleniu zorganizowanym przez Akademię Doskonalenia Kadr pt. „Asertywność w pracy. Obsługa trudnych klientów. Metody radzenia sobie z manipulacją” uczestniczyli pracownicy Wydziału Informacji Sądowej: Tomasz Ochoński-Specjalista i Patryk Jawor- Sekretarz Sądowy.
 18. W dniach 19-23 września 2016 r. i w dniach 28 listopada - 2 grudnia 2016 r. w WSA w Gorzowie Wielkopolskim w zajęciach w zakresie szkolenia teoretycznego asystentów sędziego, zorganizowanego zgodnie z Zarządzeniem Nr 17 Prezesa NSA z dnia 10 września 2015 r. w sprawie doskonalenia zawodowego kadry orzeczniczej oraz pracowników sadowo-administracyjnych w sądach administracyjnych, uczestniczyły: Ewelina Knapczyk-Drabik, Aleksandra Ozimek, Justyna Owczarek, Ewelina Kalita, Urszula Czerwińska.
 19. W dniu 12 września 2016 r. w Krakowie w szkoleniu zorganizowanym przez Golden Training pt. „Granice udostępniania informacji publicznej

w urzędzie z uwzględnieniem regulacji ustawy o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego” uczestniczyli: Dorota Frejek – Kierownik Sekretariatu WIS, Patryk Jawor- Sekretarz Sądowy, Joanna Kłos – Starszy Specjalista.

20. W dniach 12-13 września 2016 r. w szkoleniu zorganizowanym przez Centrum Szkoleniowe Comarch pt. „SQL- język dostępu do bazy danych MS SQL Server” uczestniczył p. Maciej Cichoń – Informatyk-Starszy Specjalista.

21. W dniu 14 września 2016 r. w szkoleniu zorganizowanym przez Centrum Doradztwa i Kształcenia NowePrzetargi.pl pt. „Tworzenie dokumentu SIWZ po nowelizacji z 22 czerwca 2016 r.” uczestniczył p. Mariusz Kawa – Główny Specjalista.

22. W dniu 26 września 2016 r. w Poznaniu w szkoleniu asystentów sędziów w sądach administracyjnych uczestniczyły: Starszy asystent sędziego – Patrycja Krawczyk i Starszy asystent sędziego Katarzyna Myślińska.

23. W dniu 10 października 2016 r. w Warszawie w szkoleniu asystentów sędziów w sądach administracyjnych uczestniczyły: Starszy asystent sędziego – Magdalena Gawlikowska i Starszy asystent sędziego Olga Wójcikiewicz.

24. W dniu 28 października 2016 r. w Warszawie w naradzie i szkoleniu zorganizowanym przez Naczelny Sąd Administracyjny dla Głównych Księgowych sądów administracyjnych uczestniczyła p. Cecylia Marzec – Główna Księgowa.

25. W dniu 7 listopada 2016 r. w szkoleniu zorganizowanym przez Narodowy Bank Polski Oddział w Krakowie przeprowadzonym na temat wizerunków i zabezpieczeń zmodernizowanych banknotów o nominale 500 zł. uczestniczyła p. Edyta Wiśniewska – Specjalista.

26. W dniu 16 listopada 2016 r. w szkoleniu zorganizowanym w Warszawie przez Centrum Wiedzy MODUS pt. „Wynagrodzenie pracowników oraz urzędników sądów” uczestniczyły: Jolanta Kula – Główny Specjalista i Alicja Filipek-Jarocka – Starszy Specjalista.

Ponadto w dniach 16 czerwca 2016 r., 28 września 2016 r. i 13 grudnia 2016 r. W siedzibie NSA w naradach dyrektorów wojewódzkich sądów administracyjnych połączonych z cyklem wykładów prof. dr hab. Huberta Izdebskiego pt. „Demokracja i samorządność – Polska i Europa“, „Sądy prawa publicznego w Europie“ oraz „Rola

sądów powszechnych a rola sądów administracyjnych“ uczestniczył Dyrektor Sądu Franciszek Bieniek.

VI. Główne działania techniczno-organizacyjne mające na celu zapewnienie warunków sprawnego orzecznictwa zrealizowane w 2016 r.

1. Czyszczenie i konserwacja elewacji budynków Sądu.
2. Kontynuacja działań mających na celu ograniczenie kosztów oświetlenia (stopniowa wymiana oświetlenia budynku na ledowe).
3. Remont węzłów sanitarnych dla stron na parterze budynku przy ul. Rakowickiej oraz w pokojach gościnnych obu budynków Sądu.
4. Wymiana zużytych (zdegradowanych) okien połaciowych w dachu budynku przy ul. Topolowej.
5. Prace remontowo – malarskie zgodnie z rocznym planem remontów pomieszczeń Sądu.

B. Działalność orzecznicza Sądu

I. Wpływ i załatwienie spraw

W roku 2016 ponownie odnotowano spadek wpływu skarg na akty i inne czynności (SA) oraz bezczynność (SAB) o **442**. Łącznie wpłynęło **5 303** skarg. W porównaniu z ubiegłym 2015 rokiem, kiedy wpłynęło **5 745** skarg, spadek wyniósł 7,7 %.

Podmioty wnoszące skargi:

- osoby fizyczne	4 640
- osoby prawne	1 439
- organizacje społeczne	2
- prokuratorzy	36
- Rzecznik Praw Obywatelskich	1

Przedmiot skarg:

Skargi na akty i inne czynności dotyczyły działalności następujących organów administracji:

1 537 (32,1 %)	- skarg na działalność Samorządowych Kolegiów Odwoławczych,
1 303 (27,2 %)	- skarg na działalność terenowych organów administracji rządowej,
755 (15,8 %)	- skargi na działalność Izb Skarbowych i Urzędów Kontroli Skarbowej,
727 (15,2 %)	- skarg na działalność Izb Celnych,
281 (5,9 %)	- skarg na działalność ministrów, centralnych organów administracji rządowej i innych naczelných organów,
187 (3,9 %)	- skarg na działalność innych organów.

Problematyka spraw, struktura **skarg na akty i inne czynności (4 946)** przedstawia się następująco:

1 369 1 796 (27,7 %)	- podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych,
668 782 (13,5 %)	- budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa,
413 440 (8,4 %)	- pomoc społeczna,
387 458 (7,8 %)	- działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych,
317 256 (6,4 4,75 %)	- utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych,
299 304 (6,0 5,64 %)	- sprawy zagospodarowania przestrzennego,
228 193 (4,6 3,58 %)	- wywłaszczenie i zwrot nieruchomości,
197 (2,62 %)	- ochrona środowiska i ochrona przyrody,
161 37 (3,26 0,69 %)	- obrót towarami z zagranicą, należności celne i ochrona nad nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny,
130 101 (2,63 1,87 %)	- sprawy geodezji i kartografii,
99 (2,00 %)	- środki publiczne,
83 151 (2,00 2,80 %)	- subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych,
74 (1,50 %)	- ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty,
74 (1,50 %)	- oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczo rozwojowa i archiwa,
68 (1,37 %)	- gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę,

59 (1,19 %)	- ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego,
56 (0,67 %)	- sprawy z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego,
50 (1,01 %)	- gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi,
40 (0,81 %)	- stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy,
40 (0,81 %)	- zatrudnienie i sprawy bezrobocia,
31 65 (0,63 1,21 %)	- sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe,
25 (0,51 %)	- rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka,
22 (0,44 %)	- sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601-637 oraz od 646-655,
17 (0,34 %)	- kultura i sztuka, biblioteki, ochrona zabytków i muzea, sprawy związane z ochroną praw autorskich i pokrewnych,
14 (0,28 %)	- ustrój samorządu terytorialnego, w tym referendum,
9 (0,18 %)	- ceny, opłaty, stawki taryfowe,
5 (0,10 %)	- sprawy kombatantów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej,
3 (0,06 %)	- powszechny obowiązek obrony kraju,
3 (0,06 %)	- sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawa,
3 (0,06 %)	- kultura fizyczna, sport i turystyka,
2 (0,04 %)	- sprawy z zakresu geologii i górnictwa.

W 2016 r. spadła liczba składanych skarg na akty i inne czynności o 442 sprawy (8,20 %).

Tematyka spraw niezmiennie pozostaje urozmaicona. Analogicznie do lat ubiegłych największy udział mają sprawy związane z podatkami, należnościami finansowymi i budżetowymi (choć ich liczba spadła o 427, a udział w strukturze skarg zmniejszył się z 33,33% do 27,70 %).

Drugie miejsce zajmują sprawy z zakresu budownictwa i architektury – 668 spraw (spadek o 114 spraw). Na trzecim miejscu pojawiły się sprawy z zakresu pomocy społecznej - 413 spraw.

Największy wzrost odnotowały sprawy dotyczące obrotu towarowego z zagranicą i należnościami celnymi. W 2015 r. było ich 37, a w 2016 r. wpłynęło 161.

Ilość wpływających **skarg na bezczynność i przewlekłość organów (357)** w porównaniu z rokiem poprzednim pozostała na tym samym poziomie.

W 2016 r. skargi na bezczynność dotyczyły następujących zagadnień:

149 (41,74 %)	- sprawy z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego,
31 (8,68 %)	- budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany, ochrona przeciwpożarowa,
26 (7,28 %)	- pomoc społeczna,
22 (6,16 %)	- podatki inne świadczenia pieniężna, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych,
21 (5,88 %)	- sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601-637 oraz od 646-655,
16 (4,48 %)	- sprawy geodezji i kartografii,
15 (4,20 %)	- stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy,
13 (3,64 %)	- sprawy zagospodarowania przestrzennego,
8 (2,24 %)	- gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi,
8 (2,24 %)	- wywłaszczanie i zwrot nieruchomości,

7 (1,96 %)	- utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa,
7 (1,96 %)	- sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe,
6 (1,68 %)	- gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę,
6 (1,68 %)	- ochrona środowiska i ochrona przyrody,
6 (1,68 %)	- ustrój samorządu terytorialnego, w tym referendum gminne,
5 (1,40 %)	- oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczo-rozwojowa i archiwa,
3 (0,84 %)	- cudzoziemcy, repatrianci, nabycie nieruchomości przez cudzoziemców,
2 (0,56 %)	- rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka,
2 (0,56 %)	- subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych,
1 (0,28 %)	- uprawnienia do wykonywania określonych czynności i zajęć,
1 (0,28 %)	- ochrona zdrowia, w tym sprawy dot. chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego,
1 (0,28 %)	- sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawa,
1 (0,28 %)	- środki publiczne nie objęte innymi symbolami.

W 2016 r. nie zmieniła się liczba skarg na bezczynność. Tak jak w latach poprzednich największy udział miały sprawy: z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego (41,74 %) oraz budownictwa i nadzoru architektoniczno-budowlanego (8,68 %)

Udział w rozstrzygniętych w 2016 r. sprawach wzięło:

- pełnomocników administracji państwowej	1 258
- adwokatów jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania	786
- radców prawnych jako pełnomocników skarżących i uczestników	708
- doradców podatkowych	172
- prokuratorów	136
- Rzecznik Praw Obywatelskich	2

W ciągu 2016 r. załatwiono 5 376 spraw (w tym 5 023 spraw ze skarg na akty i inne czynności, oraz 353 sprawy ze skarg na bezczynność i przewlekłość organów). W porównaniu do roku ubiegłego załatwiono o 559 spraw mniej (spadek o 9,42 %).

Na dzień 31 grudnia 2016 r. pozostało do załatwienia 1 709 spraw. Na koniec 2015 r. zaległość ta wynosiła 1 782 sprawy.

Czas załatwienia sprawy od wpływu do wydania orzeczenia wynosi średnio 3,81 miesiąca.

W dalszym ciągu pozostaje nieobsadzone jedno stanowisko sędziowskie. Postępowanie konkursowe jest w toku, pozwala to przypuszczać, że zaległość będzie dalej zmniejszana.

II. Postępowanie mediacyjne

Kolejny rok 2016 r. potwierdził w zasadzie brak znaczenia instytucji mediacji w postępowaniu sądownoadministracyjnym .

W Sądzie nie odnotowano żadnej sprawy skierowanej do tego trybu. Tylko w jednej skardze zamieszczono wniosek o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego, ale w sprawie tej skarga została odrzucona (I SA/Kr 251/16).

III. Postępowanie uproszczone

Wprowadzona ustawą z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, zmiana art. 119 spowodowała znaczący wzrost liczby spraw załatwianych w tym trybie.

W roku 2016 liczba rozpoznanych w tym trybie spraw wzrosła w porównaniu z rokiem ubiegłym o 459 spraw.

W Wydziale I w trybie uproszczonym rozpoznano 225 spraw, w Wydziale II 287 spraw, a w Wydziale III 168 spraw.

IV. Prawo pomocy

W 2016 r. w zakresie prawa pomocy odnotowano kilka zasługujących na uwagę zagadnień:

Dopuszczalność obniżania przez referendarzy sądowych wynagrodzeń za zastępstwo prawne wykonane na zasadzie prawa pomocy.

Po znowelizowaniu przepisu art. 250 ppsa i dodaniu do niego § 2, który umożliwia sądowi w uzasadnionych przypadkach obniżenie wynagrodzenia za zastępstwo prawne wykonane na zasadzie prawa pomocy, w Wydziale III orzecznictwem ukształtowała się praktyka przedstawiania przez referendarza sądowego akt Przewodniczącej Wydziału, celem podjęcia dalszych czynności związanych z oceną przez sąd zasadności obniżenia wynagrodzenia (art. 258 § 2 ppsa w zw. z art. 258 § 4 ppsa) za zastępstwo prawne wykonane na zasadzie prawa pomocy w sprawach połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. W wydziale III orzecznictwem przyjmuje się bowiem, że *de lege lata* do postanowień w sprawach o których mowa w art. 250 § 2 ppsa powinien mieć zastosowanie art. 258 § 4 ppsa tj. powinny być one wydawane przez sąd, a nie przez referendarza sądowego. Stanowisko takie prezentuje B. Dauter w wydaniu VI komentarza swojego autorstwa do ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Inne podejście do zagadnienia zarysowało się jednak na przestrzeni mijającego roku w wydziale I orzecznictwem.

Przykładu dostarcza sprawa zarejestrowana pod sygn. akt I SA/Kr 440/16. W jej realiach sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia trzy sprawy. Referendarz sądowy przyznał ustanowionemu dla strony w ramach prawa pomocy doradcy podatkowemu wynagrodzenie za nieopłaconą pomoc prawną w I instancji. Następnie pełnomocnik strony wywiódł skargę kasacyjną od niekorzystnego dla strony wyroku. NSA uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez WSA w Krakowie. NSA nie orzekał jednak o wynagrodzeniu za pomoc prawną pełnioną na zasadzie prawa pomocy. Po ponownym rozpoznaniu

sprawy WSA w Krakowie ponownie oddalił skargi. Pełnomocnik wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Rozpoznając ten wniosek referendarz sądowy ustalił, że doradcy podatkowemu należy się wynagrodzenie za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej, za udział w rozprawie przez NSA oraz za postępowanie przed sądem administracyjnym w I instancji po orzecznym przez NSA uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania przez WSA w Krakowie. Podniósł jednak, że „art. 250 § 2 ppsa dopuszcza możliwość obniżenia wynagrodzenia pełnomocnika w uzasadnionych przypadkach, co stanowi legitymację swoistego miarkowania w tym zakresie”. Posiłkując się zaś argumentacją zaczerpniętą od M. Jagielskiej z publikacji pod red. R. Hausera, M. Wierzbowskiego: *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz* - Wyd. C.H. BECK, Warszawa 2015, s. 994, wywiódł, że „choć w normie tej jest mowa o uprawnieniu sądu do obniżenia wynagrodzenia fachowego pełnomocnika, to w rzeczywistości kompetencję w tym zakresie posiada referendarz sądowy”. Wskazał również na § 2 ust. 2 rozporządzenia MS z dnia 31 stycznia 2011 r. (Dz.U. z 2011 r. nr 31 poz. 153) podnosząc, że jest to dyrektywa kierunkowa dla ustalenia wynagrodzenia pełnomocnika w konkretnym przypadku. W konsekwencji referendarz sądowy przyznał pełnomocnikowi wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną stronie z urzędu w wysokości 25% należnych stawek za postępowanie przed sądami administracyjnymi w II instancji i w I instancji (po orzecznym przez NSA przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania przez WSA w Krakowie).

Po sprzeciwie, WSA w Krakowie podzielił argumentację referendarza sądowego uznając za uzasadnione przyznanie pełnomocnikowi wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną stronie z urzędu w wysokości 25% należnych stawek za postępowanie przed sądami administracyjnymi w II instancji i w I instancji. NSA postanowieniem z 7 grudnia 2016 r. sygn. I GZ 615/16 oddalił zaś zażalenie doradcy podatkowego. NSA nie wypowiedział się w kwestii kompetencji referendarza sądowego do obniżania „przez miarkowanie” wynagrodzenia należnego wyznaczonemu pełnomocnikowi z urzędu.

Także w sprawach I SA 494/16, I SA/Kr 465/13, I SA/Kr 466/16, I SA/Kr 1804/13, I SA/Kr 1380/13, I SA/Kr 465/16, I SA/Kr 466/16, I SA/Kr 504/16,

Sąd uznał, że Referendarz sądowy, rozpoznając wniosek pełnomocnika, miał możliwość dokonania miarkowania jego wynagrodzenia, na co pozwala mu wprost § 2 art. 250 ppsa.

Wynagrodzenie dla pełnomocnika ustanowionego dla strony na zasadzie prawa pomocy za sporządzenie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

W sprawie III SA/Kr 736/14 wyznaczony adwokat sporządził dla strony zainteresowanej sporządzeniem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku wydanego w sprawie, opinię o braku podstaw do wniesienia takiego środka zaskarżenia. Referendarz sądowy ocenił, że choć przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714.) - podobnie jak czyniły to poprzednio obowiązujące rozporządzenia - nie regulują stawek wynagrodzenia za taką czynność, to jednak okoliczność ta nie uzasadnia oddalenia wniosku adwokata ex machina. Referendarz sądowy opowiedział się za poglądem, że rozporządzenie nie formułuje listy numerus clausus czynności adwokata, a jego przepisy powinny być interpretowane w sposób możliwie najpełniej zapewniający realizację zasad wyrażonych w ustawach na podstawie i w celu wykonania których zostały ustanowione. Stąd – co do zasady - brak jest wystarczających racji, aby odmawiać adwokatowi wynagrodzenia, o ile tylko ten udzielił stronie, dla której został ustanowiony z urzędu, pomocy prawnej, która w myśl art. 4 ustawy Prawo o adwokaturze nie wyczerpuje się w pełnionym zastępstwie procesowym, ale również polega na udzielaniu porad prawnych i sporządzaniu opinii prawnych. Skoro zaś adwokat w sporządzonej opinii obszernie i fachowo wyłożyła swoje racje oraz powody, dla których nie chce i nie może wnieść skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, który zapadł w sprawie, to złożony przezeń wniosek o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu należy rozpoznać odpowiednio (§ 5 rozp.) według zasad określonych w przepisach o opłatach za czynności adwokatów w zakresie ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej oraz zwrotu niezbędnych i udokumentowanych wydatków w związku ze sporządzeniem opinii o braku podstaw do wniesienia skargi

kasacyjnej. Tak określoną czynność adwokata należy bowiem uznać za rodzajowo najbardziej zbliżoną do opinii o braku podstaw do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Wynagrodzenie dla pełnomocnika ustanowionego dla strony na zasadzie prawa pomocy za sporządzenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi.

W sprawie o sygn. akt III SA/Kr 444/14 ustanowiony dla skarżącego radca prawny wnosił o przyznanie kosztów pomocy prawnej polegającej na tym, że po orzeczonym przez WSA w Krakowie odrzuceniu skargi wniósł o przywrócenie terminu do złożenia skargi, czego WSA w Krakowie mu odmówił. W sprawie tej referendarz sądowy również opowiedział się za poglądem, że rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o opłatach za czynności radców prawnych w zakresie ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej nie formułuje listy numerus clausus i że przepisy te powinny być interpretowane w sposób możliwie najpełniej zapewniający realizację zasad wyrażonych w ustawach na podstawie i w celu wykonania których zostały ustanowione, o ile tylko wyznaczony radca prawny udzielił stronie dla której został ustanowiony z urzędu pomocy prawnej. Zauważył jednak, że w przeciwieństwie do przypadku poprzednio przedstawianego występuje zasadnicza trudność z określeniem wysokości opłaty za czynność polegającą na złożeniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia skargi (§ 5). Trzeba bowiem mieć świadomość, że wskutek wydania przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie postanowienia o odrzuceniu skargi strony, postępowanie przed sądem administracyjnym w pierwszej instancji zostało zakończone. Równocześnie wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi nie jest pismem wszczynającym postępowanie sądownoadministracyjne w sprawie. Przedstawione okoliczności uniemożliwiają więc ustalenie opłaty odpowiednio do § 21 ust. 1 pkt 1 lit. c) rozporządzenia. Wniosek, o którym mowa, nie jest także środkiem zaskarżenia, co dawałoby podstawę do ustalenia takiej opłaty odpowiednio do § 21 ust. 1 pkt 2 lit. a, b i d.). Co oczywiste, wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi nie jest również opinią, za którą radca prawny mógłby otrzymać wynagrodzenie odpowiednio do § 21 ust. 1 pkt 2 lit. b). W konsekwencji Referendarz sądowy stwierdził, że w aktualnym stanie prawnym brak jest wystarczających podstaw normatywnych do przyznania radcy prawemu

wynagrodzenia, o które wnosi, zaś wykazana luka w prawie nie daje się wypełnić interpretacją.

Wynagrodzenie dla pełnomocnika ustanowionego dla strony na zasadzie prawa pomocy za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia zażalenia.

Na odnotowanie zasługuje sprawa o sygn. akt III SA/Kr 1475/15. W sprawie tej ustanowiony dla skarżącego adwokat w piśmie zatytułowanym „Opinia o braku podstaw do wniesienia zażalenia” wniósł o przyznanie od Skarbu Państwa na swoją rzecz kosztów pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu za sporządzenie takiej opinii, uzasadniając dopuszczalność jej sporządzenia treścią art. 177 § 4 w zw. z art. 197 § 2 ppsa. Rozpoznając ten wniosek Referendarz sądowy podniósł, że rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r. poz. 1801), podobnie jak wcześniejsze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 461) nie wymienia czynności polegającej na sporządzeniu opinii o braku podstaw do wniesienia zażalenia. Przyznanie wynagrodzenie prawodawca przewidział jedynie za czynności podjęte w postępowaniu zażaleniowym (§ 21 ust. 2 pkt. 2 lit. d). Zwrócił także uwagę, że w dotychczasowym orzecznictwie przeważa stanowisko, iż nie ma wystarczających podstaw normatywnych do przyznawania wynagrodzenia za sporządzane przez pełnomocników z urzędu opinie o braku podstaw do wniesienia zażalenia (por. przykł. postan. z 12 kwietnia 2016 r. sygn. II SA/Bk 795/15; postan. z 7 września 2015 r. sygn. II SA/Bk 663/12; postan. z 27 kwietnia 2016 r. sygn. II SA/Łd 93/16; postan. z 28 października 2015 r. i 24 września 2015 r. sygn. IV SA/Wa 2549/14; postan. z 27 kwietnia 2016 r. sygn. I SA/Gd 827/15; postan. z 27 kwietnia 2016 r. sygn. III SA/Łd 92/16). W końcu nadmienił, że beneficjentami prawa pomocy nie są osoby dobrze sytuowane, lecz osoby ubogie, którym przyznano prawo pomocy. Redystrybucja środków publicznych poprzez instytucję prawa pomocy nie polega na bezrefleksyjnym opłacaniu wyznaczonego adwokata, lecz ocenie, czy podjęte przez niego w konkretnych warunkach czynności zmierzały istotnie do poprawy sytuacji prawnej

strony. Oczywiście, adwokat nie jest i nie powinien być ślepy wykonawcą udzielanych przez stronę zleceń. Z faktu jednak, że jako jej doradca prawny posiada możliwość samodzielnego uznania zasadności tego, czy istnieją przesłanki do złożenia takiego lub innego środka zaskarżenia nie wynika, że adwokat może samowładnie, niezależnie od strony, dla której został ustanowiony, przedsięwziąć czynności, które pozostają w oczywistej sprzeczności z wcześniej podjętymi przez stronę działaniami i domagać się za to od Skarbu Państwa wynagrodzenia. Taka zaś sytuacją występowała w realiach tej konkretnej sprawy.

Problematyka stosowania przepisów międzyczasowych przy wnioskach o wynagrodzenie za sporządzoną opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej.

Stosownie do treści powołanego wyżej art. 250 § 1 ppsa, wyznaczony adwokat, radca prawny otrzymują wynagrodzenie odpowiednio według zasad określonych w przepisach o opłatach za czynności adwokatów/radców prawnych w zakresie ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej oraz zwrotu niezbędnych i udokumentowanych wydatków. Zasady te precyzują rozporządzenia wykonawcze Ministra Sprawiedliwości do ustawy Prawo o adwokaturze i ustawy o radcach prawnych.

Na przestrzeni 2016 r. rozporządzenia te były dwukrotnie zmieniane. Z dniem 1 stycznia 2016 r. weszły w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1801 oraz Dz.U. z 2015 r. poz. 1805), które obowiązywały do dnia 1 listopada 2016 r. Następnie z dniem 2 listopada 2016 r. weszły w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714 oraz Dz.U. z 2016 r. poz. 1715). Przepisy wszystkich wymienionych rozporządzeń zawierają identyczną normę intertemporalną zgodnie z którą „Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji”.

Normy, o których mowa wywołują trudności, gdy chodzi o przyznawanie wynagrodzenia za sporządzoną przez adwokata lub radcę prawnego opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej. Sporządzenie opinii o braku podstaw

do wniesienia skargi kasacyjnej, jest bowiem czynnością o specyficznym charakterze prawnym. Ma miejsce już po zamknięciu postępowania w pierwszej instancji. Nie będąc zaś pismem procesowym, lecz pismem w sprawie, opinia nie otwiera drugiej instancji. Można zaryzykować twierdzenie, że zaistnienie takiej sytuacji prawnej (tj. złożenie wniosku o wypłatę wynagrodzenia za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej) wpisuje się w kategorię tzw. *facta pendentia*. Możliwe są zatem dwa podejścia. Pierwsze oparte o reguły logiki formalnej i schemat wnioskowania *a fortiori*; drugie o zasadę bezpośredniego działania przepisu. Wydaje się jednak, że o tym, przepisy którego rozporządzenia wykonawczego znajdą zastosowanie decydować powinna data złożenia lub nadania wniosku o przyznanie wynagrodzenia za sporządzoną opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej. Sygnalizowane trudności nie są domeną WSA w Krakowie. Brak jednolitości w tym zakresie dotyczy większości wojewódzkich sądów administracyjnych.

Szczególnie uzasadniony przypadek w rozumieniu art. 258 § 4 ppsa

Zgodnie z § 4 art. 258 ppsa czynności w zakresie prawa pomocy może w szczególnie uzasadnionych przypadkach wykonać sąd. W sprawie prowadzonej pod sygn. III SA/Kr 1210/15 pełnomocnik skarżącego (matka) wniosła zażalenie na postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie odmawiające dopuszczenia jej do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania. Następnie sformułowała wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych tj. wpisu od zażalenia, o który została wezwana. Referendarz sądowy ocenił, że w takim przypadku powinien wypowiedzieć się sąd, rozważając w trybie art. 258 § 4 ppsa kluczową dla przedstawionego układu procesowego kwestię legitymacji czynnej żalącej się do złożenia wniosku o prawo pomocy w postępowaniu wпадkowym, mającym za przedmiot orzeczoną przez sąd odmowę dopuszczenia jej do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania. Chociaż bowiem art. 246 § 1 ppsa stanowi o „osobie fizycznej” a orzeczona przez sąd odmowa dopuszczenia żalącej się do udziału w charakterze uczestnika postępowania wiązała się dla niej z uciążliwością (*gravamen*) to jednak pozostałe przepisy Oddziału 2 Rozdziału 2 Działu V ustawy prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi traktujące o instytucji prawa pomocy operują tylko i

wyłącznie pojęciem „strony” (por. art. 243 § 1, art. 244 § 3, art. 248, art. 249a, art. 251, art. 254 § 2, art. 255, art. 257, art. 259). Tą zaś w znaczeniu przyjętym na gruncie art. 12 ppsa jest: skarżący i organ którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania jest przedmiotem skargi (art. 32 ppsa), uczestnik postępowania na prawach strony (art. 33 § 1 ppsa), uczestnik postępowania (art. 33 § 2 ppsa). Nadto w aktach sprawy zalegało zarządzenie sędziego sprawozdawcy nakazujące poinformowanie żalącej się, że beneficjentem prawa pomocy może być tylko skarżący. W konsekwencji zdaniem referendarza sądowego udzielenie odpowiedzi na pytanie czy żaląca się, zaskarżając orzeczoną przez sąd administracyjnym odmowę dopuszczenia jej do udziału w sprawie w charakterze uczestnika, jest legitymowana czynnie do złożenia wniosku o przyznanie jej prawa pomocy w tym postępowaniu wpadkowym, wiązała się z koniecznością odnalezienia właściwego znaczenia dla użytego w przepisach art. 243 § 1, art. 244 § 3, art. 248, art. 249a, art. 251, art. 254 § 2, art. 255, art. 257, art. 259 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi pojęcia „strona” oraz wyważenia rozsądnej relacji proporcjonalności między ograniczeniami w dostępie do sądu a celem prawa pomocy. Aby uniknąć poważniejszych perturbacji procesowych referendarz sądowy przedstawił akta Przewodniczącej Wydziału orzeczniczego celem rozważenia ewentualności przekazania Sądowi na podstawie art. 258 § 4 ppsa wniosku żalącej się o przyznanie prawa pomocy z uwagi na zaistniały szczególnie uzasadniony przypadek.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie oceniając, że w sprawie istotnie zachodzi szczególna sytuacja procesowa, uznał, że w tym zakresie powinien merytorycznie rozważyć wniosek żalącej się o przyznanie prawa pomocy. Po dokonanej zaś ocenie dopuszczalności takiego wniosku i przeprowadzonej ocenie stanu majątkowego i sytuacji życiowej przyznał żalącej się prawo pomocy w zakresie częściowym obejmujące zwolnienie od kosztów sądowych w części, obejmującej wpis od zażalenia.

Niemożliwość podpisania formularza wniosku o przyznanie prawa pomocy przez pełnomocnika

Orzekający w sprawie I SA/Kr 1123/16 referendarz, w zarządzeniu o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania stwierdził, że w obecnym stanie prawnym, opartym na dyspozycji art. 256 ppsa, odsyłającym do formularza PPPr,

który zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 2015 r. „w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz sposobu dokumentowania stanu majątkowego, dochodów lub stanu rodzinnego wnioskodawcy (Dz.U. z 2015 r. poz. 1257 z p. zm.) w pozycji 12 przewiduje „oświadczenie o świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, o której mowa w art. 233 § 1 w związku z § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), nie jest możliwe podpisanie wniosku o przyznanie prawa pomocy przez pełnomocnika strony, właśnie ze względu na to oświadczenie. Podpisując wniosek o przyznanie prawa pomocy pełnomocnik staje się bowiem jednocześnie autorem ww. oświadczenia, co wynika z konstrukcji formularza. Wskazane oświadczenie ma charakter indywidualny, czyli skierowany na osobistą wypowiedź czy to osoby fizycznej, czy też, jak w rozpatrywanym przypadku, osoby uprawnionej do reprezentowania spółki, na podstawie jej statutu. W świetle obecnego brzmienia art. 252 § 1a ww. ustawy, który stanowi, iż oświadczenie strony obejmujące dokładne dane m.in. o stanie majątkowym i dochodach, zawarte we wniosku o przyznanie prawa pomocy, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, nie znajduje zastosowania uchwała NSA z dnia 20.05.2010r. sygn. I OPS 11/09 dopuszczająca podpisanie wniosku o przyznanie prawa pomocy, składanego na urzędowym formularzu, przez pełnomocnika. Uchwała ta bowiem podjęta została w innym stanie prawnym, w którym nie było regulacji art. 252 § 1a ppsa i inaczej brzmiała teść składanego przez stronę oświadczenia.

Przepisy ustawy w przypadku umocowania ogólnego, nie przewidują szczególnych ograniczeń w czynnościach procesowych, podejmowanych przez pełnomocnika w toku postępowania sądownoadministracyjnego, a wszelkie czynności związane z wystąpieniem o przyznanie prawa pomocy są czynnościami łączącymi się ze sprawą w rozumieniu art. 39 ppsa. W poruszanej kwestii chodzi jednak o sytuację, w której składa się wniosek o przyznanie prawa pomocy, co może być potraktowane jako „czynność procesowa”, przy jednoczesnym złożeniu stosownego oświadczenia, co ze względu na jego charakter nie może być podciągnięte pod tą kategorię. Jest ono bowiem aktem wiedzy a nie aktem woli (tak jak np. złożenie danego wniosku, czy środka zaskarżenia w imieniu strony).

Ten akt wiedzy ma kluczowe znaczenie. Musi być prawdziwy – odpowiadać stanowi rzeczywistości, aby zachowana została zasada prawdy obiektywnej i szeroko rozumiane dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności zaś wartość, jaką jest zapewnienie wiarygodności ustaleń dokonywanych w tym incydentalnym postępowaniu, a co za tym idzie, ochrona prawidłowości (trafności) wydawanych orzeczeń.

W zarządzeniu zwrócono też uwagę na to, że w przypadku ewentualnej odpowiedzialności pełnomocnika, podpisanego pod wnioskiem i oświadczeniem, weryfikacja wiadomości będących podstawą analizy zdolności płatniczych strony skarżącej byłaby iluzoryczna. Odpowiedzialność ponosić miałby bowiem pełnomocnik, którego wiedza oparta byłaby jedynie na przekazie strony. Prawdziwość zaś twierdzeń samej strony w ogóle nie byłaby weryfikowalna. Mogłoby więc dojść do sytuacji, kiedy nawet przy najlepszej woli i staraniach pełnomocnika, przekazane sądowi dane byłyby fałszywe, bo pochodziłyby od strony, w której interesem jest „umniejszanie” swojego majątku i dochodów, a która żadnej odpowiedzialności nie ponosi.

Dodatkowo wskazano, że konstrukcja ewentualnej odpowiedzialności pełnomocnika powodowałaby każdorazowo konieczność rozpatrywania uchylenia tajemnicy adwokackiej, radcowskiej czy doradcy podatkowego, zgodnie z art. 180 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

V. Uchybienia w działalności organów

1. Art. 154, art. 149 ppsa.

Do Wydziału I nie wpłynęła żadna skarga w trybie art. 154 ppsa, a załatwiono 2 tego typu sprawy z 2015 r. w jednej z nich odrzucono skargę, drugą załatwiono w inny sposób.

Do Wydziału tego w 2016 r. wpłynęło 5 spraw z wnioskiem o wymierzenie grzywny w trybie art. 149 ppsa: w 2 sprawach oddalono skargę, 3 sprawy załatwiono w inny sposób.

W Wydziale II załatwiono 8 spraw o wymierzenie organowi grzywny za niewykonanie wyroku: w 1 sprawie skargę uwzględniono, 4 skargi oddalono, 3 sprawy załatwiono w inny sposób.

W tym Wydziale załatwiono 52 sprawy, w których skarżący domagali się wymierzenia grzywny na podstawie art. 149 § 2 ppsa: grzywnę wymierzono w 9 sprawach, oddalono 27 skarg, 16 spraw załatwiono w inny sposób.

W Wydziale III w 2016 r. załatwiono 7 spraw o wymierzenie grzywny na podstawie art. 154 § 1 ppsa – wszystkie załatwiono w inny sposób.

Załatwiono 17 spraw, w których wnioskowano o wymierzenie grzywny na podstawie art. 149 § 2 ppsa: 5 sprawach wymierzono grzywnę, 4 skargi oddalono, w inny sposób załatwiono 8 spraw.

2. Art. 55 i art. 112 ppsa.

W Wydziale I nie odnotowano tego rodzaju spraw.

W Wydziale II w 2016 r. załatwiono 16 wniosków złożonych w trybie art. 55 § 1 ppsa: oddalono 3 wnioski, w 11 sprawach wymierzono grzywnę, 2 sprawy załatwiono w inny sposób.

W 3 sprawach wymierzono grzywnę w trybie art. 112 ppsa.

W Wydziale III załatwiono 4 wnioski złożone w trybie art. 55 § 1 ppsa: oddalono 2 wnioski, pozostałe załatwiono w inny sposób.

3. Art. 155

W 2016 r. w WSA w Krakowie nie stosowano instytucji sygnalizacji o uchybieniu w pracy organów na podstawie art. 155 § 1 i 2 ppsa.

VI. Wybrane zagadnienia orzecznicze

Wydział I.

1. Ordynacja podatkowa.

W wyroku z dnia 25 sierpnia 2016 r. sygn. I SA/Kr 401/16 Sąd uznał, że faktyczne wykonywanie obowiązków członka zarządu w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością także po formalnej rezygnacji z tej funkcji powoduje odpowiedzialność podatkową tego podmiotu, przewidzianą w art. 116 § 2 O.p. Równocześnie w przedmiotowym rozstrzygnięciu WSA w Krakowie zaznaczył, iż wykazanie, że skarżący faktycznie wykonywał obowiązki członka zarządu po złożeniu rezygnacji, musiałoby być poprzedzone kompleksowo przeprowadzonym postępowaniem dowodowym na powyższą okoliczność.

Aby uznać, że skarżący pełnił funkcję członka zarządu pomimo złożenia rezygnacji, dowody przede wszystkim musiałyby potwierdzać, że skarżący prowadził sprawy spółki obejmujące realizację stosunków wewnętrznych i ją reprezentował tj. dokonywał czynności w stosunkach zewnętrznych obejmujących występowanie we wszelkich stosunkach prawnych, czyli wykonywał kompetencje członka zarządu spółki akcyjnej określone w przepisie art. 368 § 1 K.s.h. i uszczegółowione w zakresie reprezentowania w przepisie art. 372 § 1 K.s.h.

W wyroku z dnia 9 grudnia 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 1083/16 Sąd przyjął, iż otrzymanie przez organ podatkowy (po zakończeniu kontroli podatkowej i złożeniu przez podatnika korekty deklaracji w całości uwzględniającej stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości) od jednostki organizacyjnej służby statystyki publicznej, opinii przyporządkowującej określone czynności do grupowania PKWiU, odmiennie niż przyporządkował je organ w trakcie kontroli podatkowej, nie jest informacją uzasadniającą wszczęcie postępowania podatkowego w rozumieniu art. 165b § 3 pkt 2 O.p., gdyż opinia ta nie odnosi się do sfery faktycznej, ale sfery prawnej, do oceny której był uprawniony, a zarazem zobowiązany organ przeprowadzający kontrolę podatkową.

Z kolei w wyroku z dnia 25 sierpnia 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 628/16 Sąd przyjął tezę, że jeżeli organ podatkowy, naprawiając swój błąd, do czego ma prawo (nie można żądać od organu, by po wadliwym ustaleniu stanu faktycznego, powtarzał dalej ten sam błąd), przyjął, że grunty podatnika nie stanowią gospodarstwa rolnego, czyli ustalił odmienny stan faktyczny sprawy niż w latach poprzednich, to w tych okolicznościach stan faktyczny uległ zmianie w rozumieniu art. 165 § 5 pkt 1 O.p. W związku z powyższym organ powinien przeprowadzić postępowanie podatkowe z wyłączeniem stosowania art. 165 § 5 pkt 1 O.p., w trakcie którego powinien zapewnić stronie czynny udział w postępowaniu”.

W wyroku z dnia 8 grudnia 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 1110/16 Sąd zwrócił uwagę, że decyzja o stwierdzeniu nadpłaty, nie musi co do zasady w swoim rozstrzygnięciu zawierać orzeczenia o oprocentowaniu (o oprocentowaniu organ może w razie sporu orzec w odrębnej decyzji), jednak w sytuacji, gdy wniosek podatnika zawiera również żądanie naliczenia oprocentowania, organ powinien odnieść się do tego

żądania w rozstrzygnięciu decyzji, a nie wyłącznie w samym uzasadnieniu. Jeżeli więc strona domaga się stwierdzenia nabycia prawa do oprocentowania, które nabyła z mocy prawa na podstawie w art. 78 O.p., to organ ma obowiązek o nim orzec w osnowie decyzji tj. wyartykułować, że stwierdzona nadpłata podlegać będzie oprocentowaniu wskazując termin początkowy naliczania oprocentowania lub odmówić prawa do oprocentowania. Organ nie jest natomiast zobowiązany do określenia kwoty oprocentowania, gdyż oprocentowanie co do zasady nalicza się do dnia zwrotu nadpłaty, a termin ten w dniu wydania decyzji nie będzie znany. Ponadto we wskazanym wyroku przyjęto, iż przepis art. 74 O.p. dotyczy wszelkich sytuacji, w których podatek został uiszczony nienależnie, a nienależność tej zapłaty znajduje choćby pośrednie odzwierciedlenie w wyroku wydanym przez TSUE.

W wyroku z dnia 8 lipca 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 396/16 WSA w Krakowie stanął na stanowisku, że organ podatkowy, otrzymawszy wniosek przedsiębiorcy o ulgę podatkową, powinien w pierwszej kolejności ustalić, czy spełnione są przesłanki do przyznania ulgi w spłacie podatku w świetle art. 67b § 1 O.p. Dopiero w drugiej kolejności organ powinien poddać wniosek ocenie pod kątem kryteriów, o których mowa w art. 67a § 1 O.p.

W wyroku z dnia 8 lipca 2016 r. WSA w Krakowie sygn. akt I SA/Kr 279/16 wyraził pogląd, że decyzja wymiarowa przesądza o wysokości podstawy opodatkowania, która jest punktem wyjścia wyliczenia zaliczek, a w dalszej kolejności odsetek za zwłokę. Z art. 53a o.p. wynika niezależność (samodzielność) świadczenia z tytułu odsetek i możliwość orzekania o nich także wtedy, gdy rozstrzygnięcie w przedmiocie określenia wysokości podatku dochodowego nie jest ostateczne.

Przyjęto, że skoro odrębną decyzją określono zobowiązanie podatkowe w wysokości odmiennej niż wynikająca ze złożonej przez stronę deklaracji oraz wykazano zaniżoną wielkość zaliczek za poszczególne miesiące, to organ podatkowy był zobligowany wydać decyzję, w której określił wysokość odsetek za zwłokę, przyjmując prawidłową, tzn. wynikającą z decyzji określającej zobowiązanie podatkowe za dany rok, wysokość zaliczek na podatek (art. 53a o.p.). O ile odsetki od zaległości podatkowej należnej za rok podatkowy nie są określane przez organ w decyzji (obowiązuje w tym wypadku zasada ich samoobliczenia przez

podatnika - art. 53 § 3 o.p.), o tyle w odniesieniu do zaległych zaliczek miesięcznych na podatek dochodowy, odsetki te określa organ w decyzji wydanej zgodnie z art. 53a o.p. Decyzja w przedmiocie odsetek od niezapłaconych zaliczek nie ma charakteru samoistnego, a jest w sferze ustaleń faktycznych prostą pochodną wyniku postępowania podatkowego, prowadzonego w stosunku do podatnika za okres roku podatkowego (lub innego okresu rozliczeniowego).

2. Podatek od nieruchomości.

Znaczna ilość spraw z zakresu podatku od nieruchomości dotyczyła możliwości opodatkowania kabli telekomunikacyjnych stanowiących wraz z kanalizacją kablową całość techniczno-użytkową w sytuacji, gdy inny jest właściciel kanalizacji telekomunikacyjnej, a inny właściciel kabli. W zdecydowanej większości wydanych orzeczeń (m.in. w sprawach sygn. akt: I SA/Kr 1087/16, I SA/Kr 266/16, I SA/Kr 32/16, I SA/Kr 850/16, I SA/Kr 568/16, I SA/Kr 32/16, I SA/Kr 191/16, I SA/Kr 192/16, I SA/Kr 229/16, I SA/Kr 265/16, I SA/Kr 206/16, I SA/Kr 208/16, I SA/Kr 113/16, I SA/Kr 680/15, I SA/Kr 22/16) WSA w Krakowie wskazywał, że przewody telekomunikacyjne ułożone w kanalizacji kablowej tworzą całość techniczno-użytkową, podlegającą opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Podkreślono przy tym, że przewody telekomunikacyjne nigdy nie stanowią samodzielnej budowli w rozumieniu art. 1 pkt 2 u.p.o.l. i to bez względu na przedmiot własności. O tym czy kable stanowią budowle decyduje bowiem umiejscowienie kabli w kanalizacji kablowej, nie zaś to, czyją są one własnością. Natomiast okoliczność, że doszło do sprzedaży oraz leasingu zwrotnego nie powoduje utraty związku funkcjonalnego kabli z budowlą. Tworzenie całości techniczno-użytkowej należy bowiem rozumieć jako połączenie poszczególnych elementów w taki sposób, aby zgodnie z wymogami techniki nadawały się one do określonego użytku. Nie można przy tym wykluczyć, że każdy z tych elementów może być samodzielnym obiektem, choć nie zawsze samodzielnie wykorzystywany będzie mógł być do określonego celu, budowla stanowić ma zaś całość techniczno-użytkową. Przykładem takiego obiektu jest kanalizacja kablowa; jest ona samodzielnym obiektem budowlanym, jednakże bez wypełnienia jej kablami nie pełni ona żadnej konkretnej funkcji użytkowej (poza możliwym jej użyciem, jako osłony kabli). Dopiero kanalizacja kablowa i położone w niej kable oraz pozostałe elementy, stanowią całość użytkową, pozwalającą na prowadzenie

działalności gospodarczej w postaci świadczenia usług telekomunikacyjnych. W efekcie w ww. sprawach Sąd stanął na stanowisku, że nastąpiła zmiana właściciela jednego z elementów budowli nie zmienia charakteru tej budowli, dalej bowiem mamy do czynienia z przewodami telekomunikacyjnymi ułożonymi w kanalizacji kablowej tworzącej całość techniczno-użytkową, czyli budowlę.

Przedmiotem kolejnej znacznej grupy spraw z zakresu podatku od nieruchomości (sygn. akt I SA/Kr 1239/16, I SA/Kr 1138/16, I SA/Kr 1262/16, I SA/Kr 1137/16, I SA/Kr 1193/16) był spór pomiędzy organem a stroną skarżącą dotyczący sieci gazowej. W ślad za wydanymi w tych sprawach wyrokami NSA, WSA w Krakowie wskazał m.in., że w przypadku powiązania części budowlanych z urządzeniami technicznymi, dla oceny, czy jest to budowla stanowiąca całość techniczno-użytkową wraz z urządzeniami i instalacjami, czy też budowla i urządzenia techniczne, należy zbadać, czy tworzą one całość wyłącznie użytkową, bo są odrębne pod względem technicznym, czy też tworzą całość techniczno-użytkową, bo nie są odrębne pod względem technicznym. Podkreślono, iż ustawodawca wymaga nie tylko istnienia związku użytkowego, ale również technicznego. Warunek ten dotyczy tak budowli, jak i urządzeń i instalacji, która stanowią jeden obiekt budowlany jako budowla. W wydanych wyrokach zakwestionowano stanowisko uznające, że urządzenia techniczne stacji redukcyjno - pomiarowych i punktów pomiarowych stanowią część budowli- sieci gazowej jako jej urządzenia, a które to opierało się m.in. na treści rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz.U. z 2001 r., nr 97, poz. 1055). W tym zakresie podkreślono, iż ustawa Prawo budowlane zalicza przepisy tego rozporządzenia do przepisów techniczno-budowlanych (art. 7). Są one jednak aktem rangi niższej, niż ustawa, a zatem, mimo zaliczenia ich do przepisów ustawy Prawo budowlane, nie powinny stanowić podstawy do ustalania zakresu (przedmiotu) opodatkowania. Podobne stanowisko zawarto w rozstrzygnięciach wydanych w sprawach sygn. akt : I SA/Kr 1287/16, I SA/Kr 1139/16.

W wyroku z dnia 11 maja 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 376/16 WSA w Krakowie przyjął tezę, iż budynki niewpisane do ewidencji budynków również podlegają

opodatkowaniu. Ustawa z 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych nie uzależnia bowiem obowiązku podatkowego od wpisania budynku do ewidencji.

Z kolei w wyroku z dnia 13 stycznia 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 1695/15 WSA w Krakowie wyraził pogląd, że przepisy prawa podatkowego uzależniają opodatkowanie budynków od określonego stanu faktycznego - zakończenia budowy, a nie stanu technicznego. Do uznania, że budowa budynku została zakończona nie jest niezbędne dopełnienie wymogów przewidzianych w Prawie budowlanym.

W wyroku z dnia 14 grudnia 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 1109/16 WSA w Krakowie zajmował się problem opodatkowania podatkiem od nieruchomości myjni bezdotykowych samoobsługowych uznając, iż pomiędzy częścią budowlaną myjni a jej wyposażeniem techniczno-technologicznym istnieje związek użytkowo-techniczny kwalifikujący obiekt myjni do budowli w rozumieniu art. 1a ust. 1 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, (jako stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami). Zauważył Sąd, że w tym zakresie linia orzecznicza nie jest jednolita, albowiem część sądów administracyjnych w Polsce uznaje, że w tym przypadku występuje jedynie związek użytkowy (skoro urządzenia te nie wymagają pozwolenia na budowę, są demontowalne i przenoszalne w inne miejsce bez naruszenia konstrukcji części budowlanej myjni) – tu dla przykładu można podać wyroki WSA w Gliwicach z dnia 16 października 2013 r., sygn. akt I SA/GI 619/13, WSA we Wrocławiu z dnia 26 kwietnia 2014 r., sygn. akt I SA/Wr 392/14, WSA w Poznaniu z dnia 26 marca 2015 r., sygn. akt I SA/Po 95/15, wyrok WSA w Krakowie z dnia 9 lipca 2015 r., sygn. akt I SA/Kr 641/15, wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 25 lipca 2013 r., sygn. akt I SA/Rz 420/13.

W wyroku z dnia 24 maja 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 349/16 WSA w Krakowie wskazał, że skoro strona skarżąca jako jednostka budżetowa Skarbu Państwa posiada podmiotowość prawnopodatkową w zakresie podatku od nieruchomości, a instytucja trwałego zarządu jest przykładem „innego tytułu prawnego” posiadania w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. c ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, to jest ona podatnikiem podatku od nieruchomości od nieruchomości i obiektów budowlanych, które oddała w posiadanie zależne innym podmiotom.

3. Podatek dochodowy.

W sprawach SA/Kr 943/16 i I SA/Kr 976/16 WSA w Krakowie (wyroki z dnia 19 października 2016 r.) istotą sporu było to, czy czynność polegająca na przekazaniu majątku likwidacyjnego spółki (wnioskodawcy), w postaci aktywów niepieniężnych skutkuje powstaniem po stronie spółki przychodu podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych. W ocenie Sądu przekazanie majątku likwidowanej spółki wspólnikowi jest czynnością jednostronną, która nie nakłada na wspólnika obowiązku spełnienia świadczenia wzajemnego. Wspólnik nie płaci też żadnej ceny. W przypadku natomiast odpłatnego zbycia rzeczy lub prawa majątkowego, rodzącego obowiązek podatkowy na podstawie art. 14 ust. 1 u.p.d.o.p., dochodzi do dwustronnej czynności odpłatnej. Przysporzeniem podatnika jest wówczas cena lub też inne świadczenie (ekwiwalent), jakie obowiązana jest uścić druga strona transakcji. Skoro z przepisów prawa nie wynika wprost, aby przekazanie majątku spółki na rzecz wspólnika w związku z jej likwidacją, o którym mowa w art. 286 § 1 Kodeksu spółek handlowych, powodowało powstanie po stronie spółki obowiązku podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych, brak jest podstaw do rozszerzenia katalogu przychodów zamieszczonego w art. 12 ust. 1 u.p.d.o.p. o przychód z tego tytułu z powołaniem się na art. 14 ust. 1 u.p.d.o.p. Możliwość taką wyklucza również okoliczność, że do zapłaty podatku w związku z tą czynnością zobowiązany jest wspólnik, na rzecz którego majątek został przekazany. Przekazanie wspólnikowi majątku likwidowanej spółki nie stanowi odpłatnego zbycia w rozumieniu art. 14 ust. 1 u.p.d.o.p., ponieważ jest to czynność prawna jednostronna, a przy tym nieodpłatna, bowiem dokonując jej spółka nie otrzymuje niczego w zamian.

W wyroku WSA w Krakowie z dnia 11 maja 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 248/16 przyjęto, iż wydatków udokumentowanych fakturami, które nie odzwierciedlają rzeczywistego przebiegu operacji gospodarczych nie można uznać za koszty uzyskania przychodów. Udokumentowanie poniesienia wydatku mającego stanowić koszt uzyskania przychodu nie może ograniczać się do posiadania i zaewidencjonowania dokumentu, ale koniecznym wymogiem jest, by dokument odzwierciedlał rzeczywiście dokonaną operację gospodarczą. Podatnik ma obowiązek wykazania, że poniósł określone wydatki, które traktuje w kategorii

kosztu, a to z kolei oznacza, że spoczywa na nim obowiązek udokumentowania ich poniesienia w sposób zgodny z prawem i niebudzący wątpliwości.

Taki pogląd wyraził WSA w Krakowie także w wyroku z 29 czerwca 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 498/16 formułując tezę, że, o ile dla wykazania poniesienia kosztu w sensie ekonomicznym wystarczającym dowodem jest faktura, rachunek czy też dowód zapłaty, o tyle dla udokumentowania poniesienia kosztu podatkowego wymagane jest dowiedzenie, że przedmiotowy wydatek został poniesiony w celu uzyskania przychodów, tj., że podstawą jego poniesienia jest związane z działalnością podatnika rzeczywiste zdarzenie gospodarcze, mające wpływ na wysokość osiągniętego lub potencjalnego przychodu.

W wyroku z dnia 8 grudnia 2016 r. sygn. akt. I SA/Kr 1247/16 Sąd przyjął, że świadczeniem pracodawcy nie jest samo udostępnienie samochodu, lecz zapewnienie możliwości prawidłowego jego używania, a zatem także ponoszenie niezbędnych wydatków umożliwiających takie używanie. Nie ma przy tym żadnego racjonalnego uzasadnienia, aby jeden rodzaj tych wydatków, jakim są wydatki na paliwo, uznać za jakieś odrębne świadczenie.

W wyroku z dnia 24 sierpnia 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 813/16 Sąd wyraził pogląd, iż w przypadku, gdy ustawodawca nie zdecydował się wprowadzić w przepisach ustawy o CIT (i odpowiednio ustawy o PIT) wyraźnej normy nakazującej opodatkowanie częściowego zwrotu wkładu ze spółki osobowej, to nie ulega wątpliwości, że w momencie uzyskania wypłaty przez wspólnika jest ona neutralna podatkowo (skutki podatkowe tej wypłaty powinny być analizowane dopiero w momencie likwidacji spółki albo wystąpienia wspólnika ze spółki).

4. Podatek od towarów i usług.

W tej kategorii spraw w 2016 r. dominowały sprawy, które dotyczyły łańcuchów „transakcji karuzelowych” z udziałem podmiotów zagranicznych, których celem nie było osiągnięcie racjonalnego efektu ekonomicznego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, lecz uczestnictwo w karuzeli podatkowej nastawionej na wyłudzenie podatku VAT nieodprowadzonego do budżetu na innym etapie łańcucha (m.in. I SA/Kr 605/16, I SA/Kr 1956/15, I SA/Kr 342/16).

Podobny charakter miały sprawy dotyczące procedury wystawiania pustych faktur, którego celem także jest wyłudzenie zwrotu nadwyżki podatku naliczonego VAT nad podatkiem należnym VAT. (I SA/Kr 812/16, I SA/Kr 321/16, I SA/Kr 1981/15, I SA/Kr 1605/15)

Wyrok WSA w Krakowie z dnia 24 listopada 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 1176/16

Istota sporu dotyczyła stawki podatku VAT, którą należy zastosować do przedstawionej we wniosku sprzedaży lokalu mieszkalnego wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku, w tym także miejsce postojowe podziemne lub miejsce postojowe naziemne. WSA w Krakowie stanął na stanowisku, że jeżeli w ramach czynności prawnej następuje sprzedaż, na odrębną własność lokalu mieszkalnego (przy zachowaniu warunków określonych w art. 41.ust.12, ust.12a oraz art.12b ustawy o VAT) wraz ze stosownym ściśle powiązaniem z nim udziałem w częściach nieruchomości wspólnej, w ramach którego określono sposób korzystania z części nieruchomości wspólnej w ten sposób, że przydzielono nabywcy prawo do wyłącznego korzystania z określonego miejsca postojowego, to sprzedaż ta stanowi jednolite świadczenie i podlega opodatkowaniu stawką 8%. Powyższe teza ma swoje analogiczne zastosowanie w przypadku zmiany uprzednio zawartej umowy deweloperskiej/przedwstępnej poprzez wprowadzenie do niej aneksem postanowień przewidujących prawa nabywcy lokalu mieszkalnego do wyłącznego korzystania z określonej części nieruchomości wspólnej, tj. podziemnych miejsc postojowych lub naziemnych miejsc postojowych, jak też podwyższających umówioną cenę.

Wyrok WSA w Krakowie z dnia 27 października 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 1022/16.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się m.in. do odpowiedzi na pytanie, czy otrzymany przez wnioskodawcę automatyczny komunikat zwrotny (tzw. autoresponder) informujący o dotarciu do kontrahenta wiadomości w formie elektronicznej (e-mail), zawierającej fakturę korygującą (skan) może być uznany za potwierdzenie odbioru faktury korygującej przez kontrahenta. W ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę wypracowana od wielu lat przez sądy administracyjne linia orzecnicza przyjmująca, że za wystarczający należy uznać każdy rodzaj potwierdzenia, który pozwala stwierdzić, że faktura korygująca dotarła

do nabywcy, jest trafna i w jako taka zasługuje nadal na akceptację. Przed wszystkim Sąd stwierdził, że z literalnego brzmienia art. 29a ust. 13 ustawy o VAT nie wynika obowiązek wykazania przez podatnika, że adresat faktury korygującej zapoznał się z jej treścią. Przywołany przepis wymaga jedynie potwierdzenia otrzymania faktury korygującej przez nabywcę towaru (w jakiegokolwiek formie). Sąd zauważył przy tym, że w zasadzie żaden z powszechnie stosowanych sposobów dostarczania faktur nie będzie potwierdzał, że odbiorca zapoznał się z treścią faktury korygującej. Przykładowo dostarczenie faktury korygującej za pisemnym, zwrotnym potwierdzeniem odbioru będzie świadczyło li tylko o tym, że faktura została doręczona. W ocenie Sądu zaproponowany przez wnioskodawcę sposób doręczenia faktury drogą elektroniczną poprzez otrzymanie wygenerowanej przez system (serwer pocztowy) informacji zwrotnej, że wiadomość e-mail z informacją o wystawieniu faktury korygującej wraz z załączonym skanem tej faktury dotarła na skrzynkę odbiorczą kontrahenta posiada walor wiarygodnego potwierdzenia, pozwalającego Spółce na przyjęcie, że faktura dotarła do kontrahenta, zgodnie z wymogiem art. 29a ust. 13 ustawy o VAT.

Sygn. akt I SA/Kr 1889/15 - wyrok WSA w Krakowie z dnia 4 lutego 2016 r.

Istota sporu dotyczyła ustalenia wysokości podatku od towarów i usług, jaką należy stosować przy dostawie części do statków m.in. odkuwki wału oraz odkuwki tarczy korbowej będącej elementem morskiej przekładni nastawczej statku w sytuacji, gdy będą one wymagały po ich nabyciu dodatkowej obróbki w celu ich zamontowania na statku. W ocenie Sądu rozpoznającego sprawę nie jest dopuszczalne, aby organ interpretacyjny, uznając za prawidłowe stanowisko wnioskodawcy w zakresie zastosowania preferencyjnej stawki podatku VAT 0% na dostawę montowanych na statkach części, równocześnie zastrzegł, że jedynie elementy gotowe, czyli takie, które nie zostaną poddane dalszej obróbce, będą podlegały stawce 0%, a zatem, że tylko takie elementy będą uznane za części, o których mowa w art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT. Przed wszystkim Sąd zauważył, że zaprezentowany przez organ pogląd nie znajduje żadnego uzasadnienia w treści powołanego art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT. Przepis ten mówi, że stawkę podatku w wysokości 0% stosuje się do: dostaw części do środków transportu morskiego (.) i wyposażenia tych środków, z wyłączeniem wyposażenia służącego celom rozrywki i sportu. Z przepisu tego nie wynika, aby części

do statków, by podlegać preferencyjnej stawce podatku, musiały być gotowe i nie mogły podlegać, w miarę potrzeb, dalszej obróbce. Postawiony przez organ wymóg, że muszą być to każdorazowo elementy „gotowe” do montażu uznać należy za przejaw niedozwolonej, rozszerzającej wykładni przesłanek warunkujących zastosowanie preferencyjnej stawki podatku VAT.

5. Podatek akcyzowy.

W tej kategorii spraw w 2016 r. dominowały sprawy, w których spór sprowadzał się przede wszystkim do rozstrzygnięcia, czy będący przedmiotem postępowania podatkowego, nabyty wewnątrzspółnotowo samochód był w świetle klasyfikacji Scalonej Nomenklatury (CN) samochodem klasyfikowanym w pozycji CN 8703 „pojazdy samochodowe i inne pojazdy mechaniczne przeznaczone zasadniczo do przewozu osób (inne niż te objęte pozycją 8702), włącznie z samochodami osobowo-towarowymi (kombi) oraz samochodami wyścigowymi”, czy też - jak utrzymywał skarżący – samochodami ciężarowymi, które są klasyfikowane w pozycji CN 8704 „pojazdy samochodowe do transportu towarów”. W większości przypadków charakter dokonanych w samochodach zmian, które miały potwierdzić ich ciężarowe przeznaczenie był prowizoryczny i łatwo odwracalny. Sąd zajmował stanowisko, iż zmiany np. w postaci zdemontowania tylnych foteli, czy też przykręcenia przegrody oddzielającej część tylną samochodu, nie mogą przesądzać o kwalifikacji pojazdu, powodującej utratę zasadniczego jego przeznaczenia do przewozu osób nadanego na etapie produkcji. Krótkotrwałe pozbawienie samochodów elementów tylnego wyposażenia nie pozwala na zmianę jego klasyfikacji z punktu widzenia podatku akcyzowego, dla którego główne znaczenie mają cechy konstrukcyjne nadane przez producenta (np. wyroki w sprawach I SA/Kr 142/16, I SA/Kr 1924/15, I SA/Kr 440/16, I SA/Kr 1343/15, I SA/Kr 1343/15, I SA/Kr 1332/15, I SA/Kr 1321/15).

W wyroku z dnia 13 kwietnia 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 1600/15 WSA w Krakowie uznał, iż dla uwolnienia się uczestnika obrotu wyrobem akcyzowym od obowiązku zapłaty akcyzy decydujące jest rzeczywiste odprowadzenie tego podatku we wcześniejszej fazie obrotu. Wymóg przedstawienia stosownych

dowodów stanowi materialnoprawną przesłankę, która determinuje sytuację podatnika na gruncie opodatkowania akcyzą.

Z kolei w wyroku z dnia 8 lipca 2016 r. sygn. akt I SA/Kr 573/16 Sąd wskazał na założenia i cele Dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.U.UE.L.2003.283.51) (dalej „Dyrektywa Energetyczna”). Cele Dyrektywy w odniesieniu do wyłączenia z zakresu jej zastosowania, tj. wyłączenia spod opodatkowania akcyzą produktów energetycznych (w tym energii elektrycznej) zużywanych w procesach metalurgicznych powinny być interpretowane w zgodzie z Preambułą Dyrektywy. Zgodnie z motywem 22 Preambuły: „Produkty energetyczne powinny zasadniczo stanowić przedmiot ram wspólnotowych, gdy są wykorzystywane jako paliwa do ogrzewania lub paliwa silnikowe. W tym zakresie, zgodnie z naturą i logiką systemu podatkowego, z zakresu tych ram wyłączone jest wykorzystywanie produktów energetycznych podwójnego zastosowania i wykorzystywanie produktów energetycznych nie jako paliw, a także procesy mineralogiczne.” WSA w Krakowie zauważył, iż analiza motywu 22 Preambuły wskazuje, że produkty uważane za mające podwójne zastosowanie realizują cel dyrektywy, gdy są wyłączone z opodatkowania. Doprecyzowane zostało przy tym wyraźnie w treści przepisów (art. 2 pkt 4 lit. b), że za takie podwójne zastosowanie uważane są w szczególności procesy metalurgiczne. W dalszej kolejności Sąd podkreślił, iż polski ustawodawca wprowadził do ustawy o podatku akcyzowym pojęcie „proces metalurgiczny” bez jego ograniczania definicją, która mogłaby być wobec uwarunkowań technologicznych zbyt wąska, a przez to ograniczająca istotę zwolnienia z art. 30 ust. 7a pkt 3 ustawy o podatku akcyzowym w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r.

6. Zwrot dofinansowania otrzymanego ze środków europejskich.

Sprawa sygn. akt I SA/Kr 20/16 - wyrok WSA w Krakowie z dnia 4 lutego 2016 r.

WSA w Krakowie zajął stanowisko, że w postępowaniu w przedmiocie zwrotu środków dofinansowania pochodzącego ze środków europejskich winien znajdować zastosowanie każdorazowo Taryfikator w wersji obowiązującej w dniu podpisania

umowy o dofinansowanie projektu. Jak podkreślono nałożenie korekt finansowych jest rezultatem postanowień umowy, które beneficjent przyjął podpisując umowę. Ustalenie i nałożenie korekt finansowych jest specyficznym skutkiem niewykonania umowy zgodnie z zasadami w niej przewidzianymi. Jedną z tych zasad jest w przypadku zawartej umowy o dofinansowanie, obowiązek przestrzegania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Nałożenie korekt finansowych jest więc rodzajem sankcji mającej częściowo charakter kary umownej, którą strony umowy przewidziały w chwili zawierania umowy o dofinansowanie. Strona podpisując umowę, wobec braku innych postanowień (w umowie wskazano jedynie ogólnie, że przez Taryfikator należy rozumieć dokument pn. „Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE” wydany przez Instytucję Koordynującą RPO, opublikowany na jej stronie internetowej) poddała się zatem sankcjom wynikającym z Taryfikatora obowiązującego w chwili jej zawierania. Na mocy § 5 ust. 11 zawartej umowy o dofinansowanie Taryfikator został do niej inkorporowany w momencie zawarcia umowy, a więc z tą chwilą stał się jej elementem, będąc częścią prawa obligacyjnego wiążącego strony tej umowy. Tym samym organ, będąc związany podpisaną umową, nie może wybierać innego Taryfikatora, niż ten, który obowiązywał w dniu zawarcia umowy. Przyjęcie innego Taryfikatora nie może bowiem zostać sprowadzone jedynie do wypracowanej praktyki organu. Sąd podkreślił, iż wysokość ewentualnych wskaźników determinujących wysokość korekty finansowej, zakres i możliwość ich miarkowania, a w końcu sam katalog naruszeń ustawy Prawo zamówień publicznych, z których naruszeniem dokument ten wiąże konieczność nałożenia korekty, są istotnymi elementami zawieranej umowy. Beneficjent w chwili podejmowania decyzji o podpisaniu przedmiotowej umowy winien znać także wszelkie konsekwencje naruszenia warunków umowy, w tym także w zakresie naruszenia wskazanej ustawy w trakcie przeprowadzania i realizacji zamówienia publicznego. Należy zakładać, że świadomość beneficjenta w tym zakresie dotyczy istotnych z jego punktu widzenia okoliczności, które bezpośrednio mogą determinować po jego stronie proces decyzyjny przy podejmowaniu starań o uzyskanie dofinansowania ze środków europejskich.

Wydział II.

W Wydziale II. Ogólnoadministracyjnym Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie w 2016 r. wpływ wyniósł łącznie 1 619 spraw. Najwięcej spraw wpłynęło z zakresu budownictwa i nadzoru architektoniczno-budowlanego (669), zagospodarowania przestrzennego (298), wywłaszczeń i zwrotów nieruchomości (229), ochrony środowiska i ochrony przyrody (197 spraw).

Mniej liczną grupę stanowiły sprawy z zakresu prawa wodnego (68), gospodarki mieniem państwowym i komunalnym (53), informacji publicznej (55) oraz z pozostałych zakresów (50).

1. Budownictwo i nadzór budowlany.

W grupie spraw z zakresu budownictwa i nadzoru architektoniczno-budowlanego zdecydowanie największy odsetek spraw stanowiły sprawy dotyczące rozbiórki budowli lub innego obiektu budowlanego, dokonania oceny stanu technicznego obiektu oraz doprowadzenia obiektu budowlanego do stanu zgodnego z prawem, pozwolenia na budowę i użytkowania obiektu. Jako zasadę wśród spraw rozpoznanych przez WSA w Krakowie w 2016 r. można zaobserwować kontynuację dotychczasowej linii orzecznictwa poszczególnych dziedzin i jednolitość. Niżej powoływane orzeczenia można uznać za typowe, a ewentualne rozbieżności są sygnalizowane. Jeśli chodzi o pozostałe orzeczenia z tego stwierdzić należy, że ich ilość była ograniczona i potwierdzono w nich istniejącą linię orzeczniczą sądów administracyjnych.

Strony i adresaci nakazów.

W wyroku II SA/Kr 1057/16, oceniając kwestię kręgu stron w postępowaniu o pozwolenie na budowę, Sąd stwierdził, że zawiera ona element potencjalności. Stroną tego postępowania powinny być nie tylko osoby, których prawa zostają naruszone określonym rozwiązaniem projektowym, ale też takie, na których nieruchomości obiekt projektowany może oddziaływać, nawet jeśli z projektu budowlanego wynika, że spełniono wszystkie wymagania wynikające z prawa budowlanego i przepisów odrębnych. Wystarczy zatem, że przepis prawa wiąże sposób zagospodarowania działki sąsiedniej z faktem powstania obiektu na działce

inwestora, a wówczas właściciel tejże działki ma prawo żądać sprawdzenia przez organ, czy zamierzona inwestycja ograniczy jego prawo do zgodnego z prawem zagospodarowania działki będącej jego własnością, to zaś wyraża się jego udziałem jako strony w postępowaniu.

W wyroku II SA/Kr 564/16 Sąd uznał, że postępowanie nadzwyczajne w sprawie wznowienia postępowania administracyjnego w zakresie pozwolenia na budowę stanowi jedynie odrębną sprawę procesową, a nie materialnoprawną w stosunku do postępowania o udzielenie pozwolenia na budowę, zatem w obu tych przypadkach zastosowanie ma art. 28 ust. 2 ustawy Prawo budowlane.

Analogiczne stanowisko zaprezentował Sąd w powołanym już uprzednio wyroku II SA/Kr 1057/16, podając nawet szerzej, że skoro w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę stronami są osoby wymienione w art. 28 ust. 2 ustawy Prawo budowlane, to osoby te są stroną także w postępowaniach nadzwyczajnych, w których kwestionowana jest decyzja o pozwoleniu na budowę.

W wyroku II SA/Kr 1084/15 Sąd wskazał, że nie można orzec nakazu rozbiórki adresując go wyłącznie do inwestora, jeśli w dacie orzekania nie posiada on takich uprawnień do władania obiektem budowlanym, które pozwoliłyby mu na wykonanie nakazu. Wybór adresata decyzji wymienionych w treści art. 52 ustawy - Prawo budowlane, w tym decyzji o nakazie rozbiórki na podstawie art. 48 ust. 1 jest uzależniony nie tylko od kolejności podmiotów wymienionych w art. 52, ale również od możliwości realizacji przez ten podmiot nałożonych na niego obowiązków, a więc wykonalności samej decyzji w konkretnych okolicznościach danej sprawy. Z tych powodów uchylono zaskarżoną decyzję.

Podobne jak wyżej stanowisko zajął Sąd w wyroku II SA/Kr 625/16.

Projekt budowlany i projekt budowlany zamienny.

W wyroku II SA/Kr 167/16 Sąd wyjaśnił, że w treści art. 35 ustawy Prawo budowlane został określony zakres działania organu administracji architektoniczno-budowlanej przy zatwierdzaniu projektu budowlanego i wydawaniu pozwolenia na budowę. Na tle tej regulacji Sąd uznał, że właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej został pozbawiony możliwości ingerencji w zawartość

merytoryczną projektu – ocenie może podlegać jedynie zgodność przyjętych rozwiązań z prawem i to w zakresie ściśle określonym w ustawie. Dopuszczalne jest jedynie sprawdzenie zgodności projektu budowlanego (projektu zagospodarowania działki i projektu architektoniczno-budowlanego) z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wymaganiami ochrony środowiska. Projekt zagospodarowania działki lub terenu podlega sprawdzeniu tylko pod kątem zgodności z przepisami, w tym zwłaszcza techniczno – budowlanymi (np. warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie). Do obowiązków organu administracji architektoniczno – budowlanej należy również sprawdzenie kompletności projektu budowlanego, w tym czy posiada on wszystkie wymagane opinie, uzgodnienia, pozwolenia i sprawdzenia, a także ocena, czy projekt ten został sporządzony przez osobę posiadającą właściwe (w rozumieniu przepisów rozdziału 2 ustawy) uprawnienia budowlane.

W wyroku II SA/Kr 895/16 Sąd stwierdził, że to organ winien decydować o kwalifikacji budynku mieszkalnego jako jednorodzinnego, czy wielorodzinnego i nie może uchylić się od tego obowiązku.

W wyroku II SA/Kr 663/16 Sąd zwrócił uwagę, że projekt budowlany zamienny musi być opracowaniem dotyczącym całości inwestycji, a nie tylko zmian stanowiących istotne odstępstwa. Zmiany te winny być oczywiście uwzględnione w opracowaniu, lecz nie mogą stanowić wyłącznego przedmiotu opracowania. Zatwierdzeniu w trybie art. 51 ust. 4 ustawy Prawo budowlane podlega bowiem projekt budowlany zamienny, a nie projekt budowlany pierwotny wraz z dokumentacją projektową dotyczącą zmian stanowiących istotne odstępstwa od pierwotnego projektu budowlanego.

W wyroku II SA/Kr 1032/16 WSA w Krakowie zaakcentował, że na etapie wykonania projektu budowlanego zamiennego obiekt powinien być doprowadzony do stanu umożliwiającego uwzględnienie zmian (odstępstw) od zatwierdzonego projektu budowlanego, zmian które jednakże z góry nie będą podstawą do odmowy zatwierdzenia przedłożonego projektu zamiennego, jako niezgodnego z przepisami techniczno-budowlanymi. Postępowanie regulowane przepisem art. 51 ustawy nie

przewiduje pośredniego etapu pomiędzy wykonaniem projektu budowlanego zamiennego, który uwzględnia odstępstwa możliwe do legalizacji a etapem usuwania nieprawidłowości, które legalizacji podlegać nie mogą. Ustawodawca wyposażając organy w narzędzie, jakim jest prawo do wydania nakazu wykonania określonych czynności lub robót budowlanych w celu doprowadzenia wykonywanych robót budowlanych do stanu zgodnego z prawem, obok nakazu wykonania projektu budowlanego zamiennego, nakłada na nie obowiązek stosowania tych narzędzi kompleksowo. Nałożenie jedynie obowiązku przedłożenia projektu budowlanego zamiennego, będzie prawidłowe wyłącznie wtedy, gdy zakres odstępstw od zatwierdzonego projektu budowlanego nie wyłącza możliwości zalegalizowania tych zmian. W przeciwnym razie koniecznym jest wydanie nakazu wykonania określonych czynności lub robót budowlanych w celu doprowadzenia wykonywanych robót budowlanych do stanu zgodnego z prawem. Nakaz taki stanowi zresztą podstawę prawną do prowadzenia tych prac, na które inwestor nie musi uzyskać odrębnego pozwolenia na budowę.

Roboty budowlane i obiekty budowlane.

W wyroku II SA/Kr 1175/15 Sąd podzielił ugruntowaną linię orzecznictwa i przyjął, że o tym czy obiekt jest trwale związany z gruntem czy też nie, nie decyduje sposób i metoda związania z gruntem, nie decyduje również technologia wykonania fundamentu i możliwości techniczne przeniesienia tego obiektu w inne miejsce, ale to czy jego wielkość, konstrukcja, przeznaczenie i względy bezpieczeństwa wymagają takiego trwałego związania. Parametry techniczne, a zwłaszcza wielkość i konstrukcja nośna obiektu mogą świadczyć o tym, że stanowi on trwale związany z gruntem wolnostojący obiekt. To właśnie wielkość obiektu podyktowana względami bezpieczeństwa - a nie technologia wykonania fundamentu oraz możliwości techniczne przeniesienia w inne miejsce - przesądzają o tym, że obiekt należy traktować jako trwale związany z gruntem. Nie ma wpływu na wynik sprawy okoliczność, iż inwestor określił obiekt jako tymczasowy, niezwiązany trwale z gruntem, ponieważ w aktualnym stanie techniki sposób wykonania fundamentu może być różny. Fundament taki, przekazując na podłoże gruntowe całość obciążeń budowli, ma zapewniać trwałość konstrukcji, uniemożliwić jej przesunięcie czy zniszczenie przez działanie sił przyrody.

W wyroku II SA/Kr 779/16 Sąd uznał po analizie przepisów ustawy o własności lokali, że sam obowiązek doprowadzenia drogi pożarowej do budynku w kontekście zakresu pojęć: „czynność zwykłego zarządu” i „czynność przekraczająca zwykły zarząd, a także dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, nie mieści się w kategorii „czynności zwykłego zarządu”.

W wyroku II SA/Kr 711/16 Sąd zajmował się zagadnieniem remontu. Uwzględniając regulację z art. 3 pkt 8 ustawy Prawo budowlane, Sąd podkreślił, że cechą charakterystyczną remontu jest odtworzenie stanu pierwotnego, stąd nie mogą być uznane za remont roboty budowlane, w wyniku których powstają nowe elementy. Wykonanie nowego obiektu budowlanego nie stanowi remontu, lecz budowę.

W wyroku II SA/Kr 997/15 Sąd przyjął, że zasadnicza różnica pomiędzy odbudową i remontem wynika z występującego w przypadku odbudowy faktu uprzedniego w stosunku do samego aktu odtworzenia, rozebrania określonych (zużytych) fragmentów obiektu. Rozebranie takie wyklucza potraktowanie całości robót, jako odtworzenie stanu pierwotnego o zakresie remontu, bowiem byłby to remont czegoś, co nie istnieje, jako że zostało właśnie rozebrane.

W wyroku II SA/Kr 1144/16 Sąd wyjaśnił, że w myśl przepisów prawa budowlanego, o charakterze obiektu budowlanego może przesądzać zarówno technologia wykonania, jak i w szeregu przypadków sama funkcja (przeznaczenie), jaką dany obiekt pełni. Jeżeli więc utwardzenie terenu nie jest powiązane z konkretnym obiektem budowlanym, a powstało wyłącznie w celu zrealizowania samodzielnego parkingu, to samo przeznaczenie wskazuje, że nie jest to urządzenie budowlane, lecz odrębny samodzielny obiekt budowlany. Na płaszczyźnie prawa budowlanego nie musi zachodzić tożsamość pomiędzy robotami budowlanymi polegającymi jedynie na utwardzeniu powierzchni gruntu, a robotami budowlanymi polegającymi na budowie miejsc postojowych. Wynika to już z samych regulacji w ustawie prawo budowlane. O utwardzeniu stanowi art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy, a o miejscach postojowych art. 29 ust. 1 pkt 10 ustawy.

W wyroku II SA/Kr 1109/16 Sąd uznał za miarodajny ugruntowany w orzecznictwie pogląd, w myśl którego o instalacji czy też montażu urządzenia można mówić wówczas, gdy na dachu budynku istnieje już nośnik (konstrukcja wsporcza), na którym zainstalowane zostaną anteny i inne urządzenia wyposażenia stacji.

W wyroku II SA/Kr 757/16 Sąd wyraził stanowisko, że połączenie budynków kondygnacją podziemną, oznacza jedynie funkcjonalne ich powiązanie, a nie przesądza o rodzaju inwestycji. W związku z tym obiekty niepołączone nad powierzchnią ziemi, a połączone kondygnacją podziemną stanowią odrębne budynki.

W wyroku II SA/Kr 895/16 Sąd przyjął, że wolnostojąca wieża telefonii komórkowej, będąc budowlą, jest także elementem sieci telekomunikacyjnej i elementem infrastruktury technicznej, co wywiódł z uwzględnieniem art. 2 pkt 32 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. z 2014 r. poz. 1198) i art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz.U. z 2015r. poz. 880).

W wyroku II SA/Kr 1532/15 Sąd wskazał, że rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie dotyczy każdej nieruchomości, na której zgodnie z prawem mogą być prowadzone roboty budowlane w rozumieniu art. 3 pkt 7 ustawy Prawo budowlane. Sporny obiekt małej architektury, choć nie wymagał pozwolenia na budowę ani zgłoszenia, to jednakże podlega rygorom z tego aktu, zwłaszcza w kontekście treści § 23, który szczegółowo reguluje kwestie posadowienia pojemników i miejsc na nieczystości stałe.

W wyroku II SA/Kr 755/16 Sąd analizował zagadnienie wydzielenia lokali mieszkalnych w budynku mieszkalnym jednorodzinnym mając na uwadze definicje legalne budynku mieszkalnego jednorodzinnego (art. 3 pkt 2a ustawy Prawo budowlane) oraz samodzielnego lokalu (art. 2 ust. 2 ustawy o własności lokali), a także przepisy rozporządzenia z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego. Sąd uznał, że definicję „mieszkania” zawartą

w przepisie § 3 pkt 9 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, wyklądać należy zgodnie z definicją zawartą w ustawie o własności lokali. Przepis rozporządzenia nie może określać dalszych warunków definicji lokalu mieszkalnego niż stanowi to ustawa. Oznacza to, że sformułowanie rozporządzenia „odrębne wejście” nie może być utożsamiane z zaprojektowaniem drzwi w tym, czy innym miejscu. Istotne jest, by lokal posiadał wydzielone trwałymi ścianami w obrębie budynku izbę lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych. Wejście oznacza zatem konstrukcyjny otwór w trwałej ścianie umożliwiający dostanie się do środka.

W wyroku II SA/Kr 99/16 Sąd podzielił nurt orzecznictwa prezentujący pogląd, że określenie konkretnej liczby i sposobu urządzenia miejsc postojowych następuje w postępowaniu o zatwierdzenie projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę, z uwzględnieniem zapisów decyzji o warunkach zabudowy oraz § 18 - 21 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r.

W wyroku II SA/Kr 1506/15 Sąd zajmował się kwestią przyłącza kanalizacyjnego i obowiązku przyłączenia do sieci. Sąd wywiódł, że przepisy art. 2 pkt 7 i 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków należy rozumieć w ten sposób, że każde przyłącze co do zasady winno być zakończone studzienką, przy czym może ona być usytuowana na nieruchomości należącej do odbiorcy, bądź też poza granicami tej nieruchomości. W pierwszej sytuacji, gdy studzienka znajdować się będzie w granicach nieruchomości odbiorcy, przyłącze będzie stanowiło odcinek od budynku do studzienki, natomiast w razie usytuowania studzienki poza granicami nieruchomości przyłącze stanowiło będzie odcinek do granicy nieruchomości. Ponadto Sąd uznał, że jeżeli zostanie wykonana sieć kanalizacyjna właściciel nieruchomości ma obowiązek przyłączenia się do niej. Jedynie w przypadku, gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona dopuszczalne jest wyposażenie nieruchomości w bezodpływowy zbiornik lub przydomową oczyszczalnię ścieków.

W wyroku II SA/Kr 711/16 Sąd wskazał, że ustawa Prawo budowlane nie zawiera definicji pojęcia „budynek gospodarczy”. Definicję budynku gospodarczego

zawiera natomiast § 3 pkt 8 rozporządzenia o warunkach technicznych. Sąd podkreślił, że przy interpretacji pojęć ustawowych decydującego znaczenia nie mogą mieć definicje przyjęte w rozporządzeniach, będących aktami podustawowymi, wykonawczymi w stosunku do ustawy. W akcie normatywnym niższym rangą niż ustawa bez upoważnienia ustawowego nie formułuje się definicji ustalających znaczenia określeń ustawowych (§ 149 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad Techniki Prawodawczej”; Dz. U. Nr 100, poz. 908). Za wadliwe należy zatem uznać próby zawężenia treści pojęć ustawowych w oparciu o akty podustawowe.

Z kolei w wyroku II SA/Kr 381/16 Sąd podniósł, że definicja zawarta w § 3 pkt 8 została sformułowana na potrzeby powyższego rozporządzenia, ale nie można kategorycznie odmawiać możliwości jej choćby pomocniczego zastosowania na gruncie ustawy Prawo budowlane. Zdaniem Sądu nawet najbardziej liberalna wykładnia czy to powyższej definicji, czy to potocznego rozumienia pojęcia „budynku gospodarczego” nie może jednak doprowadzić do wniosku, że wolnostojący budynek handlowy, w którym odbywa się sprzedaż pieczywa, jest budynkiem gospodarczym.

W wyroku II SA/Kr 829/16 Sąd przyjął, że ogrodzenie działki już zabudowanej jest budowlą w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy Prawo budowlane. Z tych przyczyn do legalizacji samowoli budowlanej polegającej na budowie ogrodzenia należy stosować art. 49b ustawy Prawo budowlane.

Powyższe zagadnienie nie jest postrzegane jednolicie.

W wyroku II SA/Kr 673/16 Sąd zakwalifikował najazdową wagę samochodową, jako budowlę w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy Prawo budowlane, w którym wymieniono, jako takie wolno stojące urządzenie techniczne.

Nieco odmiennie w wyroku II SA/Kr 1195/15 Sąd wskazał natomiast, że skoro niezbędnym warunkiem korzystania (a nawet samego zamontowania) stalowej wagi samochodowej jest posadowienie jej na fundamencie, to fundament ten stanowi samodzielną budowlę. Sąd podkreślił, że sam sposób wykonania owych fundamentów nie ma zasadniczego znaczenia w sprawie. Istotą funkcji fundamentu jest stabilizacja urządzenia lub pozostałej części obiektu. Fundament stanowi

element konstrukcyjny przekazujący na podłoże gruntowe całość obciążeń budowli lub maszyn i z reguły wykonany jest z betonu, żelbetu, murowany z cegieł lub kamieni a nawet z drewna. Pod wpływem przekazywanych obciążeń dochodzi do odkształceń gruntu, co z kolei powoduje osiadanie budowli lub urządzenia zamontowanego na fundamencie.

W wyroku II SA/Kr 1503/15 Sąd wywiódł skoro art. 29 ust. 2 pkt 16 rozróżnia kolektory słoneczne (i w ich przypadku mówi o zwolnieniu wówczas, gdy są montowane jako wolnostojące) oraz urządzenia fotowoltaiczne (co do których przepis nie stawia żadnych ograniczeń co do sposobu ich montażu) - to oznacza, że każdy sposób montażu urządzenia fotowoltaicznego jakim jest panel lub kolektor korzysta z takiego zwolnienia, o ile zainstalowana moc elektryczna nie przekracza 40 kW, z tym zastrzeżeniem, że nie zachodzą warunki o których mowa w art. 29 ust. 3 ustawy.

W wyroku II SA/Kr 1450/15 Sąd stwierdził, że aby prywatna działka, również taka, która ma status działki drogowej, stała się publicznie dostępna, konieczna jest zgoda w tym przedmiocie jej współwłaścicieli lub odkupienie jej przez publiczny podmiot jakim np. jest gmina. Z prawnego punktu widzenia inny jest bowiem status drogi wewnętrznej, która stanowi własność podmiotu publicznego, a inny drogi wewnętrznej, która stanowi własność podmiotu prywatnego. To, że prywatna działka nie jest ogrodzona, ma w ewidencji gruntów status drogi i faktycznie korzysta z niej niedający się określić krąg osób, nie oznacza, że z prawnego punktu widzenia staje się miejscem publicznie dostępnym.

W wyroku II SA/Kr 1460/15 Sąd przyjął, że droga dostępna bez ograniczeń dla pieszych podlega ochronie przewidzianej w art. 30 ust. 1 pkt 3 prawa budowlanego i zamiar wzniesienia ogrodzenia od jej strony wymaga dokonania zgłoszenia. Kwestie własnościowe, tj. własność jednostki samorządu terytorialnego, a nie osoby prywatnej, w przekonaniu Sądu również mają znaczenie dla uznania publicznego charakteru terenu w powiązaniu z jej usytuowaniem i zorganizowaniem tam drogi.

Legalizacja obiektów budowlanych.

a) Przepisy właściwe.

W orzeczeniach WSA w Krakowie przyjmuje się jednolicie, że zgodność samowoli budowlanej z prawem należy oceniać na czas jej legalizacji, co dotyczy zarówno przepisów z zakresu zagospodarowania przestrzennego, jak i przepisów techniczno- budowlanych. Sądy akcentują, że celem regulacji z art. 48, 49b, 50-51 ustawy Prawo budowlane jest właśnie doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem w czasie terażniejszym, nie zaś do stanu prawnego, który utracił już moc. Z istoty legalizacja zmierza do doprowadzenia robót budowlanych do stanu zgodnego z prawem obowiązującym w dacie orzekania, nie zaś w dacie popełnienia samowoli. Przykładem powyższego są wyroki w sprawach II SA/Kr 713/16, II SA/Kr 1518/16, II SA/Kr 715/16, II SA/Kr 405/16.

b) Termin do uzupełnienia dokumentacji.

W wyroku II SA/Kr 1205/16 Sąd podzielił poglądy orzecznictwa, zgodnie z którymi wykładnia art. 48 ust. 3 i 4 ustawy Prawo budowlane wskazuje, że ustawodawca nie zdecydował się na wprowadzenie sztywnego, ustawowego terminu, do upływu którego inwestor byłby obowiązany uzupełnić brakującą dokumentację. Ustalenie tego terminu pozostawiono uznaniu organu, który powinien określać go w sposób odpowiadający realiom rozpoznawanej sprawy.

c) Prawo do dysponowania nieruchomością.

W zakresie uprawnienia do badania prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane pomimo respektowania postanowień uchwały składu siedmiu sędziów NSA z dnia 10 stycznia 2011 r., sygn. akt II OPS 2/10, brak jednolitości w kwestii badania i skutków braku prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

W wyroku II SA/Kr 501/16 Sąd podzielił ten pogląd orzecznictwa, zgodnie z którym w trybie art. 50-51 P.b. prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane nie podlega w ogóle badaniu.

Z kolei w wyroku II SA/Kr 371/16 Sąd uznał, że nie może dojść do zalegalizowania robót budowlanych wykonanych z naruszeniem prawa do nieruchomości przysługującego innym osobom (osobom trzecim).

W wyroku II SA/Kr 1306/15 Sąd podzielił pogląd, że dysponując dwoma sprzecznymi oświadczeniami (o wyrażeniu zgody na dysponowanie nieruchomością na cele budowlane oraz o cofnięciu tej zgody) organ administracji publicznej powinien oprzeć się na oświadczeniu późniejszym. Ewentualne zakwestionowanie oświadczenia cofającego zgodę należałoby do sądu powszechnego. Podważenie umów cywilnoprawnych lub oświadczeń woli rodzących skutki cywilnoprawne należy bowiem do kompetencji sądu cywilnego, nie zaś do organu nadzoru budowlanego. Dotyczy to również aktu rozwiązującego stosunek zobowiązaniowy.

W wyroku II SA/Kr 898/16 Sąd uznał, że spór o własność nie stanowi zagadnienia wstępnego. Uwzględniając domniemanie z art. 3 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz fakt, że prawo własności działek, na których skarżąca rozpoczęła budowę, przysługuje osobie trzeciej, Sąd podkreślił, że ostrzeżenie o toczącym się postępowaniu cywilnym, wyłącza jedynie ochronę wynikającą z rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych, a nie powyższe domniemanie, które, choć jest wzruszalne, to jednak dopóki nie zostanie wzruszone, jest prawnie wiążące. Dlatego nie można uznać, że przed prawomocnym zakończeniem postępowania sądowego, w którym skarżąca kwestionuje ujawnione prawo własności przedmiotowych działek na rzecz osoby trzeciej, skarżącej przysługuje prawo do dysponowania tymi nieruchomościami na cele budowlane. Powyższy pogląd stanowi dodatkową i niezależną przesłankę uzasadniającą nakaz rozbiórki całego przedmiotowego ogrodzenia i to tak jak wskazały organy, bez konieczności przeprowadzania postępowania legalizacyjnego.

W wyroku II SA/Kr 360/16 Sąd podzielił stanowisko o możliwości zalegalizowania obiektu zrealizowanego na gruncie niepozostającym w całości w wyłącznej dyspozycji inwestora. Wskazał również, że warunkiem legalizacji samowoli budowlanej ocenianej na podstawie przepisów prawa budowlanego z 1974 r. nie jest uzyskanie zgody współwłaściciela gruntu bądź przedłożenie dowodu stwierdzającego prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. Podzielając to zapatrywanie, Sąd doszedł do wniosku, że brak było podstaw, aby w okolicznościach niniejszej sprawy częściowy brak prawa

do dysponowania nieruchomością na cele budowlane traktować jako „inną ważną przyczynę” rozbiórki w rozumieniu art. 37 ust. 2 dawnego Prawa budowlanego.

d) Nakaz rozbiórki.

W wyroku o sygn. akt II SA/Kr 767/16 Sąd przyjął, w ślad za dotychczasowym orzecznictwem, że wybudowana w ramach samowoli budowlanej część obiektu budowlanego mająca podlegać rozbiórce, musi być na tyle samodzielna i niezależna od pozostałej części wybudowanej zgodnie z prawem, że może być rozebrana bez istotnej ingerencji w tą pozostałą – legalnie zrealizowaną część obiektu. Jeżeli w wyniku wykonanych robót budowlanych powstała konstrukcja stanowiąca integralną część dotychczasowego budynku, której użytkowanie wiąże się z koniecznością jednoczesnego użytkowania „starej” substancji obiektu, w sprawie nie znajdzie zastosowania przepis art. 48 ust. 1 ustawy. Wówczas zasadnym jest przeprowadzenie postępowania w trybie przepisów art. 50 oraz art. 51 ustawy, które dotyczy przypadków innych, niż określone w art. 48 ust. 1 oraz art. 49b ust. 1 ustawy. Uprzednio takie stanowisko wyraził WSA w Krakowie również w wyroku z dnia 11 stycznia 2016 r. II SA/Kr 1347/15.

W wyroku II SA/Kr 1448/15 Sąd zwrócił uwagę, że prawo budowlane nie przewiduje przedawnienia wykonania obowiązku rozbiórki budynku i nawet upływ tak znacznego okresu jak 17 lat nie powoduje, że skarżąca, jako zobowiązana nie powinna wykonać nakazu rozbiórki. Brak wykonania tego obowiązku nie prowadzi do bezprzedmiotowości decyzji o rozbiórce. Bezprzedmiotowość decyzji nie występuje w przypadku, gdy zobowiązany podmiot nie wykonał obowiązku nakazu rozbiórki. Tylko wówczas, gdyby obiekt budowlany objęty nakazem rozbiórki przestał istnieć (np. na skutek jego rozebrania lub całkowitego zniszczenia na skutek pożaru lub powodzi) można by uznać, że wcześniejsza decyzja nakazująca rozbiórkę takiego obiektu stała się bezprzedmiotowa.

e) Kwalifikacja prawna robót.

W wyroku II SA/Kr 76/16 Sąd wyjaśnił, że wyrażenie z art. 50 ust.1 ustawy Prawo budowlane „wykonywanie robót budowlanych w przypadkach innych niż określone w art. 49b ust. 1 ustawy”, oznacza prowadzenie robót budowlanych innych niż budowa obiektu budowlanego, jak również polegających na budowie

obiektu budowlanego w sposób, do którego nie znajduje zastosowania określenie użyte w art.49b „bez wymaganego zgłoszenia”, czyli prowadzonych w ogóle bez zgłoszenia, ewentualnie z istotnym odstępstwem od zgłoszenia (uzasadniającym wniesienie sprzeciwu), a także wykonywanych na podstawie dokonanego zgłoszenia, kiedy jednakże dla ich prowadzenia wymagane jest pozwolenie na budowę.

W wyroku II SA/Kr 1466/15 Sąd uznał, że nie wyłącza się, co do zasady, z zakresu pojęcia „przepisów” użytego w art. 50 ust. 1 pkt 4 przepisów prawa miejscowego, do których zalicza się ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ograniczenie to dotyczy bowiem jedynie sytuacji, gdy inwestycja była realizowana na podstawie zgłoszenia. Nic nie będzie więc stało na przeszkodzie zastosowaniu tego przepisu w odniesieniu do sytuacji zrealizowania robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę ani zgłoszenia, ale w sposób sprzeczny z postanowieniami planu.

f) Ustawa Prawo budowlane z 1974 r.

Wyroki wydane w sprawach dotyczących legalizacji obiektów wzniesionych pod rządami Prawa budowlanego z 1974 r. uwzględniają poglądy wyrażone w uchwale 7 sędziów NSA z dnia 16 grudnia 2013 r. II OPS 2/13, przykład czego stanowią sprawy II SA/Kr 479/16, II SA/Kr 752/16 i II SA/Kr 372/16, II SA/Kr 281/16.

Niemniej jednak w wyroku II SA/Kr 1461/15 Sąd przyjął, że utrzymała się linia orzecznictwa sądowego na tle stosowania art. 37 ust. 1 i 2 Prawa budowlanego z 1974 r., zgodnie, z którą zgodność z przepisami budowlanymi dotyczy okresu realizacji budowy, natomiast zgodność z przepisami o planowaniu przestrzennym dotyczy daty podejmowania zaskarżonej decyzji. Za przyjęciem takiego rozumienia wskazanego przepisu przemawiają wyniki wykładni językowej uzupełnionej o wykładnię celowościową i funkcjonalną a nadto prokonstytucyjną uwzględniającą ochronę własności i innych praw majątkowych oraz zasadę demokratycznego państwa prawa (art. 2 i art. 64 Konstytucji RP).

W wyroku II SA/Kr 117/16 Sąd wskazał, że jeżeli obiekt budowlany wzniesiony bez wymaganego pozwolenia na budowę przed datą 1 stycznia 1995 r., zostanie następnie przebudowany (rozbudowany, nadbudowany) po tej dacie, także bez wymaganego pozwolenia, to nie ma do niego zastosowania przepis art. 103

ust. 2 ustawy Prawo budowlane z 1994 r. W takiej sytuacji wymagane jest zastosowanie przepisu art. 48 ustawy Prawo budowlane z 1994 r., gdyż nie ma tu tożsamości obiektów budowlanych, bowiem ten pierwszy obiekt nielegalnie zbudowany przed 1 stycznia 1995 r. został przebudowany, również bez wymaganego pozwolenia, po tej dacie.

Zgłoszenie zamiaru przystąpienia do użytkowania i pozwolenie na użytkowanie obiektu budowlanego.

W wyroku II SA/Kr 1560/15 Sąd uznał, że zawiadomienie o zakończeniu budowy w trybie art. 54 p.b. jest, co do zasady, poinformowaniem właściwego organu o zakończeniu procesu inwestycyjnego, ale tylko w odniesieniu do obiektów wybudowanych zgodnie z projektem i warunkami udzielonego pozwolenia będzie ono prawnie skuteczne.

W wyroku II SA/Kr 600/16 Sąd podał, że decyzja o pozwoleniu na użytkowanie zakończyła proces budowlany i dopóki nie zostanie wyeliminowana z obrotu prawnego, dopóty nie będzie możliwe prowadzenie postępowań naprawczych w trybie art. 51 Prawa budowlanego. Decyzja ta bowiem, zgodnie z zasadą trwałości decyzji administracyjnych (art. 16 Kpa), korzysta z domniemania zgodności z prawem i w sposób wiążący kształtuje stan prawny. Innymi słowy nie jest dopuszczalne współistnienie decyzji administracyjnej potwierdzającej zgodność inwestycji z prawem i decyzji nakazującej dopiero doprowadzenie obiektu do takiego stanu zgodności.

Także w wyroku II SA/Kr 599/16 Sąd podzielił poglądy orzecznictwa, w myśl których uzyskanie przez inwestora pozwolenia na użytkowanie obiektu pozbawia organy możliwości prowadzenia postępowania na podstawie art. 51 Prawa budowlanego.

Wykładnia i stosowanie art. 81 ustawy Prawo budowlane.

W wyroku II SA/Kr 1180/15 Sąd podkreślił, że nadzór budowlany to fachowy pion administracji publicznej, a zatem co do zasady ewentualne wątpliwości w ramach swoich kompetencji powinien rozstrzygać we własnym zakresie. Przepis art. 81 c ust. 2 Prawa budowlanego, który faktycznie przerzuca na stronę koszty ustalenia stanu technicznego budynku powinien być wykorzystywany tylko w sytuacjach wyjątkowych, kiedy organy nadzoru budowlanego nie są w stanie rozstrzygnąć powstałych wątpliwości.

Ochrona przeciwpożarowa.

W wyroku II SA/Kr 718/16 Sąd podzielił pogląd, że zakres stosowania art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej nie został w akcie normatywnym w żaden sposób ograniczony w odniesieniu do tzw. budynków starych, czyli powstałych w okresie przed wejściem w życie tego przepisu.

W wyroku II SA/Kr 575/16 Sąd stwierdził mając na uwadze treść art. 4 ust. 1a ustawy o ochronie przeciwpożarowej, że w przypadku, gdy nie została zawarta umowa o zarząd lub użytkowanie odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem. Oznacza to, że w zakresie podlegającym regulacji art. 4 ust. 1a ustawy o ochronie przeciwpożarowej, odpowiedzialnym za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej może być wyłącznie podmiot faktycznie władający budynkiem (obiektem budowlanym, terenem).

W wyroku II SA/Kr 1380/15 Sąd wskazał, że inicjatywa w tym zakresie leży po stronie właściciela budynku, obiektu budowlanego lub terenu, a organy Państwowej Straży Pożarnej rozwiązania takie zamienne mają jedynie uzgodnić.

2. Zagospodarowanie i planowanie przestrzenne.

Drugą najliczniejszą grupę spraw, które wpłynęły do Wydziału II WSA w Krakowie w 2016 r. stanowiły sprawy z zakresu zagospodarowania przestrzennego, z czego największą część stanowiły skargi na decyzję w sprawach warunków zabudowy.

Decyzje o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Z uwagi na znaczną liczbą zagadnień mogących budzić kontrowersje w zakresie wykładni i stosowania prawa z tego zakresu przy dwóch typach decyzji, które jednakże rozstrzygane są przez WSA w Krakowie w zasadzie jednolicie, poniższe rozważania uwzględniają te kwestie, w których rysują się widoczne rozbieżności zasadniczej natury.

a) Dopuszczenie organizacji społecznej do udziału w postępowaniu.

W powyższej materii widoczne są dwie odmienne linie orzecznicze. I tak w wyrokach: II SA/Kr 449/16, II SA/Kr 451/16, II SA/Kr 457/16, II SA/Kr 1004/16 – oddalono skargi na postanowienia o odmowie dopuszczenia organizacji społecznej do udziału w postępowaniu o ustalenie warunków zabudowy w charakterze strony, wywodząc w szczególności, że organizacja społeczna nie może powoływać się na przesłankę interesu społecznego, jeśli z całokształtu okoliczności faktycznych i prawnych sprawy wynika, że jej udział w postępowaniu będzie służył zaspokajaniu własnego interesu jej członków. Taka sytuacja miała miejsce w sprawach, w których członkowie Stowarzyszenia byli jednocześnie mieszkańcami osiedla, na terenie którego miała być realizowana inwestycja. Uznano, że interes społeczny jest pojęciem o wiele szerszym i ma służyć społeczeństwu, a nie wybranej tylko grupie interesów. Inaczej prowadziłoby to do nieuprawnionego uprzywilejowania członków organizacji społecznych. Na podstawie art. 31 § 1 Kpa organizacja społeczna uzyskiwałaby bowiem łatwiejszy dostęp do postępowania administracyjnego, niż osoby fizyczne i prawne, muszące legitymować się spełnieniem przesłanek z art. 28 Kpa

Natomiast w kilku wyrokach uwzględniono skargę na odmowę dopuszczenia wskazując, w szczególności, że:

II SA/Kr 454/16 – nie ulega wątpliwości, że interes społeczny pozostaje w opozycji do interesu poszczególnych jednostek, nie można jednak rozumieć interesu społecznego jedynie w kategoriach interesów państwa czy społeczności globalnej, obejmującej ogół społeczeństwa lub wielkie grupy społeczne. Nie ma przeszkód, aby kwalifikować wspólne interesy mniejszych społeczności, w szczególności lokalnych np. mieszkańców dzielnicy lub jej części w kategoriach interesu społecznego, który może co prawda sprzyjać realizacji celów indywidualnych, ale przekracza interes poszczególnych jednostek, stanowiąc nową jakość.

II SA/Kr 1002/16, II SA/Kr 459/16 - postępowanie w przedmiocie ustalenia warunków zabudowy w sposób niewątpliwy wpływa nie tylko na kształtowanie ładu przestrzennego, ponieważ wydanie decyzji w tym przedmiocie uwarunkowane jest zachowaniem walorów przestrzennych danego terenu, ale również na warunki życia i tym samym interesy społeczności lokalnej. Samo wskazanie, że uczestnikami postępowania w sprawie ustalenia przedmiotowych warunków zabudowy są właściciele nieruchomości sąsiadujących z terenem, dla którego ustalane są warunki zabudowy nie jest wystarczającym argumentem przesądzającym o braku interesu społecznego po stronie Stowarzyszenia reprezentującego interesy także pozostałych mieszkańców osiedla.

Nadto w wyroku II SA/Kr 273/16 - uwzględniono skargę na odmowę dopuszczenia uznając, że organy obu instancji w sposób nie dość wnikliwy rozważyły kwestie celu statutowego, który został określony jako „działalność na rzecz ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju osiedla”. Działanie na rzecz ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju pozostaje w związku z przedmiotem ww. sprawy dotyczącej ustalenia warunków dla rozbudowy, przebudowy i nadbudowy znajdujących się na terenie osiedla budynków i w tej sytuacji udział Stowarzyszenia w sprawie można postrzegać jako zwiększenie prawdopodobieństwa lepszego wyjaśnienia okoliczności faktycznych kluczowych dla sprawy.

W wyroku II SA/Kr 77/16 zasygnalizowano, że pojęcie „interesu społecznego” wymaga indywidualnej oceny w każdej sprawie. Samo odwoływanie się do celów statutowych organizacji, nie jest wystarczające do przyjęcia, że interes społeczny w danej sprawie przemawia za podjęciem przez organ działań żądanych przez tę organizację. Obowiązkiem organizacji społecznej, wnoszącej o dopuszczenie do udziału w danej sprawie, jest szczegółowe uzasadnienie potrzeby ochrony obiektywnie istniejącego interesu społecznego, a także wskazanie, jak realnie jest w stanie bronić tegoż interesu społecznego.

b) Dostęp do drogi publicznej a uzbrojenie terenu.

W sprawie II SA/Kr 455/16 Sąd wskazał, że pojęcie „uzbrojenia terenu” zostało określone w art. 2 pkt 13 u.p.z.p. - należy przez to rozumieć drogi, obiekty budowlane, urządzenia i przewody, o których mowa w art. 143 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. W świetle tak jednoznacznego brzmienia powyższych przepisów nie sposób uznać, że droga nie należy do uzbrojenia terenu. Niewątpliwie jest to przesłanka odrębna od przesłanki dostępu do drogi publicznej.

Także w sprawach II SA/Kr 61/16 i II SA/Kr 534/16 Sąd wskazał, że po zmianie nowelizującej nie budzi już wątpliwości, że drogi należą do uzbrojenia terenu, o którym mowa w art. 61 ust. 1 pkt 3 u.p.z.p. Brak dostatecznego uzbrojenia terenu w drogi jest zatem przeszkodą dla ustalenia warunków zabudowy, a organ administracji publicznej ma obowiązek badania spełnienia tej przesłanki. W ocenie Sądu, to czy planowany układ komunikacyjny będzie wystarczający dla wnioskowanego zamierzenia nie musi być tożsame z istniejącym dostępem terenu inwestycji do drogi publicznej.

Odmienne, od już cytowanych zapatrywania przyjęto z kolei w wyroku II SA/Kr 1636/15, w którym wskazano, że przedmiotem postępowania dotyczącego ustalania warunków zabudowy jest – w zakresie tej sprawy – ustalenie, czy teren inwestycji ma dostęp do drogi publicznej. Zgodnie zaś z art. 2 pkt 14 u.p.z.p., ilekroć w ustawie jest mowa o dostępie do drogi publicznej - należy przez to rozumieć bezpośredni dostęp do tej drogi albo dostęp do niej przez drogę wewnętrzną lub

przez ustanowienie odpowiedniej służebności drogowej. Kwestia zgodności istniejących dróg publicznych z przepisami techniczno-budowlanymi nie ma dla oceny dostępu do drogi publicznej w rozumieniu art. 2 pkt 14 u.p.z.p. istotniejszego znaczenia. Stan techniczny drogi publicznej nie stanowi elementu „uzbrojenia terenu”, o którym mowa w art. 61 ust. 1 pkt 3 u.p.z.p. Przepis ten wymaga, aby istniejące lub projektowane uzbrojenie terenu było wystarczające dla planowanego zamierzenia budowlanego. Zdaniem Sądu w pojęciu „uzbrojenia terenu”, o którym mówi ten przepis nie mieści się budowa (modernizacja) drogi publicznej, z którą będzie skomunikowana przyszła inwestycja. Nie bez znaczenia jest i to, że utrzymywanie dróg publicznych w należyłym stanie i zapewnienie im prawidłowych warunków technicznych jest zadaniem publicznym samorządów i nie można skutkami ewentualnego nienależytego wykonywania takich zadań przez podmioty publiczne obciążać podmioty prywatne.

c) Miejsca parkingowe.

W wyrokach II SA/Kr 168/16 i II SA/Kr 130/16 Sąd przyjmował, że w decyzji o warunkach zabudowy ustala się wymagania w zakresie liczby miejsc parkingowych, podnosząc między innymi, że „z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015, poz. 1422 ze zm.) wynika, że zagospodarowując działkę budowlaną należy urządzić, stosownie do jej przeznaczenia i sposobu zabudowy, miejsca postojowe dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo, w tym również miejsca postojowe dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne. Wprawdzie przepisy tego rozporządzenia zdaniem składu orzekającego nie mogą mieć wprost zastosowania w postępowaniu o ustaleniu warunków zabudowy, niemniej należy mieć na uwadze, że taki obowiązek wynika z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy, który wskazuje, że w decyzji o warunkach zabudowy ustala się także wymaganą liczbę miejsc parkingowych. Niewątpliwie kwestia ta, zwłaszcza w aglomeracji miejskiej, znajduje pełne uzasadnienie i nie może być pozostawiona w zupełności do rozstrzygnięcia na

kolejnym etapie procesu inwestycyjnego, tj. postępowania w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę. Co do zasady w decyzji o warunkach zabudowy należy zatem określać miejsca postojowe dla samochodów.

W wyroku II SA/Kr 1333/15 wskazano, że zapis decyzji organu I Instancji dotyczący miejsc postojowych: „zaleca się, aby inwestor poza pasem drogowym dróg publicznych zapewnił miejsca postojowe w ilości dostosowanej do programu inwestycji” i jedynie informacyjne podanie treści uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie programu obsługi parkingowej, jest nieprawidłowe oraz, że § 18 ust. 2 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych stanowi podstawę do ustalenia w decyzji liczby miejsc parkingowych.

Podobnie w wyroku II SA/Kr 166/16 Sąd podzielił stanowisko, że już decyzja ustalająca warunki zabudowy może precyzować kwestie wymaganych dla danego inwestycji miejsc postojowych. Skoro na etapie sporządzania projektu budowlanego należy ustalić liczbę miejsc postojowych w nawiązaniu do ustaleń decyzji o warunkach zabudowy, to taka decyzja powinna w tym zakresie o tejże ilości rozstrzygać. Powyższe stanowi nie tylko podstawę, ale obowiązek dokonania ustaleń odnoszących się do ilości miejsc parkingowych/postojowych.

Przeciwne poglądy, tj. uznające, że w decyzji o warunkach zabudowy nie ustala się wymaganej liczby miejsc parkingowych zaprezentowano w poniższych wyrokach z następującą argumentacją:

W sprawie II SA/Kr 421/16 sąd stwierdził, że brak jest wyraźnych ustawowych podstaw prawnych do stwierdzenia, że organ wydając decyzję o warunkach zabudowy, powinien precyzyjnie określić liczbę miejsc parkingowych.

W sprawie II SA/Kr 83/16 Sąd stwierdził, że problem ilości miejsc postojowych w decyzji o ustaleniu warunków zabudowy był w orzecznictwie postrzegany rozbieżnie. Za ukształtowaną obecnie, i podzielaną przez Sąd w rozpoznawanej sprawie, linię orzecznictwa przyjąć należy tę, wedle której organ nie ma obowiązku precyzyjnie wskazywać takiej liczby. Obowiązek wyznaczania liczby miejsc postojowych w decyzji o warunkach zabudowy nie wynika z żadnego przepisu prawa. W szczególności nie został on sformułowany w art. 54 pkt 2c ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obowiązku takiego nie można wywieść z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać

budynki i ich usytuowanie. Źródłem kompetencji dla organu administracji ustalającego warunki zabudowy na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie może być akt wykonawczy do ustawy Prawo budowlane. Akt ten zresztą wprost kompetencji takiej nie określa, a jedynie nakazuje organowi architektoniczno – budowlanemu uwzględnienie zapisów decyzji wz.

- d) Konieczność uzyskania decyzji o warunkach zabudowy przy zgłoszeniu zamiaru budowy.

Rozbieżność orzecznictwa WSA w Krakowie w tym zakresie widoczna jest po nowelizacji ustawy Prawo budowlane oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która weszła w życie z dniem 28 czerwca 2015 - Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 443).

I tak w wyroku II SA/Kr 515/16 Sąd przyjął, że powyższa zmiana pozostaje bez wpływu na ocenę istnienia podstaw do wydania decyzji o ustaleniu warunków zabudowy. Przepis art. 59 ust. 2 u.p.z.p nakazuje stosować art. 59 ust. 1 także do takiej zmiany zagospodarowania terenu, która nie wymaga pozwolenia na budowę, z wyjątkiem tymczasowej, jednorazowej zmiany zagospodarowania terenu, trwającej do roku. Z regulacji tej wynika jednoznacznie, że decyzja o warunkach zabudowy jest wymagana w odniesieniu do każdej nietymczasowej i niejednorazowej zmiany zagospodarowania terenu, choćby nie wiązała się ona z obowiązkiem posiadania pozwolenia na budowę.

W wyrokach II SA/Kr 790/16, II SA/Kr 1112/16 i II SA/Kr 1070/16 Sąd zajmował odmienne stanowisko. Po dokonaniu obszernej wykładni zmienionych przepisów obu ustaw stwierdził, że jedynie w stosunku do zgłoszenia budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a, 2b i 19a (czyli do budowy wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych, wolnostojących parterowych budynków stacji transformatorowych oraz sieci) przewiduje się obowiązek dołączenia dokumentów, o których mowa w art. 33 ust. 2 pkt 1-4 (czyli m.in. wymienionej w pkt 3 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu). Oznacza to, że budowa pozostałych obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 1 ustawy Prawo budowlane nie wymaga uzyskania decyzji o warunkach zabudowy.

Do analogicznych wniosków prowadzi wykładnia art. 50, 59 i 59a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Sprawy dotyczące skarg na uchwały organów stanowiących gminy w przedmiocie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowiły – obok skarg na decyzje w sprawach warunków zabudowy – zasadniczy trzon spraw rozpoznawanych przez Wydział II Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie w 2016 r. z zakresu zagospodarowania przestrzennego.

- a) Brak naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia, jako podstawa odrzucenia skargi – art. 58 § 1 pkt 5a.

Wprowadzenie w art. 58 § 1 ppsa – na mocy ustawy z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2015 r. poz. 658) obowiązującej od dnia 15 sierpnia 2015 r. – nowej podstawy odrzucenia skargi, tj. pkt 5a przyczyniło się niewątpliwie do ujednoczenia rozstrzygnięć podejmowanych w tym zakresie przez sądy administracyjne. Obecnie wobec jednoznacznego brzmienia art. 58 § 1 pkt 5a ppsa w każdym przypadku stwierdzenia braku naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia Sąd jest zobligowany do odrzucenia skargi.

W postanowieniu II SA/Kr 1412/15 Sąd uznał, że uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (lub jej zmiana) nie narusza interesu prawnego skarżącego, bo jako akt kierownictwa wewnętrznego, będący określonym elementem procedury planistycznej i uruchamiający kolejne jej etapy, nie może naruszyć interesu prawnego podmiotów zewnętrznych, a tym samym jej ustalenia nie oddziałują w żaden sposób na wykonywanie prawa własności, co skutkowało odrzuceniem skargi na podstawie art. 58 § 1 pkt 5a ppsa.

Z kolei w postanowieniu II SA/Kr 1487/15 Sąd wskazał, że sama okoliczność, że skarżąca posiada swoją działkę w obszarze obowiązującego planu miejscowego, nie stanowi samoistnej i wystarczającej przesłanki do uznania, że miało miejsce naruszenie przysługującego jej prawa lub obowiązku. Ponadto Sąd stwierdził, że przyszła potencjalna możliwość zabudowy nieruchomości sąsiedniej, nie może świadczyć o realnym obniżeniu wartości nieruchomości objętej skargą, a przez to o naruszeniu interesu prawnego skarżącej.

Identyczne stanowisko zaprezentowano w sprawie II SA/Kr 1488/15.

W postanowieniu II SA/Kr 116/16 Sąd podał, że niewykazanie, iż zmiana przeznaczenia sąsiednich nieruchomości wpływa w sposób realny i bezpośredni na możliwość wykorzystania nieruchomości objętej skargą (tj. realnie zmienia lub ogranicza zabudowę tej nieruchomości w odniesieniu do stanu obowiązującego przed uchwaleniem planu), przemawia za przyjęciem braku naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia skarżącego, a w związku z tym brakiem legitymacji do zaskarżenia takiej uchwały. Ponadto Sąd uznał, że prowadzone przez sąd powszechny postępowanie w przedmiocie stwierdzenia nabycia w drodze zasiedzenia prawa własności fragmentu działki drogowej, niebędącej w chwili wniesienia skargi własnością skarżącego, a co do której w przyszłości właściciel nieruchomości sąsiednich o zmienionym przeznaczeniu może mieć potencjalne roszczenie w przedmiocie ustanowienia drogi koniecznej – nie stanowi wykazania realnego naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia skarżącego, a jedynie hipotetyczne naruszenie nieobjęte ochroną przewidzianą w art. 101 u.s.g.

W sprawie II SA/Kr 676/16 dotyczącej studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sąd wskazał, że związanie ustaleniami studium przy sporządzaniu i uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego może w okolicznościach konkretnej sprawy skutkować uznaniem, że już studium może doprowadzić do naruszenia interesu prawnego określonych członków wspólnoty samorządowej. Niemniej jednak na gruncie przedmiotowej sprawy Sąd uznał, że z uwagi na fakt, iż zaskarżona uchwała dotyczy jedynie zmian obowiązującego i wcześniej przyjętego studium, decydujące znaczenie ma zakres zmian studium wprowadzony zaskarżoną uchwałą i ustalenie czy zmiany te dotyczą obszarów objętych uprzednim wnioskiem skarżących, o którym mowa w art. 11 pkt

4 w zw. z art. 11 u.p.z.p., a wobec stwierdzenia, że zmiany te nie dotyczą ww. terenów, Sąd przyjął, że zmiany te nie wpływają w żaden sposób na zakres przysługującego skarżącym prawa własności do nieruchomości położonych w tym obszarze.

W sprawie II SA/Kr 1280/15 dotyczącej studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sąd stwierdził, że naruszenie interesu prawnego składającego skargę na studium zagospodarowania przestrzennego będzie miało charakter bezpośredni, konkretny zindywidualizowany i realny w dwóch przypadkach, tj.: 1) uchwalenia na podstawie zaskarżonego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nowego/zmiany planu zagospodarowania przestrzennego gminy lub 2) w zakresie, w jakim przepisy prawa materialnego pozwalają na konkretyzację indywidualnych praw i obowiązków na podstawie uregulowań studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Skarżący przedstawiając argumenty za skutecznym wniesieniem skargi powoływali się na drugi ze wskazanych powyżej przypadków, wskazując przy tym treść art. 23 ust.2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 196 z późn. zm.) . Niemniej jednak Sąd zaznaczył, że postanowienia zaskarżonego studium nie mogą być samodzielną podstawą dla wydania jakichkolwiek aktów indywidualnych (koncesji, uzgodnień) w trybie ustawy Prawo geologiczne i górnicze, gdyż na terenie tej gminy obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, tym samym dopóki obowiązuje ten miejscowy plan, stanowić on będzie podstawę prawną do wydania aktów indywidualnych, jako akt prawa miejscowego, a w związku z tym jakiegokolwiek postanowienia zaskarżonego studium nie mają zastosowania w kontekście regulacji Prawa geologicznego i górniczego, a więc i w tym zakresie nie mogą naruszać interesu prawnego skarżących.

b) Wady planów miejscowych.

W wyroku II SA/Kr 27/16 Sąd uznał za uzasadniony zarzut naruszenia trybu sporządzania planu miejscowego, tj. art. 17 pkt 7 lit. g ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w brzmieniu aktualnym na datę podejmowania zaskarżonej uchwały wskazując, że obowiązkiem organu planistycznego było uzgodnienie projektu planu z organem nadzoru górniczego tj. Dyrektorem Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie, ponieważ cały teren objęty tym planem, zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze, to obszar górniczy. Sąd podkreślił przy tym, że jeżeli określona prawem procedura sporządzania planu miejscowego przewiduje uzgodnienie projektu planu z innym organem administracji to nie zwalnia organu planistycznego z wykonania tego obowiązku jego przekonanie, że uzgodnienie to jest z uwagi na konkretne okoliczności zbędne czy nieistotne. Sąd stwierdził, że sam fakt, że plan miejscowy obejmuje tereny górnicze i to na całym jego obszarze powoduje, że brak uzgodnienia, z właściwym organem nadzoru górniczego należy traktować, jako istotne naruszenie trybu jego sporządzania. W przedmiotowej sprawie Sąd podzielił również zarzut naruszenia zasad sporządzania planu miejscowego, tj. art. 15 ust 2 pkt 7 ustawy, poprzez brak oznaczenia granic terenu górniczego. Sąd wskazał, że obowiązkiem organu planistycznego było oznaczenie granic terenu górniczego (był to cały obszar objęty przedmiotowym planem) i z obowiązku tego nie zwalnia okoliczność, że cały ten obszar był terenem górniczym, ponieważ oznaczenie to dotyczyło całego obszaru planu i powinno się na części graficznej planu znaleźć, tj. objąć całą część graficzną planu. Ponadto Sąd zgodził się ze skarżącym, że fakt, iż po pierwszym wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu, zmiana projektu planu na skutek uwzględnienia uwag oraz celem dostosowania go do postanowień studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (już pierwotny projekt planu winien być zgodny ze studium) i uchwalenie planu w kształcie tak znacznie odmiennym od projektu, który był wyłożony, bez ponowienia procedury planistycznej w niezbędnym zakresie – w szczególności w zakresie uzgodnień (w tym z Dyrektorem Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie) stanowi istotne naruszenie trybu sporządzania planu.

Podobnie w wyroku II SA/Kr 223/16 Sąd uznał za zasadny zarzut naruszenia procedury planistycznej wskazując, że duża liczba zmian wprowadzonych do projektu w zakresie przeznaczenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe, pierwotnie uzgodnionego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, szczególnie z uwagi na charakter terenów objętych planem i poszerzeniem obszarów przeznaczonych pod zabudowę, wymagała wystąpienia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o uzgodnienie zmienionego projektu planu. Tym samym w ocenie Sądu, organ planistyczny powinien po wprowadzonych zamianach w następstwie kolejnych wyłożeń, ponowić uzgodnienia w niezbędnym zakresie. Ponadto w przedmiotowej sprawie Sąd, nie kwestionując możliwości ustalenia w planie miejscowym dla jednego terenu różnych funkcji w sposób alternatywny lub uzupełniający tak, aby nie wykluczały się one wzajemnie, wskazał, że konieczne jest w tym zakresie doprecyzowanie konkretnych warunków, w jakich każdy z wariantów przeznaczenia przyjętych w planie mógł być realizowany. Zdaniem Sądu warunku takiego nie spełniało ogólnikowe sformułowanie wskazujące przeznaczenie uzupełniające dla terenów mieszkaniowych jak pod „obiekty produkcyjne”, bowiem w takim przypadku organ planistyczny powinien był określić jaki rodzaj działalności produkcyjnej (działy produkcji) jest dopuszczalny w tym obszarze, by zachowana została korelacja z funkcją podstawową tych terenów.

W wyroku II SA/Kr 28/16 Sąd uznał za zasadny zarzut istotnego naruszenia wymogów proceduralnych wynikających z art. 17 pkt 7 lit. c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wskazując, że cały obszar objęty zakwestionowanym planem miejscowym położony jest w granicach Tatrzańskiego Parku Narodowego, która to granica stanowi jednocześnie granice obszaru Natura 2000, a w związku z tym uzgodnienia z Dyrekcją TPN musiały być przeprowadzone dla wszystkich obszarów, które obejmował zakwestionowany plan miejscowy. Dlatego też zdaniem Sądu za zasadny należało uznać zarzut istotnego naruszenia art. 17 ust. 9 ustawy, w sytuacji, w której do planu zostały wprowadzone kolejne zmiany niewynikające z dokonanych uzgodnień, a wersja planu zarówno wyłożonego do publicznego wglądu, jak i uchwalonego różni się od wersji uzgodnionej z Dyrektorem TPN. Sąd stwierdził przy tym, że zmiany dokonane poza procedurą (w tym m.in. dotyczące określenia wartości powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej powierzchni zabudowy dla terenów OT-1 i OT-2,

maksymalnej liczby kondygnacji budynku i wartości maksymalnej wysokości budynków dla terenów ZR oraz usunięcia nieprzekraczalnych linii zabudowy dla terenów UP-2 i UP-3) powodują konieczność stwierdzenia nieważności zapisów i rysunku planu odnoszących się do tych terenów, z uwagi na niemożność przywrócenia pierwotnych, uzgodnionych z właściwymi organami zapisów. Sąd wskazał, że nie ma możliwości wartościowania uwag wniesionych do projektu planu, co oznacza, że każda zmiana projektu planu odnosząca się do danego terenu czyni koniecznym powtórzenie uzgodnień wymaganych dla tego obszaru ze względu na jego specyfikę. Ponadto zdaniem Sądu dokonane w przedmiotowej sprawie przez organ planistyczny modyfikacje zapisów „słowniczka”, odnoszącego się do interpretacji definicji użytych w całej uchwale, są zmianami, które odnoszą się do wszystkich obszarów objętych planem miejscowym. Organ planistyczny, modyfikując tak kluczowe zagadnienie jak nadawanie poszczególnym definicjom, istotnym dla interpretacji całej uchwały planistycznej, nowego brzmienia, bez możliwości wypowiedzenia się przez organy właściwe do uzgodnień co do tych zmian, naruszył w sposób istotny procedurę planistyczną.

W wyroku II SA/Kr 490/16 Sąd uznał, że organ planistyczny dopuścił się naruszenia przysługującego mu władztwa planistycznego w zakresie, w jakim organ ten nie analizował żadnego innego możliwego wariantu przebiegu drogi wewnętrznej, który obciążałby działki, które potencjalny dostęp do drogi na podstawie zaskarżonej uchwały uzyskały (działki podzielone), czyli na rozwiązaniu tym skorzystały. Sąd wskazał, że skutki podziału nieruchomości powinny w pierwszej kolejności obciążać nieruchomość ulegającą podziałowi, a jeśli z różnych względów nie jest to możliwe, to nieruchomości sąsiednie mogą być obciążone, ale „jak najmniejszym kosztem”. Sąd nadmienił również, że zaprojektowana droga wewnętrzna (sięgacz drogowy) nie ma powiązania z innymi drogami, nie stanowi zatem szerszego elementu sieci powiązań drogowych na terenie gminy, a tym samym nie została zaprojektowana „w interesie publicznym”, ale w interesie właścicieli kilku nieruchomości sąsiednich.

W wyroku II SA/Kr 692/16 Sąd przyjął, że w sytuacji, w której treść zapisów graficznych zaskarżonego planu odnosi się do uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego, która to uchwała została wyeliminowana z obrotu prawnego,

a w związku z tym istnieje w stosunku do niej fikcja prawna, że w ogóle w obrocie prawnym nie istniała, powoduje konieczność stwierdzenia nieważności zaskarżonego planu miejscowego w tej części, co ponadto pociąga za sobą konieczność wyeliminowania z części tekstowej zaskarżonej uchwały tych wszystkich zapisów, które odnosiły się do „nieistniejącego” obszaru. Dodatkowo Sąd uznał za zasadny zarzut naruszenia zasad sporządzania planu miejscowego, poprzez zmianę przeznaczenia terenu z rolnego na obszar zieleni nieurządzonej bez uzyskania w tym przedmiocie decyzji właściwego ministra (w rozpatrywanej sprawie pisemnej zgody Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. W ocenie Sądu zmiana przeznaczenia terenu rolnego na nierolne to nie tylko zmiana przeznaczenie terenu z rolnego na budowlane, ale jakiegokolwiek inne przeznaczenie terenu dotychczas rolniczego, w tym przyrodnicze, rekreacyjne. Sąd podkreślił jednak, że stwierdzenie nieważności planu w tej części dotyczy jedynie nieruchomości skarżącej (zapis ten w dalszym ciągu obowiązuje dla wszystkich pozostałych terenów oznaczonych, jako Z – zieleń nieurządzona), bowiem tylko w stosunku do tej działki, z uwagi na fakt braku jej odrolnienia, Sąd uznał to za konieczne.

W wyroku II SA/Kr 743/16 Sąd stwierdził, że w zakresie, w jakim organ planistyczny określił przeznaczenie terenu, na którym położona jest działka skarżącej, pod „zielenią urządzoną” (ZP.2), plan ten narusza ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, bowiem ww. przeznaczenie nie stanowiło kontynuacji przeznaczenia tego terenu określonego w studium (UP), które ustaliło dla omawianego terenu, jako warunek i standard jego wykorzystania, intensyfikację istniejącej zabudowy usługowej, co w sposób oczywisty koliduje z jej przeznaczeniem przewidzianym w studium. Ponadto Sąd wskazał, że gmina w ramach władztwa planistycznego nie może w uchwale podejmować rozstrzygnięć, które zastrzeżone są dla zarządców dróg (w tym nie może zakazywać realizacji nowych zjazdów z dróg publicznych). W ocenie Sądu związanie zarządcy drogi treścią miejscowego planu co do obsługi komunikacyjnej określonych terenów, w tym zakazu lokalizacji zjazdów z drogi publicznej, skutkowałoby bezprzedmiotowością regulacji art. 29 ustawy o drogach publicznych i wydawanych na podstawie tych przepisów decyzji administracyjnych, a ponadto oznaczałaby przesunięcie ustawowych kompetencji w zakresie rozstrzygnięcia tej

kategorii spraw z zarządcy drogi na radę gminy jako organ właściwy do uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W wyroku II SA/Kr 1478/15 Sąd uznał, że zawarte w planie zapisy nakładające na podmiot ubiegający się o pozwolenie na rozbiórkę obiektów będących w gminnej ewidencji zabytków nowych obowiązków, w zakresie nieregulowanym przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane i ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. obowiązek sporządzenia dokumentacji stwierdzającej utratę wartości zabytkowych danego obiektu albo obowiązek budowy nowego obiektu budowlanego są zapisami wadliwymi, wykraczającymi poza materię, do uregulowania której ustawodawca upoważnił prawodawcę lokalnego. Ponadto w ocenie Sądu przekazanie kompetencji Wojewódzkiemu Urzędowi Ochrony Zabytków, czy to w zakresie wydawania wytycznych konserwatorskich, czy uprawnień do sprawowania nadzoru nad działalnością inwestycyjną, czy też do nadzoru nad dokonywaniem nowych nasadzeń, wykracza poza ramy uprawnień planistycznych rady gminy, co z kolei przesądza o bezprawności zapisów w tej części zaskarżonego planu.

W wyroku II SA/Kr 1436/15 Sąd wskazał, że skoro nieruchomości skarżącej, według wskazań Studium znajdowała się w przeważającej części w terenach o przeważającej funkcji mieszkaniowej niskiej intensywności o symbolu MN, a w pozostałej, niewielkiej części nieruchomości znajdowała się w terenach zieleni publicznej ZP (wschodnie obrzeże), to całe jej przeznaczenie na teren zieleni publicznej narusza studium.

3. Ochrona środowiska i ochrona przyrody.

Oplaty za korzystanie ze środowiska.

W wyroku II SA/Kr 296/15 Sąd wskazał, że upływ terminu, na jaki wydane zostało pozwolenie wodnoprawne powoduje, z mocy prawa, wyłącznie skutek materialnoprawny, polegający na wygaśnięciu stosunku administracyjno-prawnego uprawniającego podmiot korzystający ze środowiska do zgodnej z prawem eksploatacji urządzenia. Samo jednak wygaśnięcia uprawnienia wypływającego z uprzednio udzielonego pozwolenia wodnoprawnego nie wyczerpuje jeszcze hipotezy przepisu art. 292 ustawy „bez wymaganego pozwolenia”. Skoro cytowane sformułowanie znaczeniem swym obejmuje zarówno skutek materialnoprawny (wygaśnięcie uprawnienia), jak i procesowy (brak decyzji o pozwoleniu), to ziszczenie się jednego tylko elementu tej hipotezy jest jeszcze niewystarczające do nałożenia przez organ opłat podwyższonych.

Odpady.

W wyroku II SA/Kr 1615/15 Sąd wskazał między innymi, że skarżąca, będąc właścicielką działki, na której zalegają odpady, jest także ich posiadaczem w rozumieniu ustawy o odpadach, na którym ciąży obowiązek usunięcia odpadów. Jednym ze skutków domniemania prawnego wskazanego w art. 3 ust. 1 pkt 19 ustawy o odpadach jest bowiem przerzucenie ciężaru dowodu na osobę władającą powierzchnią ziemi, na której znajdują się odpady. Innymi słowy, to na skarżącej spoczywał ciężar obalenia domniemania odpowiedzialności ciężającej na właścicielu nieruchomości.

W wyroku II SA/Kr 635/15 Sąd uznał, że sam fakt przejścia na własność skarżącego, w wyniku licytacji komorniczej, lokalu mieszkalnego stanowiącego w rozumieniu przepisów odrębną nieruchomość, który to lokal nie został przez dotychczasowego właściciela opróżniony z rzeczy i osób, nie oznacza, że skarżący automatycznie stał się również posiadaczem rzeczy, które w lokalu tym się znajdowały i nadal się znajdują. Zebrany dotychczas materiał dowodowy wskazuje, że posiadaczem tym jest lokator i o ile z uzupełnionego materiału dowodowego nie

będą dały się wyciągnąć inne wnioski, nakaz usunięcia tych rzeczy, (będących odpadami), winien być skierowany właśnie do niego.

W wyroku II SA/Kr 748/16 Sąd przyjął, że dzierżawca, który w czasie trwającej od 1993 r. i nadal umowy, wyrażał zgodę na składowanie odpadów powstałych przy budowie kanalizacji oraz przywożonych przez inne podmioty prowadzące roboty budowlane, dokonywał ich rozplantowania na gruncie (zmieszania) również z podkładami pochodzącymi z pieczarkarni, jest posiadaczem odpadów zobowiązany do ich usunięcia.

Dopuszczenie organizacji społecznej do udziału w postępowaniu.

W wyrokach II SA/Kr 303/16, II SA/Kr 436/16 i II SA/Kr 333/16, dotyczących zezwolenia na usunięcie drzew opowiedziano się za szerokim rozumieniem pojęcia interesu publicznego, który ma przemawiać za dopuszczeniem organizacji społecznej do udziału w postępowaniu. Przykładowo w sprawie II SA/Kr 333/16 przyjęto, że z uwagi na rolę drzew w oczyszczaniu powietrza i kształtowaniu mikroklimatu oraz krajobrazu, a także opinie mieszkańców o zbyt licznych wycinkach drzew, wskazany jest udział niezależnej organizacji, jako społecznego strażnika prawidłowości postępowania. Zgłaszająca się organizacja społeczna posiada stosowną wiedzę i monitoruje sytuację i za dopuszczeniem jej do udziału w postępowaniu przemawia potrzeba zapewnienia społecznej kontroli nad wycinaniem drzew na terenie Krakowa.

W sprawie II SA/Kr 436/16, zdaniem Sądu oczywistym jest, że wycięcie drzew stanowi ingerencję w środowisko przyrodnicze, dopuszczenie więc do postępowania administracyjnego organizacji społecznej, której statutowe cele są zbieżne z przedmiotem niniejszego postępowania administracyjnego, a które zarazem wzbudziło zainteresowanie społeczności lokalnej, co tym samym uzasadniają kontrolę społeczną postępowania administracyjnego realizowaną przez udział w nim organizacji społecznej na prawach strony.

Również w sprawie II SA/Kr 303/16 Sąd uznał, że w rozpoznawanej sprawie, z uwagi na znaczną ilość usuwanych drzew i krzewów, za dopuszczeniem do

udziału w postępowaniu, przemawia potrzeba zapewnienia społecznej kontroli. Przytoczone dane wskazują na brak kompensacji ekologicznej, natomiast wysoki stopień zanieczyszczenia Krakowa, rola drzew w oczyszczaniu powietrza i kształtowaniu mikroklimatu oraz krajobrazu, czy też w zakresie ochrony zwierząt, należą do faktów powszechnie znanych.

Bardziej rygorystycznie traktowana była przez Sąd kwestia udziału organizacji w postępowaniach administracyjnych z zakresu ustalenia środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia.

W sprawie II SA/Kr 387/16 i w sprawie II SA/Kr 901/16 oddalono skargi na postanowienia odmawiające dopuszczenia organizacji społecznej do udziału w postępowaniach. Sąd rozważał relację pomiędzy art. 31 Kpa i art. 44 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i uznał, że stowarzyszenie nie wykazało zaistnienia przesłanki interesu społecznego.

Natomiast w wyroku sygn. II SA/Kr 809/16 Sąd uznał, że organizacja reprezentuje interes społeczny w sprawie, w której cała inwestycja ma być usytuowana na terenie Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego, będącego obszarem prawnie chronionym na podstawie rozporządzenia Wojewody Małopolskiego, a teren inwestycji stanowi fragment korytarza ekologicznego Wisły o znaczeniu międzynarodowym, jak również na terenie korytarza ekologicznego łączącego Obszar Natura 2000 z Doliną Wisły.

4. Ochrona zwierząt.

Sporo wyroków sądu dotyczy aktualnie kontroli uchwał rad gmin wydanych na podstawie art. 11a ustawy o ochronie zwierząt w przedmiocie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Pojawiły się orzeczenia opisujące obligatoryjne oraz niedopuszczalne treści uchwał. WSA w Krakowie jednolicie przyjmuje, że uchwały te stanowią akty prawa miejscowego, a

także, że brak jest podstawy do nakładania obowiązku ponoszenia kosztów związanych z realizacją celów programu na inne podmioty niż gminne.

W wyroku II SA/Kr 153/16 Sąd stwierdził, że konieczność oczekiwania przez zwierzę umieszczone w schronisku dla bezdomnych zwierząt na skierowanie do adopcji przez okres dwóch lat, jest sprzeczna wartościami ustawy o ochronie zwierząt. Czternastodniowa kwarantanna jest wystarczającym okresem do realizacji przez troskliwego właściciela poszukiwań zwierzęcia, które zaginęło. Z drugiej zaś strony okres ten daje możliwość przeprowadzenia stosownych badań i ewentualnych zabiegów weterynaryjnych.

W wyroku II SA/Kr 105/16 Sąd przyjął między innymi, że:

- w uchwale należy podać nazwę i adres schroniska, do którego zostaną przekazane zwierzęta, schroniska, w którym będzie realizowana obowiązkowa sterylizacja lub kastracja zwierząt, konkretne gospodarstwo rolne, w którym zapewnione będzie miejsce dla zwierząt gospodarskich, skonkretyzowany sposób zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, w tym lekarza weterynarii oraz podmiot dokonujący odławiania zwierząt bezdomnych.
- limitowanie ilości zabiegów sterylizacyjnych bezdomnych kotów i psów wielkością budżetu schroniska nie znajduje podstawy w obowiązującym prawie.
- nie jest prawidłowe posługiwanie się w kwestionowanej uchwale pojęciem „zwierząt odłowionych”, gdyż regulacje zawarte w ustawie o ochronie zwierząt dotyczą zwierząt bezdomnych, za które uważa się - zgodnie z treścią art 4 pkt. 16 ustawy o ochronie zwierząt, zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały.
- brak skierowania projektu do zaopiniowania przez organizację społeczną, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze gminy, czego wymaga art 11 a ust. 7 pkt 2 ustawy o ochronie zwierząt, stanowi naruszenie trybu jej stanowienia.

W wyroku II SA/Kr 221/16 Sąd podkreślił, że:

- uchwała ustanawiająca program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt powinna zawierać elementy wskazane jako obligatoryjne w art. 11a ust. 2 pkt 1-8 oraz art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt, ze skonkretyzowaniem ich treści, w tym określać sposób postępowania w określonych sytuacjach, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań, a także wysokość środków i sposób finansowania programu. Jak każdy akt prawa miejscowego uchwała taka nie może wykraczać poza ustawowo wyznaczoną prawodawcy lokalnemu kompetencję, w tym zwłaszcza ingerować w sferę praw i obowiązków obywateli lub innych podmiotów.
- przedmiot uchwały winien być ograniczony jedynie do zwierząt bezdomnych, a nie zwierząt, którym nie zapewniono właściwej pieczy i nadzoru.
- norma kompetencyjna z art. 11 ust. 3 odnosi się tylko do bezdomnych zwierząt, co uprawnia radę gminy do podjęcia uchwały wyłącznie w sprawie wyłapywania tej kategorii zwierząt i określenia dalszego z nimi postępowania.
- art. 11 ust. 5 nakłada obowiązek wskazania w uchwale zarówno wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację programu, jak i sposobu, czyli określonego trybu postępowania przy wydatkowaniu tych środków. Tylko powiązanie uchwalonej kwoty środków finansowych przeznaczonych na realizację programu z konkretnym sposobem ich wydatkowania pozwala przyjąć, że nie jest on fikcją i umożliwia faktycznie wykonanie poszczególnych zadań, które są liczne, zgodnie z przyjętymi w uchwale priorytetami;
- uchwała musi regulować konkretny sposób działania w zakresie ustalania miejsc, w których przebywają koty wolno żyjące, określenia listy społecznych opiekunów (karmicieli) oraz miejsc i częstotliwości dokarmiania tych zwierząt.

W wyroku II SA/Kr 398/16 Sąd zajął stanowisko przyznające legitymację do zaskarżenia uchwały fundacji, która w myśl statutu realizuje swoje cele m. in. przez podejmowanie działań mających na celu zapobieganie oraz zwalczanie bezdomności zwierząt. Nadto Sąd uznał, że:

- narusza prawo niewskazanie w programie: legalnego schroniska dla zwierząt, w którym gmina zapewni miejsce dla bezdomnych zwierząt, podmiotu zajmującego się odławianiem bezdomnych zwierząt, gospodarstwa rolnego zapewniającego miejsce dla zwierząt gospodarskich;

- ujęcie w programie postanowień dotyczących edukacji mieszkańców w zakresie ochrony zwierząt wykracza poza ustawowe upoważnienie;

5. Prawo wodne.

W sprawach z tego zakresu dominuje problematyka regulowana w art. 29 Prawa wodnego. Sprawy dotyczących budownictwa wodnego jest mniej.

Zagadnienia proceduralne.

Przykładowo błędy w prowadzeniu dowodów z przesłuchania świadków zostały wytknięte w sprawie II SA/Kr 64/16, błędy w prowadzeniu dowodu z opinii biegłego w sprawach II SA/Kr 953/16, II SA/Kr 654/16, II SA/Kr 112/16, gdzie wyjaśniono, czym powinna się charakteryzować opinia biegłego w omawianych sprawach. Na konieczność sporządzania opinii biegłych zwrócono uwagę w sprawach II SA/Kr 966/16, II SA/Kr 864/16, II SA/Kr 654/16, II SA/Kr 1523/15, II SA/Kr 814/16, przy czym w tej ostatniej sprawie wskazano nadto, że sam dowód z oględzin jest zazwyczaj niewystarczający dla stwierdzenia takiej zmiany, gdyż jest dokonywany jednorazowo, niekoniecznie w warunkach zapewniających właściwy ogląd spływu wód. Nieco inne stanowisko Sąd zajął w sprawie II SA/Kr 581/16, gdzie zwrócono uwagę na rzeczywiste potrzeby przeprowadzania tak kosztownego dowodu. Także w wyroku II SA/Kr 55/16 Sąd wskazał, że nie zawsze opinia biegłego jest koniecznym dowodem pozwalającym na ustalenie stanu faktycznego sprawy, ale w sprawach skomplikowanych lub takich, w których dla ustalenia prawidłowego stanu faktycznego niezbędna jest wiedza specjalna – taka opinia winna być sporządzona. Z kolei w wyroku II SA/Kr 1397/15 Sąd stwierdził, że nie jest rzeczą biegłego ani gromadzenie dowodów w sprawie, ani też czynienie ustaleń oraz dokonywanie ocen zagadnień materialnoprawnych w zastępstwie organów administracji publicznej.

Zagadnienia materialnoprawne.

W wyroku II SA/Kr 912/16 Sąd wskazał, że w przypadku nienależytego utrzymywania urządzenia wodnego, powodującego zmianę jego funkcji (dotyczy to

też sytuacji, gdy urządzenie wodne przestaje taką funkcję pełnić, bo zastało zlikwidowane) lub szkodliwe oddziaływanie na grunty, konieczna jest interwencja na podstawie przepisu art. 64 b Prawa wodnego. W takim przypadku nie jest to kompetencja wójta (burmistrza), o której stanowi art. 29 Prawa wodnego. Zasypanie rowu, będące w istocie jego likwidacją (rozbiórką urządzenia wodnego), wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Przepis art. 64a ust. 5 ustawy Prawo wodne pozwala zaś nałożyć w drodze decyzji obowiązek odkopania rowu zakopanego bez stosownego pozwolenia i ustalić warunki i termin wykonania tej czynności, a do wydania decyzji w tym przedmiocie właściwy jest organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, a więc starosta.

Pojęcie szkody na tle art. 29 ustawy Prawo wodne było przedmiotem rozważań w wyrokach :

- II SA/Kr 581/16, w którym wykluczono z tego pojęcia szkodę tzw. potencjalną;
- II SA/Kr 966/16, w którym wskazano, że celem przepisu nie jest ustalanie szkód „historycznych” tylko tego, czy występuje realna szkoda bądź ma miejsce realne zagrożenie nią w przyszłości.
- II SA/Kr 55/16, w którym Sąd wyraźnie zaznaczył, że czynności podejmowane celem zmiany stanu wody, które z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością spowodują takie szkody, także powinny być objęte regulacją art. 29 Prawa wodnego. Będą to jednak sytuacje wyjątkowe, ponieważ wówczas dodatkowo organy muszą wykazać istnienie bezpośredniego związku przyczynowego pomiędzy podjętymi czynnościami, a mającą w związku z tymi czynnościami powstać szkodą na gruntach sąsiednich.

W wyroku II SA/Kr 315/16 Sąd uznał, że pozwolenie wodnoprawne dotyczące budowy stawów rybnych nie może być wydane wcześniej, niż po uzyskaniu koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża. Brak koncesji przewidzianej przepisami odrębnymi, tj. ustawą Prawo geologiczne i górnicze, stanowi uzasadnioną podstawę do odmowy wydania pozwolenia wodnoprawnego. Złóża kopalin stanowią elementami środowiska, a koncesje regulowane Prawem geologicznym i górniczym są decyzjami określającymi dozwolony sposób (zakres) korzystania ze środowiska.

6. Nieruchomości.

Odszkodowania.

W wyroku II SA/Kr 969/16 Sąd przywołując treść art. 18 ust.1 specustawy drogowej podkreślił, że w interpretowanym przepisie chodzi nie o stan nieruchomości już wyłączonej ostateczną decyzją, ale raczej o nieruchomość „wyłączaną”. W związku z tym pod względem powierzchni, w realiach kontrolowanej sprawy, należy brać pod uwagę przy wycenie transakcję gruntami o wielkości zbliżonej do całej nieruchomości dotychczasowej, która w wyniku wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej ulega dopiero podziałowi. Podobnie orzekano w wyrokach II SA/Kr 982/16, II SA/Kr 828/16, II SA/Kr 587/16.

Z kolei w wyroku II SA 1006/16 Sąd wskazał, że istotą zmiany zapisów § 36 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego, która weszła w życie w dniu 26 sierpnia 2011 r., było odstępnie od (powszechnie stosowanego) szacowania nieruchomości przejmowanych pod drogi na podstawie danych z rynku nieruchomości drogowych i wprowadzenie zasady szacowania według danych z rynku nieruchomości właściwego dla nieruchomości przejmowanej. Obecnie to właśnie ust. 3 § 36 rozporządzenia ustala sposób szacowania i ustalania odszkodowania za nieruchomości przejmowane pod drogi. Przepis ten nie przewiduje w ogóle możliwości szacowania nieruchomości na podstawie danych dotyczących nieruchomości drogowych. Do takich danych natomiast odsyła ust. 4 § 36, który jednak dotyczy nieruchomości przeznaczonych na dzień wydania decyzji („wyłączeniowej”) pod drogi. Podobnie stanowisko zaprezentowano w wyrokach II SA/Kr 856/16, II SA/Kr 126/16.

W wyroku II SA/Kr 691/16 Sąd stwierdził, że brak prawidłowej charakterystyki indywidualnych cech nieruchomości wycenianej oraz nieruchomości podobnych do nieruchomości wycenianej, wytypowanych do wyceny i lakoniczny opis tych nieruchomości nie pozwala na zweryfikowanie poprawności dokonanego wyboru nieruchomości podobnych do nieruchomości wycenianej.

Podobnie argumentowano w wyrokach II SA/Kr 224/167, II SA 828/16, II SA/Kr 926/16, gdzie dodatkowo Sąd wskazał, że przyjęte przez rzeczoznawcę wysokości współczynników korygujących winny być uzasadnione w sposób umożliwiający zainteresowanej stronie, organowi i sądowi kontrolę ich poprawności.

W wyroku II SA/Kr 649/16, w ramach wykładni i stosowania art. 126 ustawy o gospodarce nieruchomościami, Sąd zwrócił uwagę, że istotą przesłanki „nagłej potrzeby zapobieżenia powstaniu znacznej szkody”, o jakiej mowa w analizowanym przepisie jest taka nieprzewidywalna sytuacja lub stan, które nakazują szybkie działanie w celu zapobieżenia powstaniu znacznej szkody, przy czym podstawą wydania decyzji powinny być także wiarygodne informacje świadczące o potrzebie niezwłocznego działania. Wskazana „nagłość” powinna pozostawać w związku z koniecznością przeciwdziałania zdarzeniom, które miałyby w przyszłości wpływ na powstanie znacznej szkody. Chodzi zatem o możliwość wystąpienia zdarzenia, które może zaistnieć bez wpływu człowieka, jak i w wyniku popełnionych przez niego zaniechań. Nie jest dopuszczalne wydanie decyzji zezwalającej na zajęcie nieruchomości na podstawie analizowanego przepisu w przypadku planowanych działań.

Zwrot wywłaszczonych nieruchomości.

W sprawie II SA/Kr 19/16, jako podstawę wznowienia postępowania skarżąca wskazała wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2015 r. sygn. akt SK 26/14, sentencja, którego została ogłoszona w dniu 24 lipca 2015 r. w Dz. U. Nr 1039. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 136 ust. 3 zdanie pierwsze ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 782) w zakresie, w jakim uzależnia przewidziane w nim żądanie byłego współwłaściciela wywłaszczonej nieruchomości lub jego spadkobierców od zgody pozostałych byłych współwłaścicieli nieruchomości lub ich spadkobierców, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Tut. Sąd w wyroku z 16 kwietnia 2012 r., sygn. akt II SA/Kr 1754/11, opierając się na utrwalonym w tym zakresie orzecznictwie sądowoadministracyjnym, podzielił stanowisko organów i uznał, że z wnioskiem o zwrot wywłaszczonej nieruchomości muszą wystąpić wszyscy uprawnieni tzn. wszyscy współwłaściciele lub ich

spadkobiercy, natomiast brak takiego wniosku uniemożliwia wydanie decyzji o zwrocie nieruchomości. W tym stanie rzeczy Sąd przyjął, że nie ulega wątpliwości, iż wyrok oddalający skargę na decyzję w przedmiocie odmowy zwrotu nieruchomości wydany został z uwzględnieniem niekonstytucyjnej regulacji.

Natomiast w wyroku II SA/Kr 462/16 Sąd stwierdził, że realizacja osiedla mieszkaniowego na terenie wywłaszczonym (w 1951 r.) na cel „budownictwa” stanowi realizację celu wywłaszczenia. Nie mogły organy doszukiwać się jeszcze bardziej precyzyjnych (wręcz detalicznych) celów niż te, które wynikały z wydawanych aktów administracyjnych. W sprawie zaś organy winny uwzględnić także treść wydanego (w 1977 r.) już po wybudowaniu osiedla postanowienia, w którym – w trybie sprostowania - wyraźnie doprecyzowano cel wywłaszczenia, jako budowa osiedla mieszkaniowego. Sąd podzielił także w całości wyjaśnienia organów, które wskazywały na okoliczności wywłaszczania nieruchomości w latach 50-tych ubiegłego wieku i sposobu określania celów wywłaszczania nieruchomości. Wskazał, że nie można dzisiejszego stanu prawnego obowiązującego w zakresie wywłaszczania nieruchomości i obowiązku precyzyjnego określania celu wywłaszczania przenosić na regulacje prawne z lat 40-tych i 50-tych XX wieku.

Gospodarka mieniem komunalnym

W wyroku II SA/Kr 446/16 przedmiotem kontroli sądu była decyzja w przedmiocie odmowy stwierdzenia nabycia z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r. przez Przedsiębiorstwo Państwowe Polskie Koleje w Warszawie, które później zostało przekształcone w Polskie Koleje Państwowe S.A., prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej stanowiącej własność gminną. Podzielając stanowisko organów, zgodnie z którym dla stwierdzenia istnienia prawa zarządu nie jest wystarczające powołanie się na decyzję o naliczeniu opłat z tytułu zarządu nieruchomością, Sąd argumentował, że skoro decyzja o wymierzeniu opłaty za zarząd nieruchomością w żaden sposób nie powołuje się ani nie nawiązuje do jakiegokolwiek innej decyzji o ustanowieniu prawa zarządu, to nie może stanowić podstawy do stwierdzenia istnienia prawa zarządu. Jednocześnie Sąd nie podzielił wyrażonego w skardze poglądu, że tytuł prawny do spornej nieruchomości przysługiwał przedsiębiorstwu PKP na podstawie rozporządzenia Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” czy też wynikał z art. 16 ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe”. Wyjaśnił, że akty regulujące status prawny przedsiębiorstwa państwowego PKP oraz akty ustawowe i wykonawcze, na podstawie których przeprowadzono nacjonalizację kolei, mają charakter ogólnych aktów normatywnych i nie regulowały stanu prawnego konkretnej nieruchomości, mogły jedynie stanowić podstawę do podejmowania aktów indywidualnych dotyczących poszczególnych składników mienia ogólnonarodowego. Sąd akcentował, że prawa zarządu nie można domniemywać.

W wyroku II SA/Kr 821/16 sąd wskazał, że w postępowaniu nadzwyczajnym, prowadzonym w sprawie stwierdzenia nieważności ostatecznej decyzji administracyjnej, organ ma obowiązek przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, którego przedmiotem jest ustalenie, czy stan faktyczny przyjęty przy wydaniu decyzji będącej przedmiotem postępowania „nieważnościowego” odpowiada prawdzie w świetle istniejącego w sprawie materiału dowodowego, jednak nie oznacza to, że w postępowaniu nieważnościowym nie ma proceduralnej możliwości uzupełnienia materiału dowodowego sprawy, jeżeli nie odpowiada on zakresowi, który powinien zgromadzić organ wydający decyzję. W sprawie będącej przedmiotem rozpoznania właśnie poczynienie dodatkowych (uzupełniających) ustaleń było konieczne do oceny stopnia naruszenia prawa przez wydanie decyzji. Nadto Sąd zaprezentował pogląd, że decyzja, z którą związane jest nabycie prawa własności nieruchomości, wywołuje nieodwracalne skutki prawne w rozumieniu art. 156 § 2 Kpa, jeżeli następnie to prawo własności jest przedmiotem obrotu prawnego w warunkach pozwalających na zastosowanie przepisów o rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych.

W sprawie II SA/Kr 773/16 inicjowanym skargą dopuszczoną w toku postępowania administracyjnego do udziału fundacji, Sąd stwierdził, że postanowienie organu pierwszej instancji o dopuszczeniu do udziału w sprawie było całkowicie bezzasadne. Sąd przyjął, że dopuszczenie organizacji społecznej do udziału w postępowaniu administracyjnym daje prawa procesowe wyłączanie w postępowaniu administracyjnym, natomiast Sąd administracyjny nie jest tym postanowieniem związany.

Podział nieruchomości.

W wyroku II SA/Kr 773/16 Sąd zajmował się kwestią rozumienia zapewnienia dostępu do drogi publicznej w przypadku podziału nieruchomości stosownie do treści art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2015 r. poz. 1774). Sąd uznał, że naruszeniem tego przepisu jest wydanie decyzji zawierającej warunek, że przy przenoszeniu własności dla wydzielonych działek zostanie zapewniony dostęp do drogi publicznej. Taki warunek nie wynika bowiem z treści powołanego przepisu. Ponadto Sąd stwierdził, że droga wewnętrzna, urządzona na działkach stanowiących własność gminy ma charakter drogi ogólnodostępnej, a to powoduje, iż można uznać, że podlegająca podziałowi działka jak i też działki powstałe w wyniku tego podziału faktycznie posiadają pośredni dostęp poprzez drogę wewnętrzną do drogi publicznej. Podniósł, że droga wewnętrzna, urządzona za środki i w interesie obywateli gminy, przeznaczona w miejscowym planie pod drogę publiczną, oraz do korzystania przez nieograniczony krąg użytkowników, spełnia w chwili obecnej funkcje tej drogi, nawet jeśli takiego jej prawnego charakteru nie określiła dotąd uchwała Rady Gminy. Sąd sformułował tezę, zgodnie z którą, w świetle art. 93 ust. 3 u.g.n., za dostęp do drogi publicznej uznać można także dostęp przez drogę własności gminy i pozostającej w jej zarządzie, wprowadzie o statusie prawnym drogi wewnętrznej, ale faktycznie ogólnodostępnej, zwłaszcza, jeśli w miejscowym planie jest przeznaczona pod drogę publiczną.

Kwestią zapewnienia dostępu do drogi publicznej została podjęta też wyroku II SA/Kr 873/16. Przedmiotem kontroli była tu decyzja o stwierdzeniu nieważności decyzji zatwierdzającej podział nieruchomości z uwagi na brak dostępu projektowanej działki do drogi publicznej. Sąd oddalając skargę wskazał, że dostęp do drogi wewnętrznej nie oznacza dostępu do drogi publicznej, a zatem sam w sobie nie pozwala na uznanie przesłanki, o której mowa w art. 93 ust. 3 u.g.n. in principio. Dostęp do drogi publicznej może być zapewniony przez drogę wewnętrzną będącą własnością osób fizycznych, ale pod warunkiem ustanowienia na niej służebności. Sąd zwrócił przy tym uwagę, że przepisy prawa wymagają nie tylko zbadania, czy projektowana działka posiada dostęp do drogi publicznej, ale również obligują do

przedstawienia sposobu tego dostępu w projekcie podziału (§ 3 ust. 2 pkt 6 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu i trybu dokonywania podziałów nieruchomości (Dz. U. Nr 268, poz. 2663).

W wyroku II SA/Kr 152/16 Sąd uznał, że toczące się postępowanie o zwrot nieruchomości, co do której prowadzone jest postępowanie w sprawie zatwierdzenia podziału nieruchomości, nie stanowi podstawy do zawieszenia postępowania na mocy art. 97 § 1 pkt 4 Kpa Sąd argumentował, że przedmiot tych postępowań jest całkowicie odmienny. Prejudycjalność nie wynika także z art. 96 ust. 1b u.g.n. Z treści przepisu wynika, że w przypadku wydzielenia nieruchomości, której własność lub użytkowanie wieczyste zostały nabyte z mocy prawa, albo w przypadku wydzielenia części nieruchomości na potrzeby zwrotu wywłaszczonej nieruchomości nie wydaje się decyzji, o której mowa w ust. 1 (czyli nie wydaje jej wójt, burmistrz albo prezydenta miasta). Ostateczna decyzja o nabyciu własności lub użytkowania wieczystego albo ostateczna decyzja o zwrocie wywłaszczonej nieruchomości zatwierdza podział. Jest to przepis o charakterze szczególnym i nie podlega w związku z tym wykładni rozszerzającej. Należy bowiem interpretować go w ten sposób, że w sytuacji wydania ostatecznej decyzji o zwrocie nieruchomości wyłączone jest z kompetencji wójta, burmistrza albo prezydenta miasta wydanie osobnej decyzji zatwierdzającej podział nieruchomości. Oznacza to zatem, że decyzja zatwierdzająca podział nieruchomości, co do której toczy się postępowanie o zwrot, może być wydana ale tylko do czasu wydania decyzji o zwrocie. Decyzja zatwierdzająca podział nie rozstrzyga bowiem o prawie własności nieruchomości, w przeciwieństwie do decyzji o zwrocie wywłaszczonej nieruchomości. Sąd wskazał jednocześnie, że przymiot strony postępowania o podział nieruchomości przysługuje także osobie ubiegającej się o zwrot wywłaszczonej nieruchomości.

Przekształcenie prawa wieczystego użytkowania

Analiza orzeczeń wydanych w zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wskazuje, że składy orzekające (przykładowo w sprawach do sygn. II SA/Kr 539/16, II SA/Kr 920/16, II SA/Kr 538/16, II SA/Kr 546/16, II SA/Kr 349/16, II SA/Kr 392/16, II SA/Kr 377/16, II SA/Kr 182/16) stosują

wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 r., sygn. akt K 29/13 (Dz. U. z 2015 r. poz. 373), zgodnie z którym art. 1 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości w wersji nadanej ustawą z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. nr 187, poz. 1110) w zakresie, w jakim przyznaje uprawnienie do przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności osobom prawnym, które nie miały tego uprawnienia do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. nr 187, poz. 1110), jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Natomiast przedmiotem rozważań Sądu w wyroku II SA/Kr 295/16 była legitymacja do występowania w postępowaniu dotyczącym przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Sąd przychylił się do stanowiska organów, że stronami tego postępowania mogli być wyłącznie użytkownik wieczysty działki objętej wnioskiem o przekształcenie oraz właściciel tej działki. Sąd nie przychylił się do stanowiska skarżącej, która status strony wywodziła z racji prowadzenia odrębnego postępowania w sprawie o zwrot wywłaszczonej nieruchomości. W ocenie Sądu, sam fakt prowadzenia postępowania w przedmiocie zwrotu wywłaszczonej nieruchomości nie stanowi o posiadaniu przymiotu strony w innym postępowaniu. Stroną jest się wówczas, gdy dane rozstrzygnięcie administracyjne (decyzja administracyjna) kreuje, tworzy, znosi zmienia, itd. stosunek prawa materialnego, z którego wynikają prawa lub obowiązki innych podmiotów. Skoro użytkowanie wieczyste zostało ustanowione na rzecz gminnej spółdzielni, to już ta okoliczność z mocy art. 229 ustawy z dnia 7 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wyłączała możliwość zwrotu działki nr 108/6. Tym samym formalne prowadzenie po tej dacie postępowania w sprawie zwrotu nieruchomości już uprzednio oddanej w użytkowanie wieczyste nie spowodowało przyznania skarżącej przymiotu strony w innym postępowaniu dotyczącym przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

7. Dostęp do informacji publicznej

Decyzje o odmowie udostępnienia informacji

W ramach spraw o symbolu 648 w 2016 r. rozpoznano 20 spraw z repertorium SA, w których udzielono informacji publicznej lub odmówiono udostępnienia informacji publicznej.

Wśród tych spraw w 13 skarg dotyczyło decyzji odmownych uzasadnianych tym, że przedmiotem żądania jest informacją przetworzoną, a wnioskodawca nie wykazał wskazanych w ustawie przesłanek, a więc, że uzyskanie takiej informacji jest szczególnie istotne dla interesu publicznego.

Problematyczna okazała się m. in. kwestia zakwalifikowania danej informacji, jako informacji objętej tajemnicą przedsiębiorstwa. Szczególnie wyraźnie problem ten ujawnił się w sprawach, w których podmiotem zobowiązanym był Dyrektor Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie, a żądanie dotyczyło treści dokumentów i danych z ofert złożonych w postępowaniu w sprawie zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w trybie konkursu ofert uregulowanych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W sprawach II SA/Kr 636/16 i II SA/Kr 637/16 WSA w Krakowie wskazał, że „obowiązująca regulacja prawna zawarta w treści art. 135 ust. 1 i 2 pkt 2 u.ś.o.z., normująca zasadę jawności ofert złożonych w postępowaniu o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej jednocześnie określiła jej zakres. Trzeba jednak zauważyć, że poszerzenie zakresu jawności ofert w stosunku do zakresu ograniczeń wskazanych w przepisach art. 5 ust. 1 i 2 u.d.i.p., a w szczególności uznanie, że w tej materii ochrona danych osobowych zasadniczo nie stanowi przeszkody dla ich ujawnienia, nie oznacza jednak bezwzględnego obowiązku ujawniania wszystkich informacji w nich zawartych - wskazując na jej ograniczenie ze względu na ww. tajemnicę przedsiębiorcy. Należy uznać, że tajemnicę przedsiębiorcy stanowią informacje znane jedynie określonej grupie podmiotów związanych z przedsiębiorcą, które stanowią informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne i handlowe, wobec których przedsiębiorca podjął wystarczające środki ochrony w celu zachowania jej poufności. Z tajemnicą

przedsiębiorcy mamy zatem do czynienia tylko w sytuacji gdy w odniesieniu do ww. istotnych informacji związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa dołączył element formalny tj. gdy przedsiębiorca podjął działania zmierzające do zachowania ich w poufności.

W sprawie II SA/Kr 630/16 WSA w Krakowie wskazał, że należy uznać, że (wymienione) dane dotyczące sprzętu nie są ogólnie znane poza określonym kręgiem właścicieli i pracowników. Nie budzi wątpliwości, że kryterium tajemnicy spełniają również: polisa ubezpieczeniowa i promesa zawarcia umowy OC, z których można wnioskować o sytuacji finansowej i ekonomicznej przedsiębiorstwa. Odnosząc się natomiast do ogólnego zarzutu kwestionującego ograniczenie jawności w odniesieniu do tych informacji, które stanowią tajemnicę przedsiębiorcy trzeba się zgodzić, że prawidłowe określenie zakresu udostępnienia informacji publicznej stanowi zawsze wynik wyważenia współistniejących i gwarantowanych ustawami uprawnień tj.: prawa dostępu do informacji publicznej i prawa do ochrony tajemnicy przedsiębiorcy. W ocenie Sądu organ uczynił zadość zasadzie jawności ofert oraz zasadzie ochrony tajemnicy przedsiębiorcy. Nie poprzestał na odniesieniu się do stanowiska oferentów zainteresowanych zachowaniem informacji w poufności, ale dokonał własnych, wnikliwych i prawidłowych ocen poszczególnych informacji zawartych w kwestionariusz złożonych ofert w aspekcie ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa, które następnie uzasadnił”.

W sprawie II SA/Kr 476/16 Sąd wskazał, że realizacja działalności leczniczej przy pomocy podwykonawców polegać musi na zleceniu badań i kierowaniu pacjentów do placówki będącej podwykonawcą. W tym znaczeniu sam oferent ujawniać musi nazwy placówek będących podwykonawcami, a oczywiste jest, że do nieokreślonej grupy pacjentów nie kieruje zastrzeżenia zachowania tej informacji w poufności. Podmioty lecznicze zaś, w tym podwykonawcy, działalność leczniczą prowadzą jawnie i podlegają rygorom ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Poszukiwanie zasadności ochrony informacji o podmiotach będących podwykonawcami także ze względu na wartość tej informacji, po zakończeniu postępowania konkursowego i zawarciu umowy z NFZ musi zakończyć się niepowodzeniem. Zdaniem Sądu nie ma żadnych przeszkód, aby informacja w zakresie wykazu wskazanych w ofercie podwykonawców została

udostępniona. Natomiast umowy zawarte przez oferenta z podwykonawcami, szczegółowe dane dotyczące parametrów sprzętu są informacjami charakteryzującymi gospodarczą pozycję podmiotu.

W sprawie II SA/Kr 1577/15 WSA wskazał, że informację można uznać za chronioną na podstawie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji tylko wówczas, jeśli jest ona poufna. Pozostałe przesłanki w postaci braku ujawnienia informacji i podjęcia działań zabezpieczających są jedynie konsekwencją przesłanki poufności. W rezultacie, interpretując art. 11 ust. 4 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, podkreślenia wymaga, że tajemnicę przedsiębiorstwa stanowi poufna informacja posiadająca wartość gospodarczą, a w szczególności informacja techniczna, technologiczna lub organizacyjna. Co do pojęcia informacji posiadającej wartość gospodarczą w rozumieniu art. 11 ust. 4 ww. ustawy, w doktrynie i orzecznictwie obowiązuje jego liberalna wykładnia, zgodnie z którą za całkowicie wystarczające w tej mierze należy uznać istnienie nawet nieznacznej lub jedynie potencjalnej wartości ekonomicznej informacji, której wykorzystanie przez innego przedsiębiorcę mogłoby zaoszczędzić mu wydatków lub zwiększyć jego zyski w relacjach z innymi uczestnikami obrotu.

W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 638/16 Sąd wyraził pogląd, że będące przedmiotem złożonego wniosku o dostęp do informacji publicznej pisma rodziców adresowane do Dyrekcji Zespołu Szkół, czy też do organu prowadzącego szkołę, mają charakter sprawy indywidualnej, związanej z relacjami między uczniami klasy (i ich rodzicami) a nauczycielem. Pisma takie są dokumentami prywatnymi, które nie podlegają udostępnieniu na podstawie omawianej ustawy. Są prywatną korespondencją, służącą załatwianiu sprawy indywidualnej, dotyczącej ucznia danej szkoły. W sprawie tej Sąd stwierdził nieważność decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej.

W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 1573/15 Sąd stwierdził, że „nie ma podstaw do odmowy udzielenia informacji publicznej o pochodzących ze środków publicznych m.in. dodatkach motywacyjnych przyznanych poszczególnym nauczycielom. Bez znaczenia przy tym pozostaje, że udostępnienie takiej informacji będzie umożliwiało identyfikację tożsamości nauczycieli, gdyż prywatność tych

osób, na podstawie art. 5 ust. 2 u.d.i.p., nie stanowi przesłanki pozwalającej na odmowę udostępnienia informacji publicznej. O ile do osób pełniących funkcje publiczne zalicza się nauczycieli, o tyle osobami takimi nie są osoby pełniące funkcje usługowe w szkole takie jak: sekretarka, kucharka i kierownik administracyjny szkoły, odpowiadający za pracę personelu obsługowego i administracyjnego. W przypadku tych osób dostęp do informacji publicznej może zatem zostać ograniczony z uwagi na ochronę ich prywatności”.

W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 562/16 Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie odmówił udzielenia informacji publicznej dotyczącej przestania wszystkich wyroków wraz z uzasadnieniami wydanych w roku 2015 w sprawach rejestrowanych w repertorium C pod symbolem 056 i 056s. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie oddalił skargę na decyzję Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie utrzymującą w mocy ww. decyzję. Wedle sądu żądana przez skarżącego informacja jest informacją przetworzoną, a świadczy o tym nie tylko ilość orzeczeń wraz z uzasadnieniami, ale zwłaszcza fakt, że z doświadczenia zawodowego Sądowi jest wiadome, iż uzasadnienia zapadłych wyroków liczą częstokroć od kilkunastu do kilkudziesięciu i więcej stron, co niewątpliwie przekładałoby się na ogromny nakład pracy i środków finansowych organu w zrealizowaniu żądania skarżącego.

Natomiast w sprawie o sygn. akt II SA/Kr 110/16 Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie odmówił udostępnienia informacji publicznej w zakresie danych personalnych oskarżonych w sprawie o sygn. akt III K 216/08 toczącej się przed Sądem Okręgowym w Krakowie. W ocenie WSA w Krakowie nie znajduje tu zastosowania ograniczenie prawa do informacji publicznej przewidziane w art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Bezsporne jest, że strona domagała się ujawnienia danych osobowych oskarżonych, którzy pełnią funkcje publiczne. Z akt sprawy wynika także, że zarzuty im postawione mają związek właśnie z pełnieniem tych funkcji. W tym stanie rzeczy stanowisko organów w zakresie, w jakim stwierdziły, że nawet jeżeli wniosek dotyczy osób pełniących funkcje publiczne, to prawo do ochrony prywatności tych osób przesądza o niedopuszczalności udostępnienia ich danych osobowych, uznać należało za całkowicie błędne. Niemniej jednak, pomimo błędnego uzasadnienia, decyzja

organu II instancji odpowiada prawu z innych przyczyn i z tego powodu nie podlega eliminacji z obrotu prawnego. Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela bowiem pogląd wyrażony w wyroku NSA z dnia 20 listopada 2003 r. (sygn. akt II SAB 372/03), iż za niezasadne należy uznać żądanie udzielenia informacji, którą zainteresowany posiada. Takie żądanie nie zmierza bowiem do uzyskania informacji publicznej, lecz ewentualnie potwierdzenia wiadomości znanych już wnioskującemu, a tym samym wykracza poza przedmiot i cele ochrony przewidzianej ustawą o dostępie do informacji publicznej.

W sprawie II SA/Kr 1267/15, Sąd stwierdził nieważność zarządzenia burmistrza w części dotyczącej wprowadzenia stawek za udostępnienie informacji publicznej. Wedle Sądu ustalenie stawek za udzielenie informacji publicznej nie odnosi się tylko do organizacji pracy urzędu i urzędników, lecz jest regulacją mającą charakter generalny i zewnętrzny. Zapisy te ingerują w uprawnienia podmiotów zwracających się o udzielenie informacji publicznej i określają ich obowiązki. Ani zaś ustawa o samorządzie gminnym, ani ustawa o dostępie do informacji publicznej nie przewidują kompetencji wójta (burmistrza) do regulowania tej kwestii. Burmistrz, nie dysponując taką kompetencją, w akcie kierownictwa wewnętrznego zawarł regulację mającą charakter co do istoty generalny, abstrakcyjny, swym charakterem i przedmiotem odpowiadającą przepisowi prawa powszechnie obowiązującego. Z tego powodu aktu tego, w części dotyczącej wprowadzenia stawek za udostępnienie informacji publicznej, nie może dotyczyć negatywna przesłanka z art. 94 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W tej części Zarządzenie jest w istocie aktem prawa miejscowego, podjętym bez podstawy prawnej i z tego powodu podlegającym stwierdzeniu nieważności”.

Bezczynność podmiotów zobowiązanych.

Odmiennie, niż w sprawach o innym przedmiocie, w sprawach z zakresu dostępu do informacji publicznej zdecydowanie przeważająca liczba rozpoznawanych spraw – to sprawy inicjowane skargami na bezczynność podmiotów zobowiązanych. Odnotować też należy, że w znacznej liczbie spraw wszczętych skargami na bezczynność, sąd stwierdzając bezczynność, jednocześnie umarzał postępowanie w zakresie zobowiązania organu do

załatwienia wniosku z tego powodu, że wnioski te były załatwiane bezpośrednio po wniesieniu skargi (np. II SAB/Kr 121/16; 126/16; 124/16; 88/16; 85/16; 83/16; 48/16; 59/16; 38/16; 231/15). Najczęściej sytuacja taka miała miejsce wówczas, kiedy wniesienia skargi do sądu wnioskodawca nie poprzedzał żadnym monitem kierowanym do podmiotu zobowiązanego. W tych sprawach Sąd nie stwierdzał rażącego naruszenia prawa.

W sprawach II SAB/Kr 19/16; II SAB/Kr 95/16; II SAB/Kr 226/15, II SAB/Kr 147/15 Sąd oddalił skargi wskazując, że skarżący nie wykazali, aby wnioski o udzielenie informacji publicznej rzeczywiście zostały złożone. W sprawach tych skarżący twierdzili, że wnioski złożyli pocztą internetową, a organy, że przesyłki elektroniczne nie zostały odebrane (nie dotarły). WSA wyraził pogląd, że w takich sytuacjach ciężar wykazania, że wnioski zostały rzeczywiście złożone, spoczywa na skarżących.

W sprawach II SAB/Kr 101/16; II SAB/Kr 94/16; II SAB/Kr 78/16 postępowania sądowe wszczęto skargami na bezczynność Prezesów Sądów, do których kierowano wnioski o udostępnienie kserokopii dokumentu z akt sądowych. WSA w Krakowie w sprawach tych przyjął, że prawnie uzasadnioną przeszkodą w udostępnieniu informacji jest nieuiszczenie opłaty kancelaryjnej, o którą wnioskodawcy byli wzywani na podstawie odrębnych przepisów, mających zastosowanie w związku z art. 1 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

W sprawach II SAB/Kr 27/16; II SAB/Kr 62/16; II SAB/Kr 125/16; II SAB/Kr 99/16; II SAB/Kr 80/16 skargi oddalono po ustaleniu, że żądana informacja była udostępniona przed wniesieniem skarg lub po ustaleniu, że żądana informacja nie istnieje, lub dostęp do niej regulowany jest przepisami odrębnymi.

Za podmioty zobowiązane do udostępniania informacji publicznej, oprócz klasycznych organów administracji publicznej, WSA w Krakowie uznał:

- szpital uniwersytecki, zakład opieki zdrowotnej (II SAB/Kr 126/16; II SAB/Kr 19/16);
- Zarząd Cechów Rzemiosł Różnych (II SAB/Kr 112/16);
- klub sportowy (II SAB/Kr 111/16);
- dyrektora szkoły publicznej (II SAB/Kr 108/16; II SAB/Kr 97/16; II SAB 96/16; II SAB/Kr 88/16; II SAB/Kr 81/16);

- Okręgową Radę Adwokacką (II SAB/Kr 95/16; II SAB/Kr 107/16; II SAB/Kr 147/16);
- Małopolską Izbę Rolniczą (II SAB/Kr 84/16; II SAB/Kr 85/16);
- Prezesa Sądu (II SAB/Kr 83/1; II SAB/Kr 12/16);
- Dyrektora Okręgowej Służby Więziennej (II SAB/Kr 82/16);
- zakłady komunalne (II SAB/Kr 225/15; II SAB/Kr 86/16; II SAB/Kr 39/16; II SAB/Kr 226/15; II SAB/Kr 233/15);
- Zarząd Związku Łowieckiego (II SA/Kr 72/16; II SAB/Kr 71/16);
- Stowarzyszenie Opieki nad Zwierzętami (II SAB/Kr 50/16).

Za informację publiczną WSA w Krakowie uznał m.in.:

- umowy o obsługę prawną zawierane przez organy samorządu terytorialnego z radcami prawnymi lub adwokatami (II SAB/Kr 128/16; II SAB/Kr 123/16; II SAB/Kr 52/16; II SAB/Kr 48/16, II SAB/Kr 53/16, II SAB/Kr 56/16; II SAB/Kr 55/16; II SAB/Kr 54/16; II SAB/Kr 59/16);
- dane o wysokości wynagrodzenia dyrektora szkoły gminnej (II SAB/Kr 87/16);
- sprawozdania finansowe (II SAB/Kr 84/16);
- decyzję dyrektora szkoły o odmowie udzielenia pozwolenia na indywidualny tok nauczania ucznia (II SAB/Kr 88/16);
- regulamin organizacyjny i instrukcję kancelaryjną (II SAB/Kr 85/16);
- decyzje administracyjne (II SAB/Kr 64/16, II SAB/Kr 86/16, II SAB/Kr 63/16; II SAB/Kr 62/16; II SAB/Kr 36/16);
- odpowiedzi udzielane na skargi składane przez osadzonych w zakładzie karnym (II SAB/Kr 82/16);
- dane dotyczące finansów przedsiębiorstwa komunalnego (II SAB/Kr 225/15);
- dane dotyczące kalkulacji kosztów szkolenia w Związku Łowieckim (II SAB/Kr 72/16);
- dane o finansach Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami (II SAB/Kr 50/16);
- faktury i rachunki (II SAB/Kr 39/16; II SAB/Kr 103/16);
- dane o pełniących funkcje publiczne pracownikach takie jak dane osobowe, wykształcenie, wynagrodzenie, nagrody (II SAB/Kr 30/16; II SAB/Kr 10/16, II SAB/Kr 29/16);
- umowy zawierane przez organy samorządu oraz sposób ich wykonania i finansowania (II SAB/Kr 17/16; II SAB/Kr 18/16);

- rozstrzygnięcia burmistrza dot. uwag zgłoszonych do projektu planu zagospodarowania przestrzennego (II SAB/Kr 201/15; II SAB/Kr 121/16; II SAB/Kr 122/16);
- wyniki kontroli, wystąpień, stanowisk (II SAB/Kr 126/16);
- umowy zawierane przez klub sportowy z trenerami (II SAB/Kr 111/16);
- zawiadomienia o znalezieniu zabytku (II SAB/Kr 124/16);
- notatka służbowa ze spotkania dyrektora szkoły publicznej z rodzicami dzieci z określonej klasy (II SAB/Kr 108/16);
- zgłoszenie zamiaru wykonania robót budowlanych (II SAB/Kr 105/16).

Wśród rozpoznawanych w 2016 r. r. skarg na bezczynność w udostępnieniu informacji publicznej, odnotowano (podobnie jak w roku ubiegłym), stosunkowo liczną grupę spraw, w których organem zobowiązanym był Burmistrz Miasta Rabka – Zdrój, a wnioskodawcami Konrad W. lub Zofia N. (II SAB/Kr: 128/16; II SAB/Kr 123/16; II SAB/Kr 121/16; II SAB/Kr 122/16; II SAB/Kr 52/16; II SAB/Kr 53/16; II SAB/Kr 55/16; II SAB/Kr 54/16; II SAB/Kr 56/16; II SAB/Kr 201/15; II SAB/Kr 223/15). W sprawach tych Sąd stwierdzał bezczynność organu z rażącym naruszeniem prawa.

Wśród ww. spraw znalazło się kilka takich, w których uprzednio Burmistrz Rabki Zdroju wydał decyzję o odmowie udostępnienia informacji, a decyzja ta następnie była zaskarżona odwołaniem. Samorządowe Kolegium Odwoławcze uchylało skarżoną decyzję i umarzało postępowanie administracyjne w I instancji wskazując, że umorzenie dotyczy tylko tego zakresu postępowania, które zakończyło się decyzją. WSA w Krakowie, rozpoznając (wniesione po decyzji SKO) skargi na bezczynność, uznawał, że opisane decyzje SKO nie stanowią przeszkody do merytorycznego rozpatrzenia i uwzględnienia skarg. Odmienny pogląd Naczelnego Sądu Administracyjnego stał się przyczyną uchylecia wyroków WSA w Krakowie i oddalenia skarg (II SAB/Kr 215/15; II SAB/Kr 201/15; II SAB/Kr 53/16).

8. Bezczynność i przewlekłość postępowania.

W wyrokach II SAB/Kr 161/16, II SAB/Kr 75/16, II SAB/Kr 67/16 Sądy jednolicie uznały za bezczynność praktykę organów nadzoru budowlanego, które po

uzyskaniu zawiadomienia od osoby fizycznej o nieprawidłowościach, nie traktowały tego jako powód do wszczęcia postępowania jurysdykcyjnego, tylko skargowego. Zapatrywanie, że sprawy w ramach nadzoru mogą być wszczynane tylko z urzędu, zostało w powyższych wyrokach poddane krytyce.

W wyrokach II SAB/Kr 221/15 i II SAB/Kr 195/15 wskazano, że oczekiwanie na akta nie usprawiedliwia beczynności organu, z tym że w tej drugiej sprawie z kolei przyjęto, iż oczekiwanie na „własne” akta nie daje podstaw do stwierdzenia rażącej beczynności, gdyż w pewnym stopniu jest to niezależne od organu.

Natomiast w wyroku II SAB/Kr 212/15 drugim powodem oddalenia skargi był właśnie brak akt „własnych” odesłanych do postępowania przed NSA.

W wyroku II SA/Kr 475/16 Sąd wypowiedział się w kwestii beczynności, o jakiej mowa w art. 6 § 1 a ustawy dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym wyjaśniając, że wierzyciel pozostaje w beczynności nie tylko wówczas, kiedy nie podejmuje działań zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wobec zobowiązanego, ale także wtedy gdy działania takie wprowadzie podejmuje, ale są one nieadekwatne do zaistniałej sytuacji faktycznej i prawnej, mają charakter pozorny, są niezrozumiałe, czy też obiektywnie nieskuteczne. Będzie to miało miejsce właśnie wtedy, gdy zachowanie dłużnika nacechowane jest wyjątkowo złą wolą, gdy dłużnik podejmuje czynności (także pozaprawne) zmierzające do uniemożliwienia prowadzonej egzekucji za wszelką cenę, a podejmowane przez wierzyciela działania tych okoliczności nie uwzględniają.

W wyroku II SAB/Kr 106/16 Sąd odrębnym wyrzeczeniem orzekł o beczynności oraz odrębnie oddalił skargę w przedmiocie przewlekłego prowadzenia postępowania, stosując się do wiążącej w tej sprawie oceny prawnej wyrażonej przez NSA wyrokiem z dnia 15 marca 2016 r. II OSK 1412/15, w którym wskazano, że w przypadku zarzutu tak beczynności, jak i przewlekłości w tej samej sprawie, nawet gdy odpadnie powód zobowiązania organu do wydania aktu (gdyż organ wyda akt), to należy i tak rozstrzygać o kwestii przewlekłości.

W sprawach II SAB/Kr 160/16 i nr II SAB/Kr 109/16 Sąd w wyroku zobowiązał do wydania aktu administracyjnego, ale po stwierdzeniu, że miała miejsce

przewlekłość, a nie bezczynność organu. Organ bowiem podejmował wiele czynności, ale czynił to w ocenie sądu nieefektywnie i opieszale.

Wydział III.

1. Ustawa 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 471).

Znaczną liczbę rozpoznawanych spraw stanowiły sprawy dotyczące kar pieniężnych wymierzanych za urządzenie gier na automatach poza kasynem gry. Istotny wpływ na treść wydawanych orzeczeń miała uchwała siedmiu sędziów podjęta przez Naczelnego Sądu Administracyjnego w dniu 16 maja 2016 r. w sprawie osygn. II GPS 1/16.

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 176/16:

Funkcjonariusze Urzędu Celnego w Krakowie przeprowadzili kontrolę m.in. w lokalu „77777 Cafe Open” w Krakowie w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o grach hazardowych. W trakcie kontroli ustalili, że należący do skarżącej spółki automat w czasie kontroli był włączony do zasilania i gotowy do gry. Kontrolujący przeprowadzili na tym urządzeniu eksperyment, w wyniku którego ustalili, że gry prowadzone na kontrolowanym automacie mają charakter losowy i spełniają ustawowe wymogi do zakwalifikowania ich jako gry na automatach według ustawy o grach hazardowych. W konsekwencji organ wymierzył Spółce karę pieniężną w wysokości 12 000 zł za urządzenie gier na automatach poza kasynem gry.

Wyrokiem z dnia 5 lipca 2016 r. WSA w Krakowie oddalił skargę. W uzasadnieniu wyroku Sąd powołał uchwałę NSA z dnia 16 maja 2016 r., II GPS 1/16 i wskazał, że mający nietechniczny charakter art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy o grach hazardowych, może stanowić podstawę wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie przepisów ustawy o grach hazardowych, bez względu na brak notyfikacji oraz bez względu na techniczny - w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE - charakter art. 14 ust. 1 tej ustawy. Dodatkowo powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt P 32/12 Sąd uznał za niezasadny zarzut podwójnego karania. Nie podzielił również zarzutu naruszenia art. 180 § 1 Ordynacji

podatkowej w związku z art. 32 ust. 1 pkt 13 ustawy o Służbie Celnej i uznał, że ukaranie podmiotu prowadzącego gry na automatach poza kasynem gry wymaga przeprowadzenia postępowania, w którym organy celne samodzielnie mogą i muszą ustalić ustawowe przesłanki nałożenia takiej kary. W tym zakresie organy mogą korzystać we wszelkich środkach dowodowych, a ich ustalenia są samodzielne.

Podobne stanowisko zostało wyrażone w wyrokach, gdzie stroną skarżącą była spółka, która była jednocześnie właścicielem automatów do gry: III SA/Kr 1558/15, III SA/Kr 176/16, III SA/Kr 170/16, III SA/Kr 113/16, III SA/Kr 1152/15, III SA/Kr 1587/15, III SA/Kr 1700/15, III SA/Kr 611/16, III SA/Kr 571/16, III SA/Kr 1295/15, III SA/Kr 769/15, III SA/Kr 611/16, III SA/Kr 570/16, III SA/Kr 571/16, III SA/Kr 769/15, III SA/Kr 768/15, III SA/Kr 1012/15, III SA/Kr 401/16, III SA/Kr 929/15, III SA/Kr 1293/15, III SA/Kr 739/15, III SA/Kr 740/15, III SA/Kr 742/15 i inne.

2. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. (Dz.U. z 2016 r. poz. 169).

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 834/16

Skarżący, przebywający w zakładzie karnym zwrócił się do organu z wnioskiem o umorzenie zaległych odsetek za zwłokę w trybie art. 30 ust. 2 ww. ustawy. Wskazywał, że posiadane przez niego gospodarstwo rolne nie przynosi dochodu, bo nie ma kto w nim pracować, a w zakładzie karnym nie ma odpłatnej pracy. W ocenie skarżącego kara pozbawienia wolności jest szczególną życiową przesłanką, w której ograniczony jest dostęp do otwartego rynku pracy.

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2016 r. Sąd uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji, uznając, że organ I instancji nie dostrzegł istoty problemów skarżącego tj.: narastającego zadłużenia z tytułu odsetek i kosztów komorniczych przy jednoczesnej faktycznej niemożności podjęcia odpłatnej pracy w zakładzie karnym. Organ akcentował przede wszystkim pobyt w zakładzie karnym jako skutek nagannego zachowania skarżącego a także potencjalne możliwości zarobkowe związane z posiadaniem gospodarstwem rolnym, nie dostrzegając, że możliwości tych skarżący - będąc w zakładzie karnym - nie był w stanie wykorzystać.

3. Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami. (Dz.U. z 2016 r. poz. 627)

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 882/16

Skarżący zarzucił organowi, że rażąco naruszył przepisy prawa, ponieważ wydał decyzję pozbawiającą uprawnień do kierowania pojazdami kategorii A i B w oparciu o nieostateczne orzeczenia lekarskie, co naruszyło w sposób rażący art. 103 ust. 1 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami.

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2016 r. Sąd oddalił skargę. W ocenie Sądu, jeżeli odwołujący się od orzeczenia lekarskiego nie stawia się na badania lekarza organu odwoławczego, to lekarz ten nie wydaje żadnego orzeczenia, a pierwotne orzeczenie lekarskie staje się ostateczne i stanowi podstawę do cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami w trybie art. 103 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o kierujących pojazdami. Badania lekarskie wykonywane w trybie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawie badań lekarskich kierowców i osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami (Dz. U. 2013 r. poz. 133) nie są postępowaniem administracyjnym, chociaż od orzeczenia lekarskiego zgodnie z § 11 ust. 2 powołanego rozporządzenia przysługuje odwołanie. Orzeczenia lekarskie są jedynie dowodem w sprawie, a więc aby lekarz organu odwoławczego mógł wydać orzeczenie niezbędne jest przebadanie odwołującego się. Jeżeli odwołujący się nie stawia się na powtórne badania, lekarz nie może wydać jakiegokolwiek orzeczenia. Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia, uprawniony lekarz podmiotu odwoławczego wydaje orzeczenie lekarskie na podstawie wyników przeprowadzonego przez siebie badania lekarskiego. Uzupełnieniem podstaw do wydania orzeczenia są: wyniki badań specjalistycznych i pomocniczych, których wykonanie lekarz ten uzna za niezbędne, a także dokumentacja medyczna, która stanowiła podstawę wydania pierwotnego orzeczenia lekarskiego (§13 ust. 1 pkt 3). Gdyby lekarz organu odwoławczego wydawał orzeczenia tylko na podstawie dokumentacji medycznej, jak to sugerował skarżący, bez przeprowadzenia osobiście badania, to postępowanie to byłoby iluzoryczne.

4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r. poz. 1286).

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 798/16

Skarżąca spółka prowadziła sprzedaż napojów alkoholowych w sklepie spożywczo-monopolowym, na podstawie stosownych zezwoleń. Podczas kontroli pracownicy UMK stwierdzili, że w przeszklonej witrynie sklepu są wystawione napoje alkoholowe wysokoprocentowe, z widocznymi z zewnątrz sklepu znakami towarowymi, co uznano za reklamę. Skarżąca nie zgodziła się ze stanowiskiem organu.

Wyrokiem z dnia 26 października 2016 r. Sąd oddalił skargę, wskazując, że spór w niniejszej sprawie dotyczy oceny, czy wystawianie będących w sprzedaży napojów alkoholowych w witrynie sklepu monopolowego jest ich reklamą. Według skarżącego – nie, ponieważ ww. ekspozycja jest ukierunkowana na sprzedaż napojów alkoholowych, a nie na popularyzowanie znaków towarowych umieszczonych na wystawionych napojach alkoholowych. Nawet gdyby takie działanie miało być uznane za reklamę, to jest dopuszczalne z uwagi na fakt, że ekspozycja znajduje się wewnątrz lokalu.

Sąd stwierdził, że organy słusznie przyjęły, że działanie polegające na wystawieniu w witrynie sklepu butelek alkoholu może być uznane za reklamę. Butelki z alkoholem zostały wyeksponowane w taki sposób, że były widoczne dla każdego, kto znalazł się obok punktu ich sprzedaży. Takie działanie uznać należy za rozpowszechnianie znaków towarowych napojów alkoholowych, które ma charakter publiczny; jest skierowane do nieoznaczonego kręgu osób. Poprzez taką ekspozycję, tj. przy oknie budynku znajdującego się nie od strony np. podwórka, ale przy chodniku drogi publicznej dochodzi do popularyzowania znaków towarowych tych napojów, które zostały w tej części sklepu wystawione. Pomimo ich umieszczenia wewnątrz sklepu, są łatwo widoczne z zewnątrz. Za reklamę napojów alkoholowych nie uważa się jedynie informacji używanych do celów handlowych pomiędzy przedsiębiorcami zajmującymi się produkcją, obrotem hurtowym i handlem napojami alkoholowymi. Za reklamę uważa się każde publiczne rozpowszechnianie znaków towarowych napojów alkoholowych lub symboli graficznych z nimi związanych, a także nazw i symboli graficznych przedsiębiorców

produkujących napoje alkoholowe, nieróżniących się od nazw i symboli graficznych napojów alkoholowych, służące popularyzowaniu znaków towarowych napojów alkoholowych.

5. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2012 r. poz. 1137).

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 1695/15

Organ zobowiązał skarżącą do zapłaty kosztów związanych z przechowywaniem na parking strzeżonym pojazdu usuniętego (w 2008 r.) w trybie art. 130a ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, a także zapłaty kosztów związanych z oszacowaniem pojazdu, w kwocie 52 571,95 zł.

Wyrokiem z dnia 19 maja 2016 r. Sąd uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji, wskazując, że orzekające organy nie podjęły nawet próby wyjaśnienia, dlaczego do pojazdu usuniętego na parking w dniu 21 marca 2008 r. nie zastosowano obowiązujących do 11 czerwca 2009 r. przepisów. Sąd podkreślił, że ze względu na datę wydania dyspozycji usunięcia pojazdu na parking strzeżony oraz obowiązujące w tym dniu – 21 marca 2008 r. - przepisy prawne, należało wyjaśnić, czy pojazd przeszedł z mocy prawa na własność Skarbu Państwa, jako pojazd porzucony, czy też nie. Zgodnie z aktualnie obowiązującym stanem prawnym nieodebranie pojazdu przez właściciela z parkinga nie rodzi skutku przejścia jego własności z mocy prawa na rzecz Skarbu Państwa, ale do dnia 11 czerwca 2009 r. art. 130a ust.10 ustawy Prawo o ruchu drogowym, właśnie taki skutek przewidywał, o czym skarżąca została pouczona. Organy, wydając zaskarżoną decyzję i decyzję ją poprzedzającą, w ogóle tej kwestii nie wyjaśniły i zastosowały, bez jakiegokolwiek nowego pouczenia, przepisy aktualnie obowiązujące.

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 912/16

W dniu 29 czerwca 2015 r. skarżący był sprawcą kolizji, za którą został ukarany mandatem karnym. Organ ustalił również, że wcześniej, w latach 2008-2014, skarżący był 8 raz karany za wykroczenia w ruchu drogowym. Na tej podstawie Komendant Powiatowy Policji w Pszczynie uznał, że istnieją uzasadnione i poważne zastrzeżenia co do kwalifikacji kierującego pojazdem i skierował skarżącego na egzamin sprawdzający jego kwalifikacje.

Wyrokiem z dnia 29 czerwca 2016 r. Sąd uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji, wskazując, że organ pierwszej instancji praktycznie w ogóle nie podał, z jakich powodów wydał decyzję i jakie uzasadnione zastrzeżenia miał do kierowcy. Sąd podkreślił, że literalna wykładnia art. 99 ust. 1 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami, prowadzi do wniosku, iż skierowanie na powtórny egzamin jest instytucją nadzwyczajną i stosuje się ją wyjątkowo. Pojęcie „uzasadnione zastrzeżenia” - to wątpliwości powzięte z wiarygodnego źródła i nasuwające duże wątpliwości odnośnie do zdolności kierowania pojazdami. W ocenie Sądu organ winien przeanalizować każde z popełnionych przez skarżącego wykroczeń pod kątem tego, czy faktycznie ich popełnienie uzasadnia zastosowanie art. 99 ust. 1 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami, a także pod kątem wagi tych naruszeń. W przeciwnym razie zostałaby naruszona zasada proporcjonalności poprzez to, że identyczna sankcja w postaci skierowania na egzamin sprawdzający kwalifikacje byłaby stosowana wobec kierowcy, który w ciągu jednego roku przekroczył 24 punkty karne i kierowcy, który dopuścił się takich samych bądź podobnych naruszeń, ale w dużo mniejszej ilości, albo też naruszeń o mniejszym ciężarze gatunkowym. Wyznacznikiem wagi naruszenia, które powinno być szczegółowo opisane, może być nie tylko wysokość mandatu karnego, ale także liczba przypisanych za dane naruszenie punktów karnych.

6. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r. poz. 149).

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 1429/15

Organ orzekł, po wznowieniu postępowania o utracie przez skarżącą statusu osoby bezrobotnej z dniem 21 października 2010 r. Powodem wznowienia postępowania był udział skarżącej w szkoleniu organizowanym przez Instytut Profesjonalnej Wiedzy „MANAGER” okresie od 24 maja do 25 czerwca 2010 r.

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2016 r Sąd uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji, wskazując, że organy nie przeprowadziły w przedmiotowej sprawie postępowania wyjaśniającego w celu jednoznacznego ustalenia, czy skarżąca z tytułu uczestnictwa w szkoleniu podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu. Nadto, nawet jeżeli

istniała podstawa do wznowienia postępowania, to organ, po wznowieniu postępowania, winien rozważyć, czy uchylając decyzję dotychczasową i wydając nową decyzję rozstrzygającą o istocie sprawy nie powinien orzec o utracie przez skarżącą statusu osoby bezrobotnej z powodu podlegania, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, w tym rozpoczęcia szkolenia lub stażu organizowanego przez inny podmiot niż urząd pracy jedynie w okresie od 24 maja do 25 czerwca 2010 r. Wprawdzie art. 33 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia stanowi, że rejestracja bezrobotnych następuje po przedstawieniu przez te osoby dokumentów niezbędnych do ustalenia ich statusu i uprawnień, a art. 33 ust. 4c ustawy o promocji zatrudnienia stanowi, że w przypadku pozbawienia statusu bezrobotnego na wskazany okres ponowne nabycie tego statusu może nastąpić w wyniku ponownej rejestracji, po upływie tego okresu, przy spełnieniu warunków do zawartych w ustawie do ich nabycia, to możliwość ponownej rejestracji dotyczy w rzeczywistości sytuacji, gdy ktoś traci status bezrobotnego, a następnie, aby go ponownie uzyskać, musi dokonać ponownej rejestracji w powiatowym urzędzie pracy. W przypadku wznowienia postępowania i w jego wyniku uchylecia dotychczasowej decyzji i orzeczenia o utracie statusu bezrobotnego z datą prawie 5 lat wstecz (jak w nin. sprawie) taka procedura nie jest możliwa. Pozbawienie zatem statusu bezrobotnego ze wsteczną datą pozbawia go nie tylko możliwości ponownej rejestracji również z datą wsteczną, ale także zabezpieczenia społecznego, a w konsekwencji naraża na dalsze ujemne konsekwencji prawne łącznie z obowiązkiem zwrotu przyznanych jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej wraz z odsetkami ustawowymi. Sytuacja taka stoi w sprzeczności z generalną zasadą sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP i słusznego interesu strony. Nie jest też zgodna z celem ustawy o promocji zatrudnienia, jakim jest łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych. Dlatego, pomimo tego, że art. 33 ust. 4 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia, ma charakter bezwzględnie obowiązujący, nie zabrania orzeczenia o pozbawieniu statusu bezrobotnego jedynie za okres, w którym nie spełniał on warunków, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 tej ustawy. Wg ustaleń organów tylko w okresie od dnia 24 maja do dnia 25 czerwca 2010 r. (okres ubezpieczenia) skarżąca nie spełniała ww. warunków, natomiast organy nie kwestionowały, że warunki te spełniała później, tj. od 26 czerwca do 20 października 2010 r.

7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 575).

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 601/16

Organ ustalił skarżącej (matce) odpłatność za pobyt córki w pieczy zastępczej za okres od 16 marca 2013 r. do 13 kwietnia 2014 r. w kwocie: 8.546,64 zł. oraz zobowiązał skarżącą do zwrotu ww. kwoty w terminie do 14 dni od ostateczności decyzji.

Wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2016 r. Sąd uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji, wskazując, że organy nie wyjaśniły czy zostało ustalone ojcostwo córki skarżącej. Jeżeli tak - przedmiotowe postępowanie winno się toczyć z udziałem obojga rodziców.

8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r. poz. 195).

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 1311/16

Organ odmówił skarżącej przyznania świadczenia wychowawczego wnioskowanego na córkę, wskazując, że przekroczyła ona kryterium dochodowe. W odwołaniu skarżąca przyznała, że sprzedała mieszkanie za 125.000 zł, jednak w tym samym dniu kupiła mieszkanie za 110.000 zł. Pozostałe pieniądze ze sprzedaży przeznaczyła na bieżące utrzymanie w 2014 i 2015 r., remont mieszkania i leczenie córki. Jedynym źródłem jej utrzymania wraz z dziećmi były alimenty.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2016 r. Sąd uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji, wskazując, że skarżąca złożyła wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w dniu 5 kwietnia 2016 r. Na dochód rodziny w 2014 r. składają się: dochód w wysokości 9.600 zł z tytułu alimentów na dzieci. Organy do dochodu rodziny doliczyły również dochód skarżącej z tytułu sprzedaży nieruchomości w wysokości 125.000 zł. Z odwołania wynika, że kwota osiągnięta ze zbycia nieruchomości została w części przeznaczona na inne cele mieszkaniowe. Natomiast z uzasadnienia zaskarżonej decyzji, ani z uzasadnienia decyzji organu pierwszej instancji nie wynika, aby organy odniosły się do faktu zaistnienia ewentualnego zwolnienia podatkowego skarżącej związanego z okolicznością wydatkowania kwoty uzyskanej ze zbycia

nieruchomości na własne cele mieszkaniowe, co wynika z treści odwołania. Tymczasem ewentualne uzyskanie zwolnienia podatkowego z uwagi na przeznaczenie środków na własne cele mieszkaniowe, determinuje wysokość dochodu, jaką skarżąca osiągnęła w 2014 r., a to z kolei ma bezpośredni wpływ na jej uprawnienie do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko. Do dochodu rodziny stanowiącego podstawę wyliczenia zasiłku rodzinnego nie należy wliczać dochodu uzyskanego ze sprzedaży nieruchomości, jeżeli dochód ten został przeznaczony na cele mieszkaniowe i w związku z tym korzysta ze zwolnienia z obowiązku zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych. To powoduje, że podniesiona przez skarżącą kwestia rozliczenia kwoty uzyskanej ze sprzedaży w 2014 r. nieruchomości ma charakter determinujący obliczenie dochodu osiągniętego przez nią w 2014 r. i ustalenie dochodu rodziny.

9. Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (t. jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1867), ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1907).

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 145/16

Kwestionowanym skargą pismem Burmistrz Miasta Limanowa dokonał wypowiedzenia uzgodnienia na korzystanie z przystanków na terenie miasta Limanowa. Organ wskazał, że podstawą wypowiedzenia były uzyskane informacje o wykonywaniu przez skarżącego przewozów na innych liniach komunikacyjnych niż wymienione w wydanym uzgodnieniu.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2016 r. Sąd uchylił zaskarżony akt. Istota sporu w rozpoznawanej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia kwestii, czym jest kwestionowane skargą wypowiedzenie oraz, czy podlega kognicji sądu administracyjnego. Zdaniem Sądu, kwestionowane wypowiedzenie uzgodnienia na korzystanie z przystanków na terenie miasta jest aktem z zakresu administracji publicznej, o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. (t. jedn., Dz. U. z 2016 r. poz. 718, dalej ppsa). Akt ten spełnia wszystkie kryteria pozwalające uznać przedmiotowe wypowiedzenie uzgodnienia na korzystanie z przystanków za akt z zakresu administracji publicznej.

Za uznaniem kwestionowanego wypowiedzenia za akt z zakresu administracji publicznej przemawia szeroko rozumiane „prawo do sądu”, które należy przyznać tym jednostkom, które poszukują ochrony prawnej przed sądami administracyjnymi w drodze kontroli legalności działania administracji publicznej. Wobec powyższego Sąd uznał, że kontrola tego rodzaju aktów należy do kognicji sądów administracyjnych. Dokonując kontroli legalności przedmiotowego aktu Sąd uznał, że Burmistrz Miasta Limanowa naruszył przepisy postępowania w stopniu mogącym mieć istotny wpływ na wynik tej sprawy, gdyż nie uzasadnił w sposób należyty wystąpienia przesłanek skutkujących wypowiedzeniem uprzednio wydanego uzgodnienia. Wypowiedzenie uprzednio wydanego uzgodnienia, może nastąpić niezależnie od możliwości cofnięcia przez właściwy organ zezwolenia, na podstawie art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o transporcie drogowym, wskutek naruszenia przez przewoźnika warunków udzielonych mu w zezwoleniu i wynikających z ustawy o transporcie drogowym zasad wykonywania przewozów. Wypowiedzenie uzgodnienia może być jedynie asumptem do odrębnego, ewentualnego cofnięcia przez organ, na podstawie art. 24 ust. 4 ww. ustawy, zezwolenia udzielonego przewoźnikowi przy spełnieniu ku temu przesłanek wskazanych w tym przepisie.

10. Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 1741).

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 1400/15

Organ odmówił skarżącej przeniesienia do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia sporządzonego dla syna skarżącej, urodzonego w 2014 r., w Londynie (Wielka Brytania) z uwagi na fakt, że transkrypcja byłaby sprzeczna z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Z treści aktu urodzenia wynika, że skarżąca figuruje w nim jako matka, a w rubryce aktu opisanej jako „rodzic” została wpisana druga kobieta.

Wyrokiem z dnia 10 maja 2016 r. Sąd oddalił skargę i w uzasadnieniu wyroku wskazał, że wpisanie do polskich ksiąg stanu cywilnego treści zagranicznego aktu urodzenia, który obok matki dziecka, jako drugiego rodzica wymienia kobietę, w konsekwencji czego rodzicami dziecka są osoby tej samej płci, stanowiłoby naruszenie zasad polskiego porządku prawnego. Dokonanie transkrypcji zagranicznego aktu stanu cywilnego do polskich ksiąg aktów stanu cywilnego na

podstawie art. 104 Prawa o aktach stanu cywilnego jest możliwe, o ile nie pozostaje w sprzeczności z polskim systemem prawnym.

11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 930).

Sprawa sygn. akt III SA/Kr 1597/15

Organ odmówił skarżącej przyznania pomocy finansowej w ramach projektu „Pierwszy dzwonek”, gdyż stwierdził, że wniosek zawierał braki w zakresie oświadczeń i dokumentów, na mocy których organ mógłby ustalić dochód rodziny.

Wyrokiem z dnia 9 czerwca 2016 r Sąd stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji i poprzedzającej ją decyzji organu I instancji. W uzasadnieniu wskazał, że organy nie zastosowały do oceny prawnej i wskazań Sądu zawartych w wyroku wydanym w sprawie III SA/Kr 74/15 uchylającym poprzednio wydane decyzje. Stwierdził Sąd, że podstawę prawną wypłaty świadczenia z programu „Pierwszy dzwonek” stanowiła uchwała Nr 780/14 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu projektu „Pierwszy dzwonek”, w związku z którym gminom przyznano polegającego dotacje na udzielenie wsparcia dla uczniów z rodzin wielodzietnych 4+ z województwa małopolskiego w zakresie zwiększania szans edukacyjnych. Z Regulaminu projektu „Pierwszy dzwonek” wynika, że jednorazowe wsparcie w wysokości minimalnej 150 zł przeznaczone jest dla uczniów z rodzin wielodzietnych 4+ na dofinansowanie zakupu artykułów edukacyjnych oraz pomocy dydaktycznych, w szczególności podręczników wymaganych według programu szkoły podstawowej, gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej; wsparcie to może być przyznane uczniowi spełniającemu kryteria określone w regulaminie, a uwidocznione w poprawnie wypełnionej deklaracji, której wzór stanowi załącznik nr 1 do regulaminu. Skarżąca dopełniła wszelkich formalności już 16 lipca 2014 r., a z akt nie wynika, aby organy miały jakiegokolwiek zastrzeżenia co do strony formalnej złożonych deklaracji, a tylko w tym zakresie Gmina miała prawo do oceny tych deklaracji (§ 5 pkt 3 Regulaminu). W sytuacji wypełnienia przez skarżącą obowiązku wynikającego ze wskazanych wyżej dokumentów Wójt, po sprawdzeniu warunków formalnych złożonych dokumentów, powinien dokonać czynności materialno-technicznej wypłaty wsparcia dla uczniów z rodziny wnioskodawczyni. Organy administracyjne obu instancji

działając bez jakiegokolwiek podstawy prawnej, wszczęły postępowanie mające ustalić sytuację materialną i dochodową rodziny skarżącej.

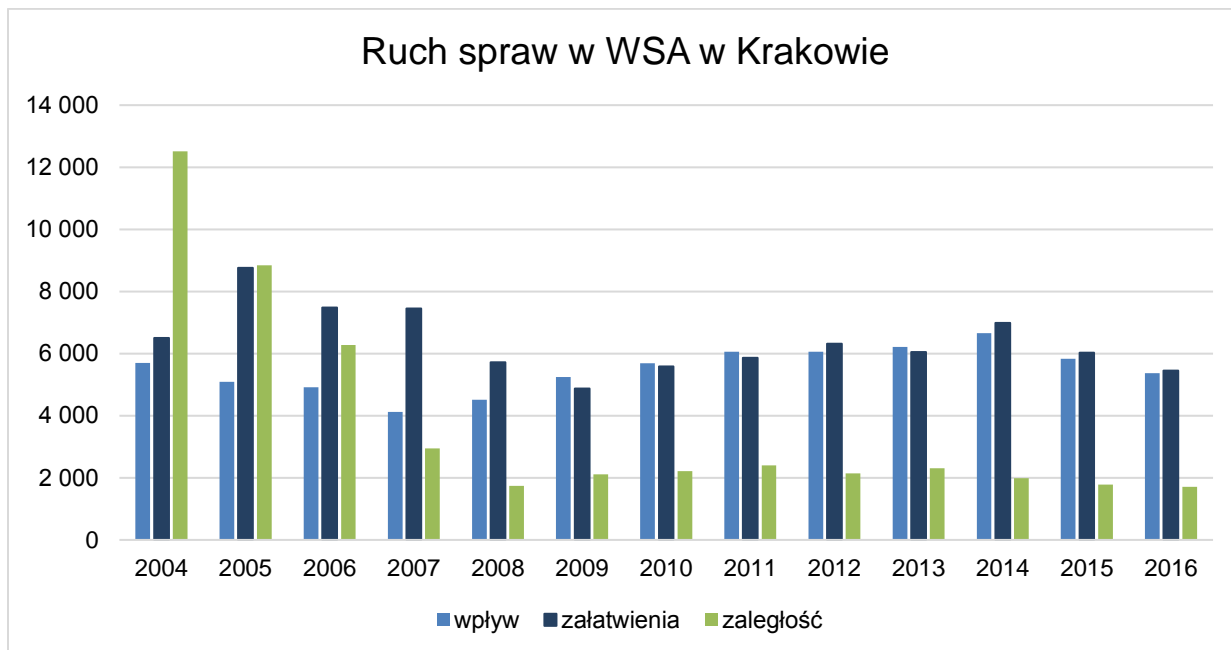
12. Kurator dla nieznanego z miejsca pobytu.

W sprawie o sygn. akt III SA/Kr 1603/15 skarga została wniesiona przez kuratora dla nieobecnego XY, którego sąd powszechny ustanowił celem reprezentowania nieobecnego w postępowaniu administracyjnym. Po przekazaniu sądowi przez organ skargi wraz z aktami sprawy i odpowiedzią na skargę, zarządzono doręczenie odpisu odpowiedzi organu skarżącemu. Przesyłkę sądową skierowano do dotychczasowego kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu. Następnie zarządzono przedłożono akta referendarzowi sadowemu. Ten skierował do pełnomocnika organu pismo, w którym, informując o niemożności rozpoznania sprawy do czasu ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu skarżącego, wezwał jednocześnie organ o wskazanie czy wnosi o ustanowienie takiego kuratora dla skarżącego a jeśli tak to uprawdopodobnienie, że miejsce pobytu skarżącego nie jest znane. Wezwanie pozostało bez odpowiedzi. Uznał bowiem referendarz, że skoro ustanowiony przez sąd rodzinny kurator dla nieobecnego może więcej tj. zainicjować przez skargę główny nurt postępowania sądowoadministracyjnego, to tym bardziej może mniej, czyli wywołać postępowanie wpałkowe, które pozwoli na uniknięcie zawieszenia zainicjowanego postępowania sądowoadministracyjnego.

Realia sprawy prowadzonej do sygn. akt. III SA/Kr 1572/15 pokazały, że w przypadku postępowania z elementem obcym kwestia publicznego ogłoszenia o ustanowieniu kuratora w „urzędzie właściwej gminy” nie jest tak oczywista jak wydaje się na pierwszy rzut oka. W sprawie tej, mającej za przedmiot określenie kwoty wynikającej z długu celnego, pełnomocnik strony skarżącej wniósł o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika postępowania będącego obywatelem Ukrainy. Przyjęto, że „urzędem właściwej gminy” w którym należy publicznie ogłosić o ustanowieniu kuratora dla osoby nieznannej z miejsca pobytu będzie Urząd Miasta Krakowa. Rozwiązanie takie nie wynika co prawda wprost ani z ustawy o samorządzie gminnym ani z ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi czy z wydanego na podstawie art. 23 §1 ustawy z

dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1647) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 sierpnia 2015 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz. U. z 2015 poz. 1177), do takiego wniosku prowadzą jednak wyniki rozumowania opartego o schemat wnioskowania analogiae legis z § 148 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2316, w którym mowa, że ogłoszenia sądowe wywiesza się w lokalu urzędu gminy właściwej ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania lub pobytu osoby nieobecnej, a w innych przypadkach – gminy właściwej ze względu na siedzibę sądu (tu czytaj: wojewódzkiego sądu administracyjnego).

C. Wykres i tabela

rok	wpływ	załatwienia	zaległość	średni czas rozpatrywania sprawy (w miesiącach)
2004	5 698	6 503	12 516	23,1
2005	5 088	8 764	8 840	12,1
2006	4 917	7 479	6 278	10,07
2007	4 118	7 447	2 949	4,75
2008	4 511	5 716	1 744	3,66
2009	5 241	4 876	2 109	5,19
2010	5 688	5 587	2 210	4,75
2011	6 058	5 863	2 405	4,92
2012	6 059	6 320	2 144	4,07
2013	6 216	6 048	2 312	4,59
2014	6 662	6 986	1 988	3,41
2015	5 831	6 027	1 782	3,57
2016	5 371	5 448	1 705	3,76

